

Públic diaria 3º

A NOSA TERRA

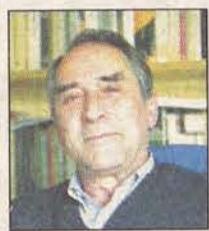
PERIÓDICO GALEGO SEMANAL

Entrevista coa muller despedida
por embarazo

12

Un Aberri Eguna histórico, coa unidade dos
partidos nacionalistas

18

Xosé Fortes
"A OTAN
acentuou
o desastre
de Kosovo"

7

A autodeterminación a debate
na Semana de Filosofía

21

O CGAC realizará unha exposición antolóxica
de Castelao

25

8 DE ABRIL • 1999 • ANO XXII • IV XEIRA

FUNDADO EN 1907

Nº 877 • 200 PTA

Nen Xacobeo
nen Semana
Santa,
sobe o paro

O paro en Galiza segue unha evolución inversa ao do resto do Estado. No mes de Marzo non só aumentou de novo mentres diminuía na totalidade das oficinas do INEM, nas que descenderon os inscritos nun 1,5%. Galiza continua cun paro rexistado oficialmente que supera en 2,8 puntos a média estatal, situándose nun 13,5%. Este aumento do paro, fronte ao descenso nas outras comunicadas autónomas, é máis preocupante por tanto se produce non só no Año Xacobeo que tería que ter unha incidencia directa no sector servizos, senón que no mes de Marzo comezaron as vacaciones de Semana Santa que cos miles de potenciais visitantes tiñan que darlle un pulo ao sector hosteleiro, como ocorreu no resto do Estado. Pero a situación é ainda mais grave se temos en conta que os outros indicadores existentes (EPA e afiliación a seguridade social) superan amplamente as cifras do INEM, pero, sobre todo, que existe unha grande bolsa de parados, maiormente mulleres, xóvenes e maiores de 45 anos, que foron expulsados fora do mesmo mercado de traballo. O panorama agrávase ao descender a povoación activa polo envellecemento alarmante da povoación, como ben pon de manifesto a Administración Fraga, que puxo a diminución do paro como o seu máximo obxectivo. ♦

Alónxanse as posibilidades de que a UE desenvolva unha política exterior propia

A ONU primeira vítima da guerra de Iugoslávia

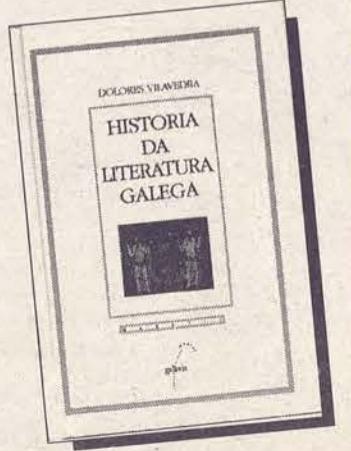

PEPE CARREIRO

Dolores Vilavedra
Historia da Literatura Galega

Unha visión novedosa
da historia literaria galega.
Un libro para amantes e
estudiosos da nosa literatura.

galaxia

Crítica unánime
de sindicatos e
partidos
á sentenza
contra
o labrego
Manuel Blanco

(Páx. 8 e 9)

AVANCE DE
ACTIVIDADES
FUNDACIÓN CAIXA GALICIA

Abril 99
Maio

Páginas 11, 13, 15 e 17

A NOSA TERRA

Empresa Xornalística Editora:
Promociones Culturais Galegas S.A.

Consello de Administración:

PRESIDENTE:
Cesáreo Sánchez Iglesias.

VICEPRESIDENTE:
Xaquín Acosta.

CONSELLEIRO DELEGADO:
Xosé Fernández Puga.

VOCAIS:
Alberto Ansede,
Xosé M. Dobarro,
Antón Fernández,
Manuel Veiga, Xosé Castro
Rato, Manuel Portas e
Xan Costa.

SECRETARIO:
Xan Piñeiro.

Director:
Alfonso Eiré López

Redacción:

Gustavo Luca de Tena,
Xan Carballeira, Manuel Veiga,
Hórcio Vixardo,
Arantxa Estévez, Carme Vidal,
Paula Castro, Paula Bergantinos,

EDICIONES ESPECIALES:
Xosé Henrique Acuria.

DISEÑO DE MAQUETA:
Xosé Taboada.

Colaboradores:

MADRID:
Manuel Seoane.

BARCELONA:
Iria Varela.

PORTUGAL:
Gonçalo Nuno.

SANIDADE:
María Alonso.

CULTURA:
Xoán M. Estévez,
Celso López Pazos,
Manuel Vilar, Lupe Gómez,
Óscar Losada, Gonzalo Vilas,
Xosé M. Eiré Val,
Xosé M. de Castro Errótegui,
Xesús González Gómez, Manuel
Rivas, Borobó.

LECTOR:
André Luca

Fotografía:
Andrés Panero.
Xosé Marra.
Voz Noticias.

Ilustración:
Xosé Lois, Pepe Carreiro,
Carlos Silvar, Gonzalo Vilas,
Suso Samartín.

Publicidade:
Carlos Martínez Muñoz

Xefa de Administración:
Blanca Costas

Subscriptions:
Lola Fernández Puga

Vendas:
Xosé M. Fdez. Abraldes

Redacción e Administración:
Rua do Príncipe 22, baixo.
36202 Vigo
Apartado 1371, 36200 Vigo

Edición Electrónica:
www.anosalterra.com

Teléfonos:

REDACCIÓN:
(986) 43 38 86 - 22 24 05
Fax (986) 22 31 01
Correo Electrónico:
antpc@arrakis.es

ADMINISTRACIÓN, SUBSCRIPTIONS E
PUBLICIDADE:
(986) 43 38 30*

Imprenta:
E.C. C-3 1958

Depósito Legal:
C-963-1977

ISSN:
0213-3105

Non se mantén
correspondencia sobre
órdenes non solicitadas.

Está permitida a reproducción
sempre que se citar
procedencia.

**3 Porque Belgrado retirou a
autonomia a Kosovo?**

Iugoslávia foi en tempos de Ti-

Refugiados kosovares atravesando a fronteira de Macedonia.

» MANUEL VEIGA

**1 Cal é o papel da ONU neste
conflito?**

A ONU é o único organismo internacional lexitimado para intervir. Pero neste caso o seu papel foi nulo. Hai que ter en conta que dous dos membros do Consello de Seguridade (Rusia e China) son contrarios á intervención militar. Ao secretario xeral da ONU, Kofi Annan, non lle deron nengunha misión neste conflito, nem el a reclamou.

**2 É relevante a auséncia da
ONU en Kosovo?**

Si, moito. Sobre todo se temos en conta que a cración e participación de todos os países nas Nacións Unidas custou duas guerras mundiais e que a Carta da ONU é a lei que está por riba de todas as leis estatais. Agora os membros da OTAN veñen de saltar os principios básicos que rixen este organismo. O *International Herald Tribune* escribia o pasado dia 1: "A tendencia á acción unilateral sen o respeito das normas internacionais aumentou tras o final da guerra fria e o derrubamento da Unión Soviética (...). Os países da OTAN apoian a Carta da ONU e as normas da legislación internacional (...). Neste momento, os controladores da lei convertéronse nos seus violadores, actuando como policias (...). Esta actitude é perigosa para a orde e a paz mundiais".

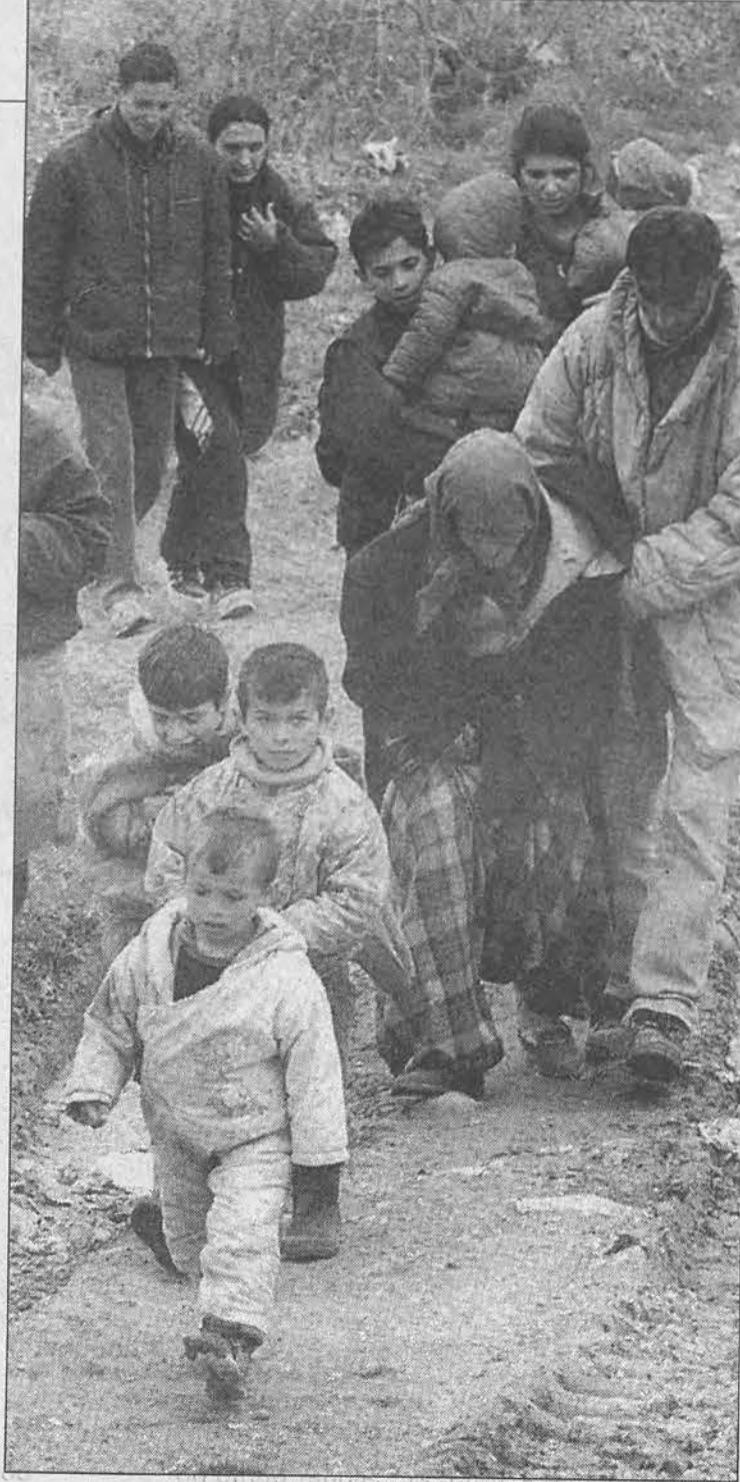
**3 Porque Belgrado retirou a
autonomia a Kosovo?**

Erguiuse o desafío de exercer soberania

to un Estado plurinacional con exércitos diferentes, ainda que coordinados entre si. Esta é unha das circunstancias que facilitaron a rápida independencia de Croácia e Eslovénia. Kosovo gozou de autonomía desde 1974. Este territorio, orixinariamente sérbio, contaba nese momento cunha clara mayoría albanesa, emigrada da propia Albania en procura de mellores condicións de vida. A decisión de suprimir a autonomía, tomada por Belgrado o 23 de Marzo de 1989, constituiu un "erro", segundo veñen de recoñecer agora os propios dirixentes sérbios. En todo caso, esta negación dos direitos dos kosovares obedece a un afán imperialista, baseado na idea da Gran Sérbia.

**4 A intervención da OTAN
pode dar satisfacción ás
aspiraciones da povoación alba-
nesa de Kosovo?**

Se falamos da aspiración de independencia formulada polos líderes políticos albaneses de Kosovo, a resposta é: non. A OTAN en ningún momento incluiu entre os seus obxetivos o recoñecemento do direito de autodeterminación de Kosovo. O seu máximo aceitábel parece que é a autonomía. Henry Kissinger afirmaba a pasada semana na revista *Newsweek* que "os soldados da OTAN reemprazarían aos sérbios como obstáculo nas aspiracións dos albanos". Se os albanos-kosovares avanzan cara a independencia, o ex-secretario de Estado norteamericano vaticina

Pasa á páxina seguinte

8 DE ABRIL DE 1999

Ven da páxina anterior
un cóntaxioso e indesexábel
efecto dominó noutros países
da rexión.

5 Ten que ver o que sucede
en Kosovo coa situación
das nacionalidades do Estado
español?

En principio, trátase de situacións moi diferentes. Con todo, o pasado dia 1, Jordi Pujol comparou a traxédia de Kosovo co final da guerra civil española. Cataluña tamén sofreu un intento de xenocidio, a xuízo do presidente catalán, pero neste caso cultural, durante a ditadura de Franco. Mais directo ainda foi o primeiro ministro ruso Eugeni Primakov quen, despois de criticar a acción da OTAN, afirmou que "se cadra a alguén lle gostaría lanzar un ataque aéreo a Turquía porque ainda non se resolviu o problema kurdo ou contra España porque non se resolveu o problema basco".

6 Desde a caída do muro, os Estados Unidos foron sempre inimigos de Iugoslávia?

De nengun modo. Mais ben ao contrario. Tras a caída do muro, os Estados Unidos propiciaron a chegada á presidencia do goberno de Belgrado dun multimillonario norteamericano emigrado: Milan Panic. Washington trataba de contrarrestar así a forte influencia xermana na rexión.

7 A importancia estratégica de Iugoslávia é motivo para unha guerra?

Nunca hai motivo suficiente que xustifique unha guerra. Pero un correspondente deste periódico pudo comprobar como, en 1991, o inicio de hostilidades en Eslovénia paralizaba na povoación fronteiriza italiana de Istria a más de mil camións procedentes de moi diversos países europeos (Francia, Holanda, Alemania...). Neste sentido, hai que dizer que Iugoslávia é terra de paso obrigado entre o Leste e o Oeste e entre o Mar do Norte e o Adriático, o que historicamente convertiu esta zona en fonte de conflictos entre os impérios que puxaban polo control de Europa (austro-húngaro, otomano e ruso-eslavo).

8 A OTAN comezou a bombardear fábricas e pontes jugoslavas. Porque razón?

Hai unha razón primeira e confusa que é a de obrigar a Milo-

Os soldados das Nacións Unidas non aparecen no conflito nin se considera a sua presencia como forza de interposición en Kosovo. Na foto, cascos azuis franceses en Sarajevo durante a guerra de Bósnia.

sevic a ceder. Pero pode haber outra indirecta que é a de reducir a capacidade industrial dun país bastante desenvolvido. Esta sospeita basease no antecedente da II Guerra Mundial, cando os norteamericanos bombardearon inconsistentemente fábricas italianas e alemanas, días despois de asinada a rendición e ocupado xa totalmente o país polos aliados. Na actualidade, a OTAN destruiu xa en Iugoslávia

vía fábricas de avionetas, maquinaria, tabaco, automóveis e centrais térmicas.

9 Os desprazamentos de civís en Kosovo son os primeiros que suceden na rexión?

Por suposto que non. Os propios sérbios sofreron deportacións masivas. Da Craina, por exemplo, foron obrigados a sair 400.000 mil. Un número tamén importante, ainda que

algo menor, tivo que fuxir da Eslavónia, ambas zonas ocupadas por Croácia.

10 O problema das minorías étnicas en Europa é exclusivo dos Balcáns?

Non. En Alemaña, por exemplo, residen na actualidade máis de dous millóns de turcos. O goberno alemán ven de negarle o direito de sufraxio aos seus membros, mesmo aos de segunda xeneración.

sión iugoslava desta entrevista, a tese da OTAN era a de que Rugova e a súa familia foran asasinados e a súa casa quemada e arrasada pola policía sérbia. Estas versións foron desmentidas finalmente por unha nova reunión de Rugova co embaixador ruso en Belgrado, en presencia de xornalistas de diversos países.

12 Que dimensión teñen as matanzas destes últimos días en Kosovo?

Iso é algo que non podemos cuantificar até dentro dalgún tempo. Hai que ter en conta que a OTAN e as cadeas occidentais non ofreceron ainda imaxes suficientemente claras sobre estes crímenes. Tampoco hai que esquecer casos de manipulación informativa como o de Timisoara (Rumanía), cando as axencias de prensa informaron do asesinato de 40 mil persoas en apenas dez días. Algunhas semanas despois esta cifra viuse reducida, pola Cruz Vermella, a trescentos mortos e descubriuse que as imaxes más difundidas por televisión de varios cadáveres nas ruas formaban parte dunha montaxe.♦

Rugova co embaixador ruso en Belgrado, Iuri Kostov, durante unha entrevista celebrada, o luns 7 de Abril, na residencia do líder kosovar en Pristina.

O diálogo favorece aos débiles

A primeira vítima desta guerra foi a ONU. Nunha das maiores paradoxas deste momento, o mundo globalizado arromba o organismo internacional máis lexitimado para impulsar unha política equilibrada, respetuosa dos intereses de todas as nacións, protectora das minorías, defensora do medio ambiente e de todos os bens de carácter xeral, tantas veces ameaizados e outras tantas esquecidos. Hoxe é a OTAN o organismo que eleva a voz de orden, pero quizás mañán, desprendido xa de calquer apariencia lexitimadora, seña o seu exército dos Estados Unidos o que se presente como amo e señor en calquier punto do planeta.

Unha vez desaparecido o Pacto de Varsóvia, a OTAN estaba chamada tamén a autodisolverse. A intervención en Iugoslávia permitelle á organización atlántica xustificar a sua presencia no vello continente quizás por outros 25 anos, coa disculpa acaso de que os europeos non saben resolver os seus propios problemas. A Unión Europea queda con moi escasas posibilidades de elaborar unha política exterior propia. Resulta en consecuencia dubidoso falar da UE, como un ente equivalente aos Estados Unidos e Xapón. O peso do euro está lastrado por unha febleza política manifesta e agora tamén por unha eiva militar. Europa deixá en mans dos Estados

Unidos unha boa parte da sua soberanía. Quizás seña esta a intención dalguns líderes europeos desta hora: converternos a todos en norteamericanos.

Frente aos que fan ostentación do seu potencial militar e converten os instrumentos destinados a matar no seu principal negocio, hai que pronunciarse máis unha vez pola paz, a razón e o diálogo, como único modo de resolver os conflitos. Non cabe dúbida de que o diálogo favorece ben máis aos débiles que as armas.♦

A división do Kosovo posíbel saída final do conflito

Intereses mineiros e unha rede de oleoductos trasfondo económico da guerra

A guerra económica non parece ter presencia na actual guerra iugoslava. O empeño en só sinalar un aspecto para a xustificación dos bombardeos, agacha mesmo a exposición de calquer dato que desvie a atención. Un traballo do xornalista Rossend Domenech, de *El Periódico de Catalunya*, explica algúns deses datos.

Titonir Loza, consultor do Instituto de Estudos Estratégicos de Londres considera que o Kosovo será finalmente dividido e Milosevic contentarase co 15% do territorio, aquel no que están as minas de carbón, zinc, chumbo, cromo, ouro e prata. O valor económico destas matérias primas ronda os 750.000 millóns de pesetas. Segundo este especialista occidental a conservación destes complexos mineiros e de dous mosteiros que ocupan un posto central na relixión ortodoxa, serían o territorio inexcusábel de cesión polo réxime iugoslavo.

A producción destas minas non é pequeno. As de Treppa, propiedade do Estado, teñen unha produción de chumbo e zinc que en Europa só é superada polo Estado español. Coa marca Treppa en Iugoslavia prodúcense baterias, colorantes, produtos químicos, municións de caza, neveiras ou xoias de plata e ouro.

cos, municións de caza, neveiras ou xoias de plata e ouro.

Cando en 1989 Sérbia revocou a autonomía do Kosovo, os 23.000 mineiros do complexo mineiro de Treppa, todos eles albaneses, puxéronse en folga. Houbo unha marcha de un millón de persoas a Pristina pero o conflito saldouse coa militarización das minas e a sustitución dos traballadores albanos por checos e polacos especialmente.

A maiores das minas, a zona Norte do Kosovo está afectada por proxectos estratégicos, como unha plataforma para os oleoductos que veñen dos campos de Ásia, das repúblicas ex-soviéticas e do mar Negro, cunhas reservas estimadas de 25.000 millóns de barriles. Para ser competitivos precisan ser transportados por oleoductos, cuxo trazado divide e confronta a todas as nacións que, dun ou doutro xeito, se moventen en torno ás

accións da OTAN en Sérbia.

Occidente procura unha saída que non esté condicionada por Moscova ás reservas enerxéticas das ex repúblicas soviéticas. Os proxectos comprenden redes marítimas, de autopistas, trens e oleoductos. O programa *Transport Corridor Europe-Caucas-Asia* (Tracea), foi elaborado en 1993 por representantes das industrias petrolíferas e dos gobiernos occidentais e existen duas posturas.

Dunha banda algúns países como Francia, Italia e os Estados Unidos, apontan á apertura de vías de comunicación horizontais que conecten Burgas, no Mar Negro, co Adriático e Bari, pasando por Albánia, Macedonia e Bulgaria. Esta via, que segue a antiga Rota da Seda, é coñecida como *Corredor número 8*.

Grécia, Alemaña, Rúa e Sérbia, apadrinan unha rota de viaxe que vai cara o Mediterráneo verticalmente, pasando por Zagreb, Belgrado, Macedonia e, desde ali, se desdoble

cara Salónica, Tirana e Bari. Sería o *Corredor número 8*.

Os países e compañías petroleiras interesados neste novo tecido de redes enerxéticas non se puñan de acordo. EEUU e Turquía queren deixar á marxe a Rúa e Irán. Europa apoia outras alternativas e EEUU pretende marxinhar a Sérbia. En medio deste xogo de intereses, conclue o xornalista catalán, Turquía quer desfacerse do problema kurdo, que afecta a este proxecto, e Sérbia procura unha solución territorial en Kosovo. ♦

Esquivel e a Terceira Guerra Mundial

O Prémio Nobel da Paz, Adolfo Pérez Esquivel asegurou desde Santo Domingo, que o conflito do Kosovo podería desencadear a III Guerra Mundial. Asegurou que os bombardeos contra Iugoslavia "non resolvérán o problema étnico nesa zona do mundo, senón que o están agravando", e que "a crise nos Balcáns debe solucionarse mediante o diálogo, propostas alternativas e o respeito ao direito de todos". O arxentino sentenciou que "toda guerra se sabe

cando comeza pero ninguén sabe como remata". Neste contexto, Pérez Esquivel sostivo que, mentres os conflitos armados continúan castigando á humanidade, "outra bomba silenciosa, a fame, tamén segue medrando". Puxo como exemplo que na pasada guerra entre Ecuador e Peru, ambos países gastaron en armas 55.000 e 65.000 millóns de pesetas respectivamente, "mentres os seus habitantes están nunha situación de miseria". ♦

UN PRETEXTO PARA A O.T.A.N.

IMMANUEL WALLERSTEIN

Cando eu era mozo, vin moiás películas de guerra nas que o heroico piloto norteamericano, voando sobre territorio hostil, bradaba "¡Saen Bombas!". O inimigo era destruído e a paz, restaurada. Os bos gañaban. O presidente Clinton enviou pilotos norteamericanos e da OTAN nunha misión asi contra o governo iugoslavo e o seu líder, a quem Clinton comparou con Hitler. Cando estala unha guerra, e ésta é unha guerra, hai tres niveis nos cales xulgala: xurídica, moral e políticamente.

Xuridicamente, o bombardeo é un acto de agresión. Totalmente inxustificado desde o punto de vista do derecho internacional. O goberno iugoslavo non fixo nada fóra dos seus propios límites. O que estivo acontecendo dentro das suas fronteiras era unha guerra civil da baixa intensidade na cal Estados Unidos e outras potencias terianse incluido como mediadores. A mediación tomou a forma de ofrecerelles a ámbalas partes un ultimato para aceitar unha trégua cuxos termos lles dictaran, e que debían garantir forzas militares extranjeiras. Explicaronllles aos albanos-kosovares que non podían bombardear aos sérvios a menos que eles aceitaren os termos da trégua. Os albanos-kosovares asinaron, e agora Estados Unidos e a OTAN están bombardeando.

A situación xurídica non nos dí nada sobre a situación moral. Estados Unidos e a OTAN xustificaron as suas accións asegurando que o goberno iugoslavo está violando dereitos humanos fundamentais, e que teñen un derecho moral para intervir —isto é, para ignorar as constriccions xurídicas. Non teño dúbidas de que o goberno iugoslavo foi o culpable dunha conducta atroz en Kosovo, como o foi previamente, en forma

directa ou indirecta, en Bosnia-Herzegovina. Os seus oponentes —neste caso o Exército de Liberación de Kosovo (ELK), e os croatas e bósnios na guerra anterior— tamén foron culpables de atrocidades. E eu non vou ser o que faga a conta para averiguar quen cometeu más atrocidades que o outro. As guerras civís sacan fóra o pior de cada povo, e as guerras balcánicas dos últimos cinco anos non teñen nada de distinto neste respecto. Pero a xustificación moral da intervención debilitase cando as immoralidades non son cometidas por un só bando.

Se a conduta sérbia en Kosovo debe ser obxecto dunha reprimenda, entón as autoridades morais que asumiron a carga de poñer en vixencia a lei moral deben explicar por qué mostraron tan pouca vontade para intervir en Serra Leona ou Libéria, en Irlanda do Norte, en Chile baixo Pinochet, en Indonésia baixo Sukarno, en Chechenia, ou incluso no País Vasco. Non hai dúbidas de que cada situación é diferente á outra, e cecais de diferentes dimensións, pero as guerras civís e as atrocidades abundan. E se imos tomar en serio a un cruzado moral, o menos que podemos pedir é que sexan mínimamente consistentes e mínimamente desinteresados.

Así, debemos voltar a unha analise políti-

ca. A división da Iugoslavia non era inevitável. Houbo algúns puntos de quebra claves. Un foi en 1987, cando Milosevic decidiu construir o seu futuro político sobre o nacionalismo sérbio máis que sobre o nacionalismo e comunismo iugoslavos, e en dous anos suprimiu a autonomía de Kosovo. Isto deu a excusa, e cecais instigou, a onda de secesións: Eslovénia, despois Croacia, despois Bósnia-Herzegovina, despois as secesións dentro de Croacia e de Bósnia polos sérvios, despois os kosovares. Sen dúbida, as forzas non balcánicas —especialmente Alemaña— tamén xogaron un rol de apoio, senón de algo máis, á idea da independencia de Croacia.

'Se a guerra continua, haberá disturbios sociais internos en Estados Unidos e Europa Occidental. ¡Aí van as bombas! Pode ser peor que un crimen; pode ser unha loucura'

Pero, por que o goberno de Estados Unidos elixiu esta guerra para intervir activamente? No caso da Guerra do Golfo, estaba cando menos a racionalidade da importancia do petróleo (e a defensa dun estado soberano, Kuwait). En termos económicos, os Balcán son unha rexión marginal. Tampoco pode argumentarse que existan consideracións geopolíticas inmediatas, como preservar a área

para que outra potencia non se apodere dela. Un curioso argumento foi sostido nos derradeiros meses. Sostívose que Estados Unidos tiña que bombardear aos sérvios, ou que doutro modo a credibilidade da OTAN

quedaria socavada para sempre. Este é un argumento curioso, porque é circular. Se a OTAN ameaça con algo, e despois non o fa, obviamente a sua credibilidade vai verse corroída. Pero o punto é que non tiña por que facer ameaças.

A OTAN xa non tiña un rol óbvio desde que as forzas armadas rusas parecían estar tan debilitadas. Pero por qué quer Estados Unidos ter unha OTAN? Atopou duas razões principais. A primeira é que a sua existencia xustifica ás vez os gastos e a posición do Pentágono. A segunda é que a OTAN é precisa para impedir que os europeus occidentais se aparten demasiado do control americano. O problema iugoslavo parece ideal para os dous propósitos.

Pero vai funcionar? Se os iugoslavos seguén resistindo, como parece seguro que farán, máis acción militar involucraría o uso de tropas terrestres. Pode Estados Unidos permitirse un segundo Vietnam? Parece dubioso. Van seguir xogando a este xogo os europeus occidentais? Xa se escotan rezongos nas filas da OTAN, e a guerra só ten unha semana. Os iugoslavos van ser bombardeados ata que lles doa. Os kosovares van ser arrincados de Kosovo. Moitos van morrer. As nacións vecinas van ser levadas a entrar directamente no conflito. E se a guerra continua, haberá disturbios sociais internos en Estados Unidos e Europa Occidental. ¡Aí van as bombas! Pode ser peor que un crimen; pode ser unha loucura. ♦

INMANUEL WALLERSTEIN.
Universidade de Columbia. Presidente até 1998
da Sociedade Internacional de Sociología.
Director da *École des Hautes Études de Paris*.
Autor, entre outras obras, de *O Moderno Sistema Mundial e Despois do Liberalismo*.

CONTRA O GOVERNO XENOCIDA DE SÉRVIA E A INTERVENZÓN DA OTAN AUTODETERMINAZÓN PARA KOSOVA

XESÚS DOMÍNGUEZ

Nos pasados meses de Outubro e Novembro a Asemblea Nacional Antimilitarista (ANÁ-ANOC) desenvolveu unha campaña de denuncia do que estava acontecendo nos Balcáns. Baixo o lema "Kosova SOS" denunciamos a represión sérvia, defendimos o direito de autodeterminación de Kosova e manifestamo-nos contra a intervención militar da OTAN e por unha solución negociada ao conflito. Esta campaña, ao igual que as mobilizaciones protagonizadas baixo unha intensa chuva o pasado 25 de Marzo, o dia seguinte dos bombardeos, non foi recollida polos mesmos medios de comunicación que agora semeilan ter descubierto o drama do povo kosovar.

O recrudecemento da agresión militar, —en forma de xenocidio perfeitamente planificado—, impulsada polo goberno de Slobodan Milosevic, que detenta o poder en Sérvia en coalición co neo-fascista Partido Radical de Vjislav Seselj, contra o povo kosovar non é nada novo. En 1989 o réxime de Belgrado aboliu anticonstitucionalmente a condición autónoma que este territorio, tres veces mais pequeno que Galiza, viña disfrutando desde 1974. O seu Parlamento foi disolto, centenares de militares de albaneses/as perderon os seus postos de traballo, o ensino en albanés foi proibido e unha lei marcial impuso-se en todo o territorio. Estes sucesos non foron denunciados, salvo de xeito timido e esporádico, polas potencias occidentais. O povo kosovar respostou a esta agresión cun impresionante movimiento pacífico de desobediencia civil que, articulou, —desde a clandestinidad—, un sistema sanitario, educativo, e mesmo fiscal. Dotando-se dun goberno clandestino —emanado dun proceso eleitoral— e dunha administración paralela á do agresor sérvio. Mas a agudización da represión dirixida desde Belgrado ensaiando os primeiros capítulos da limpeza étnica que experimentaran con éxito en Bósnia-Herzegovina, e a continuidade do silencio da comunidade internacional e das Nacións Unidas, provocaron que a resistencia pacífica dera paso a luta armada coa criação do Exército de Libertazón de Kosova (UÇK).

O cambio de estratéxia da resistencia kosovar e as presons occidentais provocan que ambas partes (governo sérvio e resistencia kosovar) inicien a comezos deste ano, en Rambouillet, perto de Paris, unha negociación para lograr o fin das hostilidades e un acordo ao conflito. Mas as potencias occidentais vetaron desde o primeiro momento a posibilidade de que Kosova poidera exercer o direito de autodeterminación, presionaron para que a delegación kosovar renunciase á criação dun estado independente. También presionaron a Sérvia para

Campamento de refuxiados kosovares en Blace, Macedonia.

que permiti-se o envío de tropas de interposición da OTAN a Kosova. O fracaso das negociações e as continuas ampliaciones de prazos ao goberno de Milosevic por parte da OTAN, que ameazava cunha intervención armada, non impidieron que este optara pola via militar, tal como viña practicando desde que rompera unilateralmente as regras de xogo do vello estado federal iugoslavo, dinamizando os fráxeis equilibrios territoriais e fazendo agromar a dialéctica da guerra en Eslovénia, Croácia e Bósnia-Herzegovina.

Mas a actual intervención militar da OTAN, que desde o Movimento Antimilitarista Galego condenamos con toda enerxía, non vai resolver o conflito, mais ben vai-no agravar e posivelmente extender perigosamente a toda a área.

Non podemos esquecer que Milosevic foi ate há unhas semanas un dos melhores aliados de Occidente na zona, pois era o mellor garante dos acordos de Dayton que legitimaron as conquistas militares lavradas sobre repugnantes operacións de limpeza étnica.

'Resulta chocante ver a independentistas contrarios ao exercício do direito de autodeterminación de Kosova'

A negativa de Milosevic a buscar un acordo negociado sobre Kosova non pode ser solucionado mediante un ataque militar da OTAN sobre o territorio iugoslavo. Desde a ANÁ-ANOC mostramos a nosa oposición a esta operación por varias razões:

1 A OTAN non posui legitimidade para atacar Iugoslavia. Actua sen o aval da ONU e tan só intervén na procura de consolidar o seu poderio militar, económico e político sobre o planeta.

2 A defensa dos direitos humanos, da convivencia civilizada e da democracia, frente a barbarie, son as críticas excusas utilizadas para defender aos kosovares por unha Alianza militar que ten entre os seus principais socios a Turquia, un réxime xenocida que leva décadas masacrando ao povo kurdo e conculcando o seu direito de autodeterminación.

3 As causas que provocan a intervención da OTAN nada teñen que ver coa defesa dos direitos humanos ou da liberdade de Kosova, pois a OTAN é o brazo armado dun sistema criminal, o capitalismo, que ba-

sea o seu poder no monopólio da violencia como mecanismo que permite perpetuar unha orde internacional de dominación, explotación e submetimento da maioria da humanidad. A OTAN e Occidente actuan basicamente para impedir que o conflito se extenda a Macedonia e outros países da área: Albánia, Grécia, Bulgaria e Turquía.

4 A Unión Europea, os Estados Unidos, a OTAN, impidieron que Kosova exerçan o direito de autodeterminación, vetando a posibilidade deste exercicio na mesa de negociações de Rambouillet, alongando a solución real do conflito.

5 A OTAN también procura con esta selva xen operación consolidar o seu prestígio en Occidente, modificar os seus obxectivos (nascceu para impedir o avance do comunismo), alimentar os beneficios das multinacionais do armamento, e demonstrar-lle a Rússia que xá non ten influencia internacional.

A ANÁ-ANOC denuncia a hipocresía coa que José María Aznar, o goberno do PP co apoio do PSOE, actua neste conflito, involucrando ao Estado español nunha guerra contra a vontade da maioria da cidadanía.

Desde o Movimento Antimilitarista Galego alamanos as atitudes adoptadas por importantes sectores da esquerda nacionalista e forzas progresistas frente ao conflito. O confusionismo e a más absoluta desinformación voluntaria unido a análises erróneas da natureza do goberno sérvio e das reivindicaciones kosovares provoca espérpitos posicionamentos afastados dos valores intrínsecos a qualquer organización enquadradna nos parámetros da esquerda e o nacionalismo. Resulta chocante ver a independentistas contrarios ao ejercicio do direito de autodeterminación de Kosova. Resulta surprendente observar persoas de esquerda favoráveis ao goberno xenocida de Milosevic ou todo o contrario aplaudindo a intervención militar da OTAN contra Xugoslávia.

Desde a ANÁ-ANOC consideramos que é necesario articular un movemento social de protesta contra a Guerra dos Balcáns denunciando aos responsables da mesma: Occidente e o nacionalismo étnico e xenófobo de Milosevic, e reconduciendo a situación a unha nova mesa de negociações baixo a tutela da comunidade internacional que solución realmente o conflito. ♦

Xesús Domínguez é
Portavoz Nacional da ANÁ-ANOC

TODAS AS SUTILEZAS SOBRAN CANDO EMPEZA A GUERRA

ANSELMO LÓPEZ CARREIRA

É supérfluo (e hipócrita) procurarle motivos intrincados, pois neste momento só actúan os más simples. O resto é mera caustística. Cando se desata a agresión imponeñse en toda a súa simpleza os intereses más descarnados, ata o punto de facerse imprescindible un masivo (e igualmente simple) despliegue propagandístico, destinado a ocultar o evidente. Sempre foi así; hoxe é exactamente igual, e non hai de momento razones de peso para esperar que non deixe de serlo.

Serbia leva tempo molestándolle ós mesmos: primeiro ó imperialismo austro-húngaro, logo ó fascismo italiano e alemán, e hoxe ó neoimperialismo da OTAN. Diversas facetas dun mesmo proceso histórico.

Emprazada no centro dos Balcáns, estorba as ansias expansionistas do capitalismo centroeuropéo, asociado ó control militar norteamericano. Constitúe un punto feble da nova orde mundial naquel flanco do Mediterráneo e subsidiariamente alivia a presión exercida sobre o mundo ex-soviético. A resposta final dos molestos foi sempre a mesma: a agresión.

Hoxe xa non lembramos a parafernalia propagandística empregada en cada caso, parte inseparable do aparello de agresión. Sería absurdo concederelle a mínima credibilidad. Sen embargo no seu momento completaba a eficacia das bombas. Visto en perspectiva, asombra que alguém puidese ter dado credito a invenciones tan desmesuradas, pero aí está a Historia para demostrar

que así foi: a maior parte do movemento obrero e socialista das potencias agresoras apoiaron ós seus respectivos gobernos en 1914, e en 1939 a opinión pública alemana estaba convencida de que era Polonia quem hostigaba a Alemania.

Na actual guerra de Iugoslavia semella que o bombardeo propagandístico en Occidente é más eficaz que o de fogo real padecido en Pristina ou Belgrado. O acoso a Serbia empezou hai anos, e ó longo deles os medios de propaganda acuñaron esa imaxe do inimigo. Os serbios aturran unha brutal agresión sen precedentes nos últimos sesenta anos e de consecuencias inevitablemente gravísimas, pero eles son presentados como culpables.

A pesar dos descarados falsos xornalísticos

inventados en Rumanía, Panamá ou Iraq, e da cruel realidad das axudas humanitarias perpetradas en Somalia e outros lugares, afinal hai quien crea no papel pacificador e xusticiero da OTAN, alianza militar contra a que posiblemente votaron no seu día. Está visto que hai moitos Solanas.

Non sorprende en absoluto que boa parte da opinión pública sucumba á presión dos medios, pero decepciona o papel cómplice asumido por algunos intelectuais.

En fin, despox de todo, sempre foi así. Son os que na Alemania nazi crerían que Polonia os atacaba. Tamén era más cómodo.

Outros expresamos xustamente agora a nosa solidariedade sen reservas cos agredidos. ♦

COMO OBTENER INFORMACIONES SOBRE O CONFLITO DE IUGOESLÁVIA? COMO CONTRASTAR OS DADOS QUE TEMOS -NUN DOS ESTADOS BELIXERAN- | TES- PARA ACHEGÁRMONOS A UN COÑECIMENTO REAL DA SITUACIÓN? CALES SON AS FONTES? QUEN AS TRASMITE? QUE OBXECTIVOS PERSEGUEN?

A MANIPULACIÓN INFORMATIVA DA GUERRA

CELSO X. LÓPEZ PAZOS - X.R. NÚÑEZ RAMOS

Non parece que sexa doado establecer o contraste dos datos informativos sobre Iugoslávia, dado que estes provéñen das portavocías da mesma organización militar á que pertence o Estado español.

Tanto as fontes como os trasmisores da información son asimismo debedores do próprio organigrama informativo da Alianza. Basta consultar distraídamente calquier méio de comunicación para confirmar este extremo en canto á uniformidade das mensaxes. Estas circunstancias non só provocan unha boa morea de contradiccións, que atinxen á ética, senón que tamén condicionan a súa comprensión histórica.

■ OS REFUXIADOS. Nas 48 horas primeiras, logo dos bombardeos, os teletipos falaban xa de 500.000 refuxiados. Trece días máis tarde os portavoces da NATO apontan a 350.000. Loxicamente ambas cifras non poden ser certas e, desde logo, non serán as últimas. Máxime cando os consumidores do conflito tenden a sumas. Exemplo. Na noite do 5 de Abril a SER falaba de 900.000 refuxiados, cifra absolutamente desmedida se cremos a Fernando Cuevas, responsable español da cruz vermella para os Balcáns que ese mesmo día contabilizaba 325 mil. Convén lembrar que antes da ruptura de Rambouillet non tifiamos coñecemento de que houbese movementos de masas de refuxiados de tal magnitud. Matizar estes dados non implica diminuir o sentido da traxédia, nem presupón que se deixen de condear tales feitos de xeito claro e unánime.

A mera existencia de refuxiados, á marxe do seu número e da súa orixe, debe mover á busca de soluciones políticas e diplomáticas, sen dúbida, non inspiradas por accións de guerra, tal como á comunidade internacional (atraves daquela ONU, agora xa definitivamente morta) ten feito noutras latitudes. Pero dito isto, non podemos deixar de comentar as falacias constantes coas que se quere condicionar á opinión pública internacional a propósito do dramático éxodo dos refuxiados. Magnificar as cifras serve para xustificar a demonización do *malo necesario* e tamén para xustificar, a súa vez, a intervención armada que, ao final do proceso, vai provocar coa súa enorme virulencia que o que constituía unha falacia se poda convertir nunha tráxica realidade.

Para evitar que o sector menos colonizado informativamente da opinión pública internacional poda establecer unha relación de causa efecto entre os ataques da OTAN e o éxodo de masas de povoación da República Federal Iugoslava, non só de Kosovo, o gabinete de prensa da NATO comeza a espallar entre as axencias un termo novo que poda reemplazar ao de *refuxiados*. Agora fala-se de *deportados*, provocando así a igualación semántica e, naturalmente histórica, coas deportacións nazis durante a segunda guerra mundial. Neste sentido convén lembrar que algúns teletipos falaban xa, a comenzaos do conflito, da lista de Schlinder para referirse as columnas de fuxidos.

■ OS ASESINATOS DOS LÍDERES ALBANESES. Case en simultaneidade exacta cos iniciais datos sobre refuxiados anuncíase que Ibrahim Rugova, líder dos albaneses e o interlocutor máis cualificado en Rambouillet, tivera que pasar á clandestinidad. Logo, que fora ferido diante do seu domicilio e estaba fuxido da súa casa. Mais tarde falábase da súa morte, para imediatamente despois confirmar a súa resurrección nunha entrevista con Milosevic. Inmediatamente as axencias e os homes da OTAN

lanzaron ao mundo a idea de que Rugova, agora denostado e insultado polos líderes albaneses do ELK, aparecía nesa conversa co presidente iugoeslavo "drogado" ou "presionado" como consecuencia do secuestro da súa familia. Vinte catro horas más tarde desta afirmación escotabase nos informativos da TV en todo o mundo que a OTAN ten datos absolutamente fiábeis de que "a entrevista entre ambos dirixentes tivera lugar ou podería ter tido lugar dous anos atrás", segundo informa un dos 19 membros da Alianza. Cando non se pudo sostener a morte de Rugova as informaciones aclaraban que o asesinado fora Fehmí Agani, o seu segundo nas conversas de paz. Curiosamente esta forxa unha morte anunciada nos xornais do dia 31 de Marzo onde se podía ler, por boca do líder albanés Mahmut Bakalli, residente na Suiza, algo tan escasamente riguroso como que "desgraciadamente penso que vai confirmando a morte de Agani", contradecindo así as noticias que a propia OTAN dera dous días antes, *urbi et orbe* sobre a súa execución. Posteriormente, na letra pequena das informaciones de axencias, desmentíase esta morte ou se obviaba ou non se empregaba como información real. Pronto aparecería outro líder albanés asesinado e na cabeza do lector non moi preocupado, o asesinato de un convertírse no asesinato de tres.

Deste danza de informaciones saen, como por ensalmo, unha boa morea de datos lanzados ao consumo masivo que saltan polos aires feitos pedazos cando nos achegamos á verdade, unha das vítimas deste conflito.

Isto mesmo aconteceu tamén co dato, nunca máis empregado polas axencias e polos teletipos, dos vinte mil albaneses collidos como refens dos que nunca máis se volveu falar ou as noticias que falaban dun estádio repleto de albaneses de Kosovo a piques de seren fusilados. Nesta auténtica enxurrada de informaciones: ¿conviría plantearse aquí a utilidade da aplicación do principio se-

gundo o cal o exceso de información provoca a falta de coñecemento?

Asemade, haberá que sinalar que as cifras que se anúncian sen contrastar rematan por transformarse, co paso do tempo e da propia guerra, en "verdadeiras", validando as primeiras diante da opinión pública, aínda que fosen inicialmente falsas. Desde esta perspectiva conven engadir que a propagación da información inicial é a que prende con maior intensidade no espectador amosándose inútiles, a efectos de modificacións nas valoracións do conflito, os posteriores desmentidos.

■ AS VERDADES INCUSTIONÁBEIS. Ningún nega a falta de legalidade xurídica das accións da OTAN, que non pode actuar sen mandato da ONU e do seu Consello de Seguridade, e que é unha organización de carácter defensivo. Por outra banda como ben dí o catedrático da Uni-

versidade Libre de Berlín Ignacio Sotelo: "difícilmente pode chamarse guerra á operación de castigo que a OTAN está realizando na República Federal Iugoslava. Non o é desde o punto de vista do derecho internacional –os países da OTAN non declararon a guerra a Iugoslávia, nem moito menos o Estado agredido pode permitirse o luxo de declarala aos agresores– nem a superioridade contundente dos atacantes permite falar de conflito bélico no sentido tradicional de enfrentamento de exércitos homólogables". A caréncia desta legalidade xurídica leva aos agresores a invocar, como se estivesemos na idade media, o uso dun dereito natural por enriba de calquier derecho positivo, xustificando calquier conduta. Así, "as operacións militares que tiveran por finalidade protexer os dereitos fundamentais –continua Sotelo– estarian xustificadas por se mesmas, sexan cales sexan as normas do derecho positivo".

Esta subversión do concepto do derecho, este retroceso que nos leva directamente a poñer de actualidade a ignominiosa noción

de guerra xusta, tantas veces empregada pola Igrexa, convértese nunha patente de corso en mans do imperialismo atlantista e norteamericano. Mesmo algunha, tan pouco sospeitoso de anti-atlantismo, como o exchanceler alemán Helmut Schmid ten afirmado que "arrastrados polos Estados Unidos non respeitamos o dereito internacional nin a carta das Nacións Unidas".

Esta ilegalidade xurídica na que se atopa a OTAN é asumida e aceitada por todos, case sen chistar. Nunca ou poco se fala dela, nem se menciona nos meios, nem nas tertulias, onde calquier matización sobre a política iugoeslava sitúa a quen as formule na liña dos políticamente incorrectos. O discurso dominante é tan forte que se chama ditador a quien foi, non o esquezamos, sistematicamente eleixido polos seus concidadans nas furnas, nun país con presencia de oito partidos políticos e onde o líder da oposición durante os derradeiros quince anos, Vuk Draskovic, forma parte do actuañ governo co cargo de vicepresidente.

Tampouco nega ningun que Kosovo forma parte da xeografía do Estado iugoslavo (sen prexuízo de que, como as proprias autoridades iugoeslavas recoñecen xa abertamente, puido ser un erro a supresión da autonomía de Kosovo) e polo tanto non poderá ser asumíbel a retirada do seu exército do seu propio territorio, por canto é unha inflexión inadmisible, en todo derecho internacional, na súa soberanía política.

Verdade indubidábel parece que é tamén a do enorme avance que ten experimentado a tecnoloxía da guerra. Hoxe sabemos que un misil pode estouparlle a un mentres está na mesa do comedor da súa casa e que pode entrar pola porta principal dunha Academia de policía de Belgrado (onde, por certo, se ensinan prácticas xenocidas aos xovenes iugoeslavos, a OTAN dixit) e non tirar un só cadro colgado nos pasillos. Tamén sabemos que os satélites espías poden saber as cartas que temos nas mans cando xogamos ao tute e mesmo descubrir a marca e a hora que sinalan os nosos relóxios ou o momento en que non circula ningun pola ponte de Novi Sad para proceder ao seu bombardeo.

Toda esta enorme capacidade para facer guerras incruentas (?) ou para obter información, non serve para dar resposta, porén, a certas perguntas que están na mente de todos, ainda que non atopen o momento para seren verbalizadas.

Quen armou ao Exercito de Liberación de Kosovo? Como se financia? Cales e cantos foron os seus obxectivos militares? Que danos inflingiu ao exército iugoeslavo? Cantos albaneses integran as súas forzas? Cal e canto é o armamento de que disponen?

Que grado de represión está realizando o exército iugoeslavo e onde están as imaxes dos seus ataques militares? Será posíbel que teñamos que botar man das terríbeis consecuencias recollidas por un camara afeizado para amosar os horrores da represión iugoeslava? Onde se concentran os ataques iugoeslavos contra o ELK ou contra os que fuxen de Kosovo? Porque moitos albaneses están refuxiados en Belgrado? Cando mostrarán as cadeas de TV a persecución militar que sofren as columnas de refuxiados e deixarán de abrir os seus informativos, exclusivamente, co seu éxodo evidentemente doroso, para amosar tamén as consecuencias dos bombardeos de Belgrado sobre a povoación civil?♦

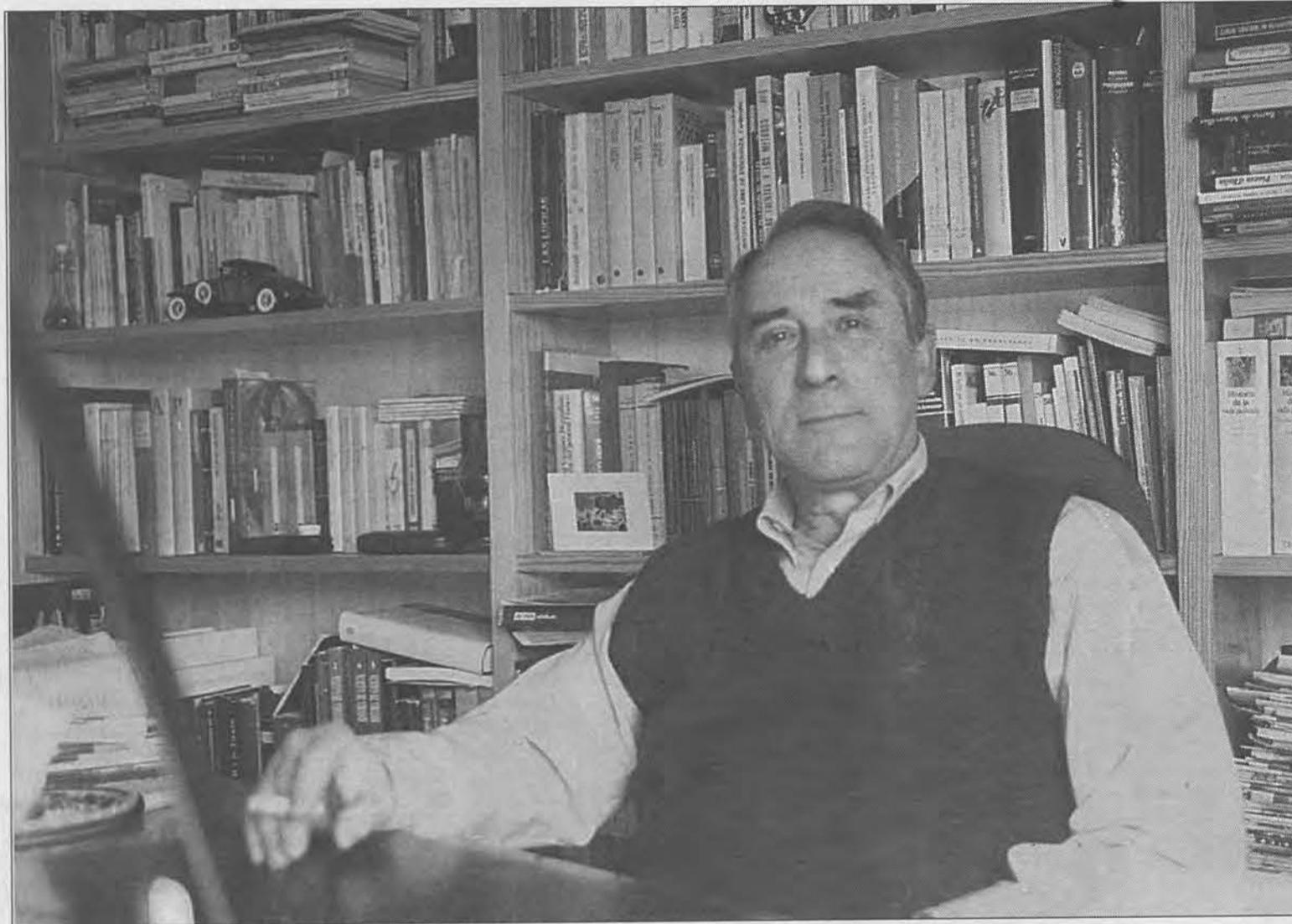

Xosé Fortes

'A OTAN tomou a pior opción posíbel e acentuou o desastre en Kosovo'

• XAN CARBALLA

XOSÉ FORTES, MILITAR DEMOCRATA E REPRESALIADO POLO FRANQUISMO PROTAGONIZOU NOS ANOS 80 A OPOSICIÓN GALLEGAS A INTEGRACIÓN DO ESTADO ESPAÑOL NA OTAN. DESDE O SEU COÑECIMENTO COMO HISTORIADOR E MILITAR ANALISA A ACTUAL GUERRA NOS BALCANS E O PAPEL DA ALIANZA ATLÁNTICA "QUE NON TEN XA NENGUNHA RAZÓN DE EXISTIR".

XAN CARBALLA

Cal é a sua análise da actual guerra nos Balcans?

Hai moitos datos preocupantes: a intervención da OTAN carece de respaldo internacional e da ONU, interveñen por primeira vez os alemanes.... A OTAN ten moi bos tácticos e moi bos cadros pero carece de pensamento. Solana non ten na sua equipa nen tan sequer persoas, por exemplo, do Instituto de Estudos Estratégicos de Londres que lle levan a contraria, para dicirle que o bombardeo é a pior das soluciones, ainda supoñendo que a intervención fose imprescindible. Todo se basaba na idea de que aos dous días Milosevic ia levantar as mans, e non ter pensado outras hipóteses demuestra que a OTAN está gobernada por militares e tácticos que só ven aviões e bombardeos. Un desastre visto o resultado: acentou a limpeza étnica e a persecución dos kosovares.

Detrás disto está tamén a historia de Sérvia. Desde 1945 lugoslávia funcionou como federación, con varias línguas, gobiernos e territorios autónomos, e Kosovo foi o último en adquirir ese estatus. Milosevic no 1989 tirou a autonomía ao Kosovo, botou case 250.000 funcionarios da administración, só por ser da etnia kosovar,

formándose unha administración paralela semiclandestina na educación e na sanidade, e por supuesto formouse unha agrupación política arredor da Liga Democrática, que tampoco soubo reconducir a situación o que radicalizou a situación coa aparición da guerrilla kosovar, cunha guerra civil encubierta. Pero non hai que esquencer que todo arrinca da supresión da autonomía. Discrepo da idea de que se trata dun ataque do capitalismo ao socialismo.

Que explica a reacción unilateral da OTAN sen atender ao mandado da ONU?

Un hipotético exército abenzoado pola ONU, co seu código específico de funcionamiento podia existir para evitar ese tipo de masacres. Pero pareceme que a OTAN non ten razón de existir e tería que ser unha forza da ONU a que debería ter o respaldo internacional, por más que a ONU teña que democratizar máis o seu sistema de funcionamiento, suprimindo vetos e outras eivas.

Pero a palabra cascón azuis non existe nesta guerra, nem como hipótese de coro de interposición no Kosovo.

Nacións Unidas ten que ter al-

go más que forzas de paz, porque se non se aceita a sua mediación vai haber violencia. Eu estou en total desacordo coa política sérbia, ainda que non comparto tanto a demonización de Milosevic, porque o povo sérbio non é culpable pero si a sua clase política do selvajismo que fai a sua policía e exército en Kosovo.

A versión oficial fala de que non se previa este exodo kosovar. É críbel que a OTAN non contemplase esa situación?

A min tampouco mo parece, porque até un militar parbo inglés ou americano, e estes últimos xa o din, sabe que a pior solución para o mal que había foi a que elexiu a OTAN. Moi bos pilotos, moi boas armas e cadros moi formados, pero absoluta falta de cerebro, como proba a pre-

séncia de Solana á sua frente. A sua escaseza de autonomía mesmo lle impide ter asesores que lle digan cousas que lle permitan facer unha hipótese diferente. Kosovo estase vaciando e Sérvia logra os seus obxectivos.

En Kosovo mítase como facian os falanxistas no 36 aquí, e iso non se resolve bombardeando"

Todas as salvedades. Falo en base aos dados que chegan recollidos e canalizados por unha via moi controlada, sen contraste. Que sabemos do que pasa en Sérvia, da sua oposición política?

A OTAN nace despois da II Guerra Mundial e estaba cha-

mada a desaparecer despois do fin da guerra fría. Duas semanas antes da guerra integraron novos países e a actuación de agora xustifica a sua permanencia e a dos propios Estados Unidos en Europa.

A expansión cara o Leste existe e responde a unha inérzia histórica, que encabuxa aos rusos que están atados de pés e mans polo FMI. Pero Kosovo non o planificou a OTAN e a suspensión da autonomía foi a espoleta dun conflito que agora está no pior momento.

Europa aspira a ser como Estados Unidos, e mírase ao espello norteamericano. E daque la non importa quen teña a hegemonía de dous irmáns xemelgos. Hai conflitos entre ambos conxuntos económicos pero que entran dentro do xogo negociable. Por aí anda o mundo. Houbo un tempo en que me preocupou esa preponderancia americana. Cando hai uns anos se quixo nomear xeneral xefe da OTAN a un militar alemán, aos tres meses descabalgárono coa acusación de homosexual. Daquela ainda había memoria do *Plano Marshall*, e non había moito que se instalaran os misis en Alemania, había idea de Europa como protectorado americano, pero hoxe Europa funciona con autonomía. O perigo non é ser colonizado por Estados Unidos, senón que Europa cópice o propio modelo americano e se convierta nun segundo Estados Unidos.

Que pode suceder no escenario bélico, porque desde o principio todo o mundo entenda que sen tropas de infantería non ia haber saída á estratexia da OTAN?

Calquer militar sabía o que había que facer: cordón sanitario na fronteira, desarme da guerrilla e das tropas sérbias en Kosovo e despois negociar en París. As Nacións Unidas van ter que reaparecer no escenario para buscar unha saída.

Nos términos da integración na OTAN, e do referendo do 1986, e tamén da Constitución Española, a entrada do Estado español en guerra é de dudosa legalidade.

Non ten nen pés de cabeza. Unha cousa é que non podemos mirar a outro lado e outra que a OTAN teña algo que facer neste asunto e se enriba de meterse faino da pior maneira posible... Clausewitz dicía que a guerra era a continuación da política polos piores medios posibles, pero neste caso é coa pior das xustificacións e o pior plantexamento táctico, mazacrando a un país que non ten que ver coa limpeza étnica que se está a facer con fusís non cos Mig rusos. En Kosovo mítase como facian os falanxistas no 36 aquí, e iso non se resolve bombardeando.

Até que punto hai un risco real de que se estenda a guerra?

Non o creo. Pode haber un conflito fronterizo en Macedonia ou Montenegro pero non vexo a mínima posibilidade de expansión. Por más que se fale de que en Sarajevo comezou a guerra de 1914. O de Kosovo é un problema sérbio que pode acabar nunha participación do territorio.♦

Os dous anos e sete meses de cárcere impostos a Manuel Blanco 'non teñen razón de ser' para oposición, sindicatos e organizacións agrarias.

A condena do labrego de Touro, entre o 'despropósito xurídico' e o '

♦ P. CASTRO - A. ESTÉVEZ

"Non só como veciño de Manuel Blanco, senón como alcalde de Touro, paréceme unha inxustiza total que o condenen a dous anos e sete meses", comenta Ignacio Codesido, do PSOE. Para as organizacións agrarias, a sentenza do gadeiro, emitida polo xuiz Carlos Ruiz do xulgado nº 2 do Penal de Santiago, é un xeito de criminalizar a quen se mobiliza contra o PP. Tamén a CIG, CCOO e UGT denúncian que unha manifestación legal, a tratarada do 20 de Xaneiro do pasado ano, remata-se cunha condena. Os grupos políticos na oposición explican como resultado dun despregue policial que non tiña razón de ser. Pola súa parte, o PP non se pronuncia sobre decisións xudiciais.

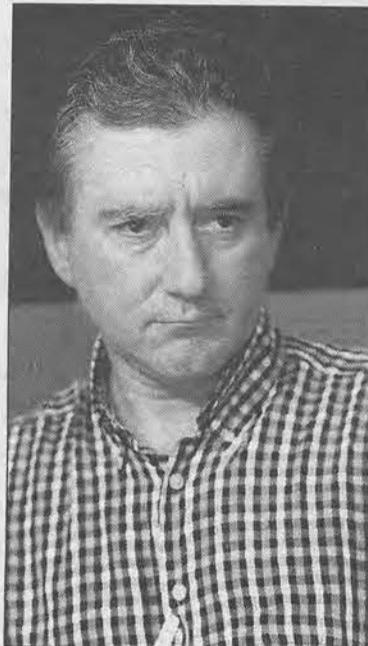
Ignacio Codesido,
alcalde de Touro:
'Unha chave inglesa non
é unha escopeta'

O alcalde de Touro, onde vive e traballa o gadeiro sentenciado en Santiago por portar unha chave inglesa na tratorada do 20 de Xaneiro de 1998, asistiu ao xuiz e recibeu a sentenza con, en primeiro lugar, porque coñece a Manuel Blanco e, ademais, porque "todos temos direito a manifestarnos para defender o noso traballo".

"O lóxico é que este proceso rematase sen castigo para Manuel Blanco, xa que é un produtor de leite que foi a unha manifestación como outras tantas veces. Leva unha chave inglesa porque é normal que nun trator se leve esa ferramenta", sinala Codesido. Para o alcalde de Touro, na mobilización do 20 de Xaneiro de 1998 houbo moitas "meteduras de pata" e non só por parte dos gadeiros. "Non me creo que Manuel non nengun dos que sairon con el de Touro agredira á policía pero, ainda que así o fixera, nunha situación na que un se ve acorralado, intenta defendese como pode. Doutro tema falariamos se levara unha escopeta, pero unha chave inglesa...", di para engadir que espera que co recurso o gadeiro non teña que cumplir a sentenza. "Porque só con que tivera que pisar o cárcere un dia, estariase cometendo unha tremenda inxustiza". ♦

Xesús Vega (BNG):
'Tiveron unha sentenza
máis benévola
os acusados
do caso Ibercorp'

Una comparación entre as sentencias de grandes escándalos financieros e as imposiciones a Manuel Blanco serviu a Xesús Vega, do BNG, para alertar sobre o mal precedente que resulta o xuizo ao gadeiro de Touro. "Desde un punto de vista xurídico, resulta un auténtico despropósito que Manuel Blanco sexa condenado a dous anos e sete meses, mentres os responsables de es-

Xesús Vega.

peculación financiera, vencellados ao caso Ibercorp foron condenados a menores penas ás que foi condenado el. Constitue un auténtico insulto ao estado de direito". Para Vega, Manuel Blanco "é unha vítima do clima de coacción represiva en todo momento que en aquellas dasas criou o señor Díz Guedes co aval político de Fraga". ♦

Roberto García (UUAA):
'Os mineiros de Asturias
estouparon dinamita e
só teñen dous
expedientes contra eles'

As forzas de seguridade tiñan unha clara consigna de cargar masivamente mália o desenvolvimento normal das mobilizacións. Esa é a tese que defende Roberto García, de Unións Agrarias, que califica de desmesurado o número de expedientes sancionadores aos gadeiros mália que "manifestacións como as que se deron en Asturias, co tema da mineiría con explosións de dinamita, só supuxeron dous expedientes administrativos". Respeito á acusación contra Manuel Blanco, García sinala que "a única carga masiva que se deu protagonizárona os propios corpos e forzas de seguridade, que tiñan a consigna, como quedou reconhecido nalgún dos xuízos, de que

os tratores non chegase aos puntos de concentración". ♦

Xosé Manuel Pazos
(EdeG):
'Castigan
aos que van contra
o de España vai ben'

O parlamentario de Esquerda de Galicia, considera a tratorada de Xaneiro do 98 como única na historia do país. "Hai unha política de amedrentamento contra aqueles sectores que contradin o de España vai ben e Manuel é un expoñente dessa política, pero hai moitos más nos expedientes administrativos que van desembocar en sancions, como non sexamos capaces de frealos, xa que Díz Guedes é simplemente o brazo executivo dessa estratexia do PP encabezada por Manuel Fraga". ♦

Xesús Seixo (CIG):
'Non é casual
que o xuiz diga que
Manuel ia armado'

O representante da central nacionalista ataca ao xuiz que "se cadra feito a andar en BMW todos os días non se entera que os tratores teñen un arma fundamental como é unha chave inglesa e non se trata de nengunha arma agresiva. Pero non é causal, senón froito da concepción que está a alimentar o PP de como se debe meter á sociedade na via represiva e de control social". Seixo tamén fala de casos relacionados cos xuízos aos gadeiros como a recentemente denunciada vixiánica a sindicalistas de Endesa. "Temos datos de xente que foi chamada pola poli-

Xosé Manuel Pazos.

cia simplemente por participar en actos legais, sindicais e que están sendo investigados, temos datos tamén de expedientes que foron recentemente postos enriba da mesa de determinados inspectores de policía sobre dirixentes sindicais, como na etapa más dura do franquismo. Todo isto é o xiro ao centro que está facendo o PP?". ♦

Francisco Sineiro (PSOE):
'Hai que dar
unha resposta social
aos abusos policiais'

O socialista Francisco Sineiro ademais de solidarizarse co veciño de Touro, laiase de que na Galiza non se dea unha resposta social aos abusos policiais ou á propia sentenza semellante a que se deu recentemente en Cataluña co motivo da carga contra os estudantes universitarios de Barcelona. ♦

Roberto García.

Lidia Senra (SLG):
'Non puideron evitar
a tratorada e castigan
aos que se mobilizan'

Manuel Blanco Rendo prefire non dicir máis do sinalado na rolda de prensa do 31 de Marzo, na que reseñou que non era un terrorista e que lle tiña tocado a el pero podería ser calquer outro gadeiro o condenado. Lidia Senra, secretaria xeral da Sindicato Labrego Galego, enténdea como unha criminalización das manifestacións por parte de Fraga. "O 9 de Xaneiro, logo dunha reunión do concello da Xunta, Fraga saía dicindo aos medios de comunicación que unha tratorada era un acto ilegal e que instaba ás autoridades competentes a impedita. Diz

Guedes nunca pudo impedir esa tratorada, porque fora comunicada en tempo e forma e estaba dentro do que se considera libre exercicio de manifestación. Polo tanto, Díz Guedes nunca comunicou, nem a UUAA nem a SLG que esa mobilización non se podía celebrar. Sen embargo, o que fixeron foi dar ordes pola porta de atrás para impedir a sua celebración". ♦

Xavier Carro (UGT):
'Apoiar a Manuel Blanco
é unha cuestión óbvia'

Necesaria pero triste é para Xavier Carro, de UGT, ter que solidarizarse co condenado. "Estamos a falar aquí da defensa dos direitos fundamentais, cando debieran ser cuestións óbvia, bases sobre as que construir relacións normais na sociedade, cando realmente, do que teríamos que falar aquí é dos problemas que ten o sector agrario". ♦

Xan María Castro (CCOO):
'O povo non vai deixar
que se exerza o poder
de forma autoritária'

Aos sindicatos agrarios unironse os de clase á hora de apoiar a Manuel Blanco e de formular unha protesta unánime pola súa condena, que non é más que o resultado "dun exercicio determinado de poder", a dizer de Xan María Castro, de CCOO. "Todo é un mandar e non governar e todo aquel asociacionismo que non entre a formar parte, servilmente, deste esquema de poder lamíase. Pero as proprias organizacións que estamos nisto e o povo de Galiza non van permitir que se exerza o poder desta forma arbitraria e autoritaria". ♦

Lidia Senra.

sindicatos e alcalde da vila

'O' e o 'amedrentamento do PP'

Os antidisturbios non permitian o paso dos tractores ás principales vila e cidades.

A. PANARO

Crónica dunha xornada que menceu coa policía na porta da casa

O 20 de Xaneiro de 1998, gadeiros de toda Galiza saían ás estradas cos seus tractores para manifestarse en contra do pagamento da multa por sobreproducción láctea. A xornada comezaba con identificacións dos gadeiros diante das suas propias casas, con controles policiais nas estradas e con retencions de tractores. Tratábase de impedir que os produtores de leite puideran achegarse aos puntos de concentración. A xornada remataba con cargas policiais en distintos puntos do país, listados de expedientados e mesmo detidos.

Moitos atopan, xa á porta das suas casas ou nos camiños controlos policiais nos que son identificados e nas aldeas moitos son retidos.

Os méios de comunicación esperan a chegada dos tractores nos puntos previstos, xunto con sindicalistas e parlamentarios que tratan de arroupar e respaldar as demandas dos gadeiros coa sua presenza. Os trabores non dan chegado e os poucos que o conseguuen, conduciendo por atallos para salvar os controles, informan de que os seus compañeiros están paralí-

sados en diversas estradas comarcas.

A tensión incrementease por momentos. Cordóns de antidisturbios rodean aos tractores. Chégase ao acordo de permitirles circular pero impideusen entrar nas cidades e nas vilas más importantes das zonas produtoras. A propia policía, con ordes explícitas de negarles o paso, atravesa as suas furgonetas nas estradas para que os veículos non continuen camiño.

En diversos puntos prodúcense cargas contra os manifestantes, a máis importante en Lalín. Algunos dos parlamentarios que acompañan aos gadeiros son golpeados, como o nacionalista Francisco Ferreiro. En San Lázaro, unha das saídas de Compostela, a carga policial sálvase con varios detidos, un deles Manuel Blanco Rendo.

Ao remate da xornada, fontes da administración minimizan as cifras de participación e negan a existencia de represión policial. Xustifican as cargas e detencións en base á defensa do direito de libre circulación dos cidadáns.

Pola sua banda, os sindicatos agrarios convocantes e as forzas políticas comenzañ a denunciar a actuación da administración e o ataque contra o direito de expresión e manifestación. Duas semanas despois, o 14 de Febreiro, a cidade de Compostela acolle unha manifestación sen precedentes nos últimos anos. Organizacións sociais e políticas únense na defensa dos direitos fundamentais. Unha reivindicación desprezada pola Xunta e que novamente se puxo de actualidade, logo de coñecerse a sentenza ditada contra do gadeiro Manuel Blanco Rendo.

A policía cargou contra deputados, que se identificaron coma tales, e o goberno non abriu nengunha investigación

Rosa Miguélez relegada na lista europea do PSOE

Rosa Miguélez, representante do Partido dos Socialistas de Galiza para formar parte da lista do PSOE para as eleccións europeas do trece de Xuño de 1999, quedou relegada ao posto número vintecatro, en lugar do número vinte da candidatura, como era intención do secretario xeral do PSdeG, Emilio Pérez Touriño. Contudo, Touriño asegurou que Miguélez saírá eleita porque o PSOE agarda conquistar vinteito escanos. Mália esta afirmación tamén caben outras contas: actualmente os socialistas contan con vinteun eurodeputados, de modo que terían que medrar en número até tres máis para Miguélez resultar eleita, nun momento no que o PSOE está nunha situación de febleza e os inquéritos son desfavorábeis.♦

Fraga tolera unha Xunta partidista, segundo o Bloque

En palabras do deputado do BNG e candidato desta forza ás eleccións europeas, Camilo Nogueira, o presidente Fraga "tolera" de forma "consciente" o "uso partidista" que o PP fai da Administración autonómica. As afirmacións de Nogueira sitúanse no marco da análise que fixo o BNG do informe do Consello de Contas relativo ao exercicio de 1995, recentemente publicado. O deputado nacionalista afirmou que Fraga "criou un clima de consentimento e tolerancia (...) e permite que se utilicen as institucións para os intereses do Partido Popular". O comportamento do presidente do Governo galego é, para Nogueira, más "cínico" se cabe, xa que cando se fixeron públicas as irregularidades, "o que fixo foi culpar aos seus colaboradores".♦

Informes da Consellaria confirman irregularidades no quirófano infectado polo aspergillus

Os informes internos que solicitou a Consellaria de Sanidade para investigar o brote do fungo *aspergillus* constan a existencia de irregularidades no funcionamento do quirófano de ciruxia cardíaca do Medtec, en Vigo. Nos documentos sinálase o deseño de infraestruturas pouco axeitadas, a transgresión das normas de circulación do persoal no bloque quirúrxico e, "tal vez, da calidade da limpeza". En concreto, o quirófano está situado enfronte dun dos corredores aéreos que comunican o bloque quirúrxico co resto do hospital, o que favorece unha corrente de aire cara ao quirófano cada vez que se abren as portas de acceso, que neutraliza a presión positiva que debería existir. Entre outras anomalías recóllese tamén que para separar a zona de obras do corredor que dá acceso a UCI médica, reanimación Medtec, reanimación post-quirúrxica e climatizadores usouse un plástico negro situado entre duas montaangarelhas.♦

Viciños do Morrazo denúncian os destragos que vai provocar a Vía Rápida

Viciños dos concellos afectados pola via rápida programada para O Morrazo presentaron ao redor de 400 alegacións ao estudo sobre os efectos ambientais. Nos escritos sinálanse os destragos que a infraestrutura vai provocar en xacementos arqueolóxicos catalogados como Bens de Interese Cultural e nas fragas con vexetación autóctona. Tamén denúncian anomalías no procedimento de elaboración do estudo e a sua falta de rigor ao citar como zonas afectadas vários municipios da Coruña. A Federación Ecoloxista Galega tamén manifestou a sua oposición ao proxecto.♦

Cinco mil alegacións contra os encoros do Ulla

A Plataforma Anti-encoros no río Ulla ven de apresentar, no rexistro da Consellaria de Política Territorial, as 5.000 alegacións particulares recollidas en contra da construcción dos 12 encoros. Daniel López Bisu e Xoán Louzao, membros da plataforma, indicaron que todas coinciden en sinalar a improcedencia de declarar de utilidade pública estes aproveitamentos hidroeléctricos. Pola contra, consideran que se trata dun negocio que favorece a Fenosa e que non leva aparellado nengun beneficio social. Tamén advirtieron das repercusiones socio-económicas e sobre o medio ambiente que terán e denunciaron que os estudos de impacto non cumplen as condicións exixidas pola legislación. A plataforma prevé convocar accións de protesta, a primeira o próximo dia 10 de Abril, cun descenso en baliza polas augas do Ulla, desde Ramil até Pontearcediago.♦

COMARCAS

A xuiza basouse nunhas declaracions policiais que exculpan ao acusado

Severa condena contra un opositor á empacadora de Vilaboa

• H.V.

A titular do xulgado do penal número dous de Pontevedra ven de condenar a seis meses de cárcere a un veciño de Vilaboa acusado de agresión a un policial no decurso dun tumulto ao remate dunha corrida de touros con motivo das festas da Peregrina de hai dous anos. O condenado, Tomás Boullosa, considerou excesiva a condena e afirmou que "non se emitiu emarcada dentro dun conflito, o da empacadora, que a xuiza coñece de sobra". Por outra banda, o vindeiro Venres nove de Abril, ás oito e meia da tarde, celébrase unha manifestación contra a empacadora que parte da Praza da Ferreria de Pontevedra.

Esta é a segunda vez no prazo dous meses que a titular do xulgado do penal número dous de Pontevedra, María Grória de la Guardia, emite unha sentencia condenatoria por sucesos relacionados coas protestas populares contra a instalación da empacadora de Vilaboa. Destas, a xuiza apoiouse na "clarísima testemuña dos policías" para condenar. "Curiosamente –pre-

cisa Tomás Boullosa–, a única testemuña contra min foi a dun policial que dixo que no tumulto só lle agarrei polo brazo, porque o outro policial dixo non saber nada e eu tamén neguei telo tocado. O policial que dixo que lle agarrei polo brazo tamén dixo que tamén houbo outra xente que lle agarrou por detrás".

Con probas tan poderosas, a xuiza condenou a Tomás Boullosa, quen xa anunciou que apresentará recurso na Audiencia "porque a sentencia é desproporcionada e porque foi emitida sen emarcar no conflito, mala que a xuiza sabe de sobra que sucede".

Os feitos polos que se acusou a Tomás Boullosa en principio de atentado e posteriormente só de agresión, produciríronse con motivo da última corrida das Festas da Peregrina de Agosto de 1997. Ao remate da corrida, que fora te-

Tomás Boullosa anunciou que recorrerá. Precisamente a Sala do Contencioso-Administrativo de Pontevedra votou a baixa váriz sanción contra veciños de Vilaboa, discutindo a fiabilidade das acusacións da policía.

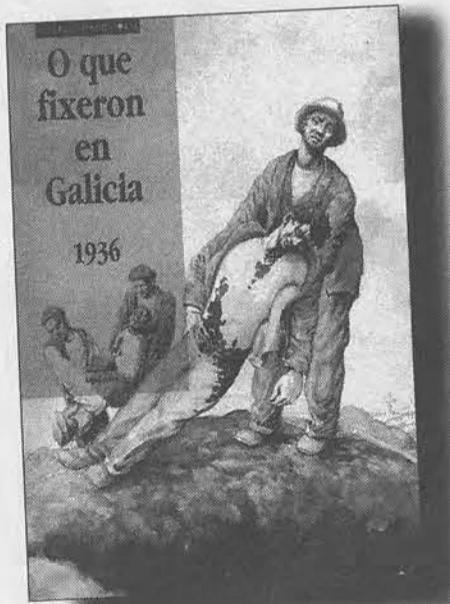
levisada e á que asistiron personalidades como Mariano Raxoi ou Alexandre Millán Mon, Tomás Boullosa saltou ao coro cunha pancarta contra a empacadora, producíndose a intervención da Policia Autonómica. "Viñan a pola pancarta, non a por nós", explicou Tomás. Despois baixou á área o público de Vilaboa e foi cando se produciu o tumulto no que se inculpou a Tomás de rachar a camisa dun policial e romperelle o pulso.

de participar en mobilizacións nun momento no que precisamente estaban reunidas co subdelegado do Goberno ou contra persoas xa falecidas no momento de ser acusadas, por estas razóns as testemuñas da policía, incluídas as que se podan usar contra min, carecen de fiabilidade".

Manifestación e anulación de sancións

Por outra banda, ven de coñecerse que a sala do contencioso-administrativo de Pontevedra ven de botar abajo varias das multas governativas impostas contra veciños de Vilaboa por accións contra a empacadora. A anulación destas sancións, as primeiras, pon de manifesto a pouca fiabilidade das denúncias formuladas polas forzas da orde pública.

Por último, cabe reseñar que o vindeiro Venres nove de Abril ás oito e meia da tarde parte da Praza da Ferreria, en Pontevedra, unha manifestación convocada en contra da instalación da empacadora de Vilaboa, o acto percorre varias ruas céntricas e remata na Cruz dos Caídos.♦

O que fixeron en Galicia 1936

EDICIONES
A NOSA TERRA

PRESENTACION

Salón de Actos Municipal de Vilaboa, Culleredo
Mércores 14 de Abril ás 20 horas

Coa intervención de
Cesáreo Sánchez Iglesias
Celestino Poza
Xulio L. Valcárcel
Carlos Echevarría
Carlos Pereira (historiador e editor do libro)

ORGANIZA O CONCELLO DE CULLEREDO

Ardor Peregrino

Aimaxinación ao camiño. Uns fano en patinete, outros sen parar de tocar a gaita desde O Cebreiro, hai os que levan ao lombo unha imaxe do Apóstolo de dous metros, e tamén pode facerse ao estilo Horacio Gómez que cambeou a concha do peregrino por un móbil en permanente conexión co facedor supremo de listas municipais. Existe unha competición ainda non institucionalizada na que se inscreben todos aqueles que fan o camiño de Santiago dun xeito espectacular, máis alá das simples botas e a mochila.

Gañar a Compostelana non é suficiente. Pérez Varela exixe uns peregrinos de titular. O devoto que sae de Roncesvalles ou Pedrafita sen outra intención que cumplir os preceptos do ano xubilar e garda un humilde anonimato do seu esforzo e experiencias persoais é un boicoteador. Un fanático ao que moven outros intereses distintos aos da Sociedade de Xestión do Xacobeo e negativo para os dividendos da tenda de *souvenirs* instalada nos cimentos da torre da Berenguela. Un axente perigoso para a publicidade, deseñada a base de asesores, fundacións e coches oficiais, como elemento fundamental do futuro de Galiza. Pasar desapercibido pode chegar a ser tipificado como delito e penalizado cunha visita obrigatoria a unha exposición do Centro Galego de Arte Contemporánea.

Baixo a Casa da Parra unha parella descansa antes de entrar pola Porta Santa. Veñen cos pes feitos po e a pel queimada por dous días de calor axfisiante. Nen están acompañados por animais exóticos, nen traen un disfraz medieval, nen se acordaron de mercar un pin do Pelegrín. Só un pao, unha botella de auga mineral, un par de macutos e as tarxetas seladas nos albergues. Un voluntario de Protección Civil, mándalo circular e sair do encadre fotográfico dun turista con pinta de estar en visita oficial. O acompañante do guíri, outro tipo con cara de ofrecido permanente a unha subvención institucional, non pode reprimir un comentario: *Que sosez de peregrinos, yo para eso me quedo en casa.*♦

AVANCE DE ACTIVIDADES

FUNDACIÓN CAIXA GALICIA

Abril/Maio
1999

música

Concertos

1 abril

A Pontenova

12.00 h.
Pasacalles
"Escola e Banda de Música de Sober" en colaboración coa Deputación Provincial

2 abril

Viveiro

12.00 h. Igrexa Parroquial de Santiago
Coral Polifónica de Viveiro
"Sermón das sete palabras"

7 abril*

Lugo

20.00 h. Salón de Actos da Fundación
(Praza de Sta. María, s/n)
Conservatorio Superior de Música
Salvador Espasa - Eduardo Costa -
María Moreno Rubio
Concerto

10 abril

A Coruña

20.00 h. Colexida de Sta. María do Campo
"Locus Amoenus"
(Producción propia. Actos Fundación e
Obra Social)

14 abril

A Coruña

20.00 h. Centro de Estudios
(Ronda de Nelle, 31)
Francisco Secoane Fonterosa
(flauta) - Javier Vázquez Grela
(piano)
(en colaboración co Conservatorio
Superior de Música)
Ciclo "Xoves Intérpretes"

17 abril

San Xoán de Filgueira (Ferrol)

20.30 h. Local Social AA.VV.
Tuna Universitaria
(en colaboración coa AA.VV. de San
Xoán de Filgueira)
Homenaxe a muller ferrolá

17 abril

Logroño

20.30 h. Igrexa de Santiago
Orfeón Terra A Nosa
Concerto

18 abril

Sto. Domingo de la Calzada

13.00 h. Catedral
Orfeón Terra A Nosa
Concerto

18 abril

Sta. Marina (Ferrol)

19.30 h. Local Social
A.A.F. "Bohemios"
(en colaboración con A.D.C.R. "Sta.
Marina")
Concerto

18 abril

Betanzos

20.00 h. Igrexa de San Francisco
Coro "Albae Sonus"
Concerto

19 abril

A Coruña

20.00 h. Centro de Estudios
(Ronda de Nelle, 31)
Juan Carlos de Mulder e Daniel
Caranza: "Música para
viuhuelas; A música na era do
sítio de Fonseca"
(Música de Cámara)
*Ciclo "O Camiño de Santiago: A
música do milenio"*

20 abril

Ferrol

20.00 h. Salón de Actos da Fundación
(R/ Galiano 4)
Juan Carlos de Mulder e Daniel
Caranza: "Música para
viuhuelas; A música na era do
sítio de Fonseca"
(Música de Cámara)
*Ciclo "O Camiño de Santiago: A
música do milenio"*

21 abril

Vigo

20.30 h. Auditorio Martín Codax
(O Castro s/n)
Juan Carlos de Mulder e Daniel
Caranza: "Música para
viuhuelas; A música na era do
sítio de Fonseca"
(Música de Cámara)
*Ciclo "O Camiño de Santiago: A
música do milenio"*

22 abril

A Coruña

20.00 h. Centro de Estudios
(Ronda de Nelle, 31)
Gabriel López Rodríguez
(piano)
(en colaboración co Conservatorio
Superior de Música)
Ciclo "Xoves Intérpretes"

23 abril

Ourense

20.30 h. Salón de Actos da Fundación
(Xoán XXIII, 31)
Juan Carlos de Mulder e Daniel
Caranza: "Música para
viuhuelas; A música na era do
sítio de Fonseca"
(Música de Cámara)
*Ciclo "O Camiño de Santiago: A
música do milenio"*

24 abril

Ribadeo

20.30 h. Igrexa Parroquial de Sta. María
Orfeón Terra A Nosa
Concerto

24 abril

A Coruña

20.30 h. Teatro Rosalía de Castro
Trio Academia
(Música Clásica - En colaboración coa
Sociedade Filarmónica)
Concerto

26 abril

Santiago

20.30 h. Aula de Cultura
(Carreira do Conde, 18)
Juan Carlos de Mulder e Daniel
Caranza: "Música para
viuhuelas; A música na era do
sítio de Fonseca"
(Música de Cámara)
*Ciclo "O Camiño de Santiago: A
música do milenio"*

28 abril

Santiago

20.30 h. Aula de Cultura
(Carreira do Conde, 18)

Concerto de Jazz

29 abril

Lugo

20.30 h. Auditorio Municipal Gustavo
Freire
Vasmalom
(Dentro do convenio "Lugo Cultural")
Ciclo "Músicas do Mundo"

29 abril

Ourense

20.30 h. Salón de Actos da Fundación
(Xoán XXIII, 31)
Concerto de Jazz

30 abril

Ferrol

20.00 h. Centro Cultural Municipal

(Hospital s/n)

Agrupación de Música
Renacentista "Música Doméstica"

Concerto

*Completo repertorio da
música na
época de
Felipe II*

MÚSICA DOMÉSTICA

1 maio

A Pontenova

12.00 h.
Pasacalles
Banda de Música de Sarria
(En colaboración coa Deputación
Provincial)

Concerto

3 maio

A Coruña

20.00 h. Centro de Estudios
(Ronda de Nelle, 31)
Virtuosos de Moscú
(Música clásica)
Concerto

4 maio

Santiago

20.00 h. Pazo de Congresos
San Lázaro
Cesaria Evora
(Música folk)
Concerto

5 maio

Ferrol

20.00 h. Centro Cultural Municipal

(Hospital s/n)

Virtuosos de Moscú
(Música clásica)

Concerto

6 maio

Lugo

20.00 h. Aniversario del Coro
Universitario

(Dentro do convenio "Lugo Cultural")

Concerto

7 maio

A Coruña

20.30 h. Centro de Estudios
(Ronda de Nelle, 31)
Luz M. Fernández: "O forte
piano"
*3º Ciclo de Música de Cámara:
"A evolución do piano"*

8 maio

Lugo

20.00 h. Salón de Actos da Fundación
(Praza de Sta. María, s/n)

Charo Indart: "O clave"

9 maio

Vigo

20.30 h. Auditorio Martín Codax

(O Castro s/n)

Charo Indart: "O clave"

10 abril

Pontevedra

20.30 h. Auditorio do Conservatorio
de Música

Charo Indart: "O clave"

"O Clave"

5 abril

Santiago

20.30 h. Aula de Cultura
(Carreira do Conde, 18)

Charo Indart: "O clave"

6 abril

Ferrol

20.00 h. Centro Cultural Municipal

(Hospital, s/n)

Charo Indart: "O clave"

7 abril

A Coruña

20.30 h. Centro de Estudios

(Ronda de Nelle, 31)

Charo Indart: "O clave"

8 abril

Lugo

20.00 h. Salón de Actos da Fundación

(Praza de Sta. María, s/n)

Charo Indart: "O clave"

9 abril

Vigo

20.30 h. Auditorio Martín Codax

(O Castro s/n)

Charo Indart: "O clave"

10 abril

Pontevedra

20.30 h. Auditorio do Conservatorio

de Música

Charo Indart: "O clave"

"O Forte Piano"

As nenas Cantoras de Ucrania

4 maio

Lugo

20.30 h. Igrexa de San Pedro

Beatriz Pérez, despedida de supermercados Vego-Consum

'A piques de ter un fillo acúsanme de falla de profesionalidade'

♦ A. ESTÉVEZ

Beatriz Pérez Amoedo participaba nunha protesta o Martes 6 diante do supermercado *Vego-Consum* do Porriño no que traballaba até hai un mes, cando lle foi comunicado a sua rescisión de contrato. Tras dous anos e media como caixera, o seu despido chega cando vai nacer o seu segundo fillo. Directivos do supermercado alegaron "falta de profesionalidade" ao serlle requerido o motivo da rescisión de contrato. Sen embargo, os clientes habituais do supermercado decidiron non entrar a mercar na mañá do Martes, e as compañeiras e o encargado da tenda reseñan a inxustiza do seu despido. "Se tan mal o facía, que me tiveron, dous anos e medio pagándome por incompetente?", pergúntase ela.

Acompañada polas representantes da secretaría da muller da CIG, Beatriz Pérez está disposta a pelear polo seu posto de traballo. "Non pido nada que non me pertenza. Ademais necesito traballar máis que nunca", sinala esta veciña de Redondela, que xa ten outro neno de sete anos. Foi contratada en *Vego* —daquela aínda non se asociara co grupo basco *Eroski*— en Outubro de 1996, nun primeiro momento a media xornada e en substitución dun traballador doutro centro *Vego* e en diferente categoría, xa que el era carniceiro e ela caixera. Os seguintes contratos fixérónse a conta da acumulación de tarefas, unha figura legal cuxo límite de tempo excedeuse. "Entendemos que estivo contratada de maneira fraudulenta e abusiva e que debe ter a consideración de fixa", explican na secretaría da muller da CIG.

Beatriz Pérez sinala que compa-

Durante tres anos fun eficaz, agora bótame.

A.N.T.

Facilidades ás empresas

ñeiras de *Vego*, coa mesma antigüedad están sendo contratadas de xeito indefinido. "O meu contrato vencia o 2 de Marzo e quince días días antes comunicáronme que o rescindian. Collin a baixa maternal o dia primeiro de Marzo", di. Mália o desacougo que lle produce non ter emprego, está contenta de que, ao ver a concentración de protesta diante do supermercado, moitas clientes habituais enteráronse de por que a tiñan despido. "O servizo de atención ao cliente recibiu moitas queixas esa mañán. A xente que merca ali e os meus compañeiros saben que sempre desempeñei o meu traballo o mellor posíbel e que nunca abusei da empresa por ter un fillo de sete anos", comenta. "Nos supermercados a maioría das traballadoras somos mulleres e, sen embargo, é significativo que non haxa nen un só uniforme premamá. As preñadas temos que levar unha bata", engade.

♦

A.PANARO

Peche dos mariñeiros na catedral de Compostela. O Mércore sete de Abril e convocados pola Central Unitaria de Traballadores, un grupo de mariñeiros do Morrazo pecháronse no interior da catedral de Compostela en demanda de soluciones aos problemas económicos deste colectivo derivados do paro da frota do banco canario sahariano. Os mariñeiros solicitaron a solidariedade do arcebispo Xulián Bárrio. Por outra banda, a central maioritaria do sector, a CIG, pediu conscientiar á povoación para un conflito que se pode estender meio ano e que tería por obxecto forzar á Administración a negociar con Marrocos. ♦

Impunidade

MANUEL CAO

Dos episódios municipais que aparecen con certa profusión nos medios pódese extraer unha conclusión clara: as actuacións denunciadas, manifestamente violadoras de grande cantidad dos preceptos que aparecen nos códigos que se estudan nas Facultades de Direito, quedan case sempre sen castigo. Todo parece indicar que na nosa terra estanse a xeralizar comportamentos e atitudes que casan mal cos modelos de actuación propios das democracias europeas disfrutando dun sistema *sui generis* no que aparecen misturados comportamentos mafiosos e feudais adubados cun autoritarismo tan eficaz que parece ser leve nas formas pero que, atendendo aos seus resultados, debe ter unhas bases moi sólidas.

Apenas existen casos de autoridades da Galiza profunda que tivesen que dar contas á Xustiza e pagar a pena correspondente polas suas actuacións flagrantemente ilegais, fraudulentas e corruptas que abranxen boa parte das matérias delictivas regulamentadas no ordenamento xurídico español. Un queda asombrado ao comprobar como a Comisaría da UE, E. Cresson, se ve retratada como corrupta e ten que demitir axiña pola contratación irregular do seu dentista particular. Pois ben, se colocáramos afi o listón para Galiza difícilmente quedaría a salvo nengunha autoridade municipal de moitos dos Concellos de Lugo e Ourense, por exemplo. En efecto as ponlas de ilegalidade, fraude e corruptelas poderían servir para introducir aos futuros avogados de toda Europa nas prácticas contrarias á legalidade realizadas de xeito pacífico e sen aparente resposta dunha sociedade esnaquizada e inerme.

Poderfase facer unha miniclassificación de actividades comunes no comportamento das Corporacións Locais e Provinciais (CCLL) do país lembrando, simplemente, sucesos que aparecen nos xornais:

a) Ilegalidades en matéria urbanística. Neste punto o que procedería sería dotar un premio a aquela institución que non violentase algúna norma e, probablemente, habería de quedar deserto. A destrucción paisaxística, os desatinos arquitectónicos e a apropiación de patrimonio público xunto coa utilización dos resortes da Administración Pública para facer ou aumentar un patrimonio próprio por parte dos dirixentes municipais con impunidade xurídica e temor ou connivencia social son feitos habituais en Gáliza.

A.N.T.

'A autonomía municipal é o parapeto legal que lexitima a construcción de infraestruturas que serven para asentar a rede caciquil'

b) Ilegalidade en matéria de contratación de persoal. As CCLL son entidades públicas só formalmente pois na actuación práctica están privatizadas por familias ou grupos políticos concretos nos aspectos de selección, avaliação e retribución do persoal.

c) Ilegalidades en matéria de dotación e contratación de obras, servizos e equipamentos públicos. Aquí, o fraude é estrutural. A autonomía municipal é o parapeto legal que lexitima a construcción ou ampliación de vias e estradas que só serven para asentar a rede caciquil ou beneficiar a determinadas persoas. Facer piscinas onde non hai xente, polideportivos onde non hai xuventude, concentracións parceriárias onde non hai nada que producir son actividades compartidas con outras administracións que fan más difícil afunda a busca de soluciones para tal tipo e abundância de efectos perversos na actuación da maioría das CCLL galegas. ♦

AVANCE DE ACTIVIDADES

FUNDACIÓN CAIXA GALICIA

Abril/Maio
1999

conferencias

5 abril*	20 abril*	30 abril*	11 maio	18 maio*
Lugo 20.00 h. Club Cultural Valle Inclán Adolfo Abel Villega - Ulises Sarry <i>Historia moderna. Destrucción e reformas. "Unha visión particular da muralla"</i>	Lugo 20.00 h. Asociación da Prensa Joaquín Navarro Esteban <i>"A polémica da xustiza"</i>	Lugo 20.00 h. Instituto de Psicoterapia Integrativa e Desenvolvimento Humano Francisco Díaz Sánchez <i>"Cando o corpo fala. ¿Qué nos di?"</i>	Ferrol 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) José Juan Pantín - Francisco Díaz Sánchez (Estudo dos estilos de bonsai, sábáticos, formación de paisajes) <i>Ciclo "Encontros galegos da arte do bonsai"</i>	A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>
A Coruña 19.00 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Colegio de Arquitectos e Aparelladores Roberto Medín <i>"O planteamento urbanístico de A Coruña"</i>	Vigo 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Policarpa Sanz, 21) Asociación de Axuda á Vida Javier Marcó <i>"Enfermedades de transmisión sexual. Situación actual"</i>	Vigo 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Policarpa Sanz, 21) Xosé Luis Franco Grande - Gonzalo Navaza (En colaboración con Club Faro) <i>Conferencia</i>	A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>	Ourense 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Xoán XXIII, 31) Xosé Carlos Caneiro - Xosé Fernández Ferreiro (En colaboración co Club Alexandre Bóveda) <i>Conferencia</i>
6 abril* A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>	20 abril* A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>	4 maio* A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>	11 maio Ferrol 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) Mesa redonda de Club de Vigo, Santiago, Ferrol, Ourense (Deseño, material imprescindible. Novas técnicas e ferramentas, Poda de raíces) <i>Ciclo "Encontros galegos da arte do bonsai"</i>	21 maio A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>
9 abril* Lugo 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Praza de Sta. María, s/n) Instituto de Psicoterapia Integrativa e Desenvolvimento Humano Blanca López Pellejero <i>IV Ciclo de Psicoloxía: "A adaptación do neno á escola"</i>	22 abril Ourense 20.30 h. Local pendiente confirmación <i>"Conferencia do Euro no comercio"</i>	7 maio Ferrol 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) <i>Homenaxe ó poeta Javier Hierro</i>	12 maio Lugo 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Praza de Sta. María, s/n) Dario Xohán Cabana - Xosé Miranda <i>Conferencia</i>	25 maio* A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>
13 abril* A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>	23 abril* Ferrol 19.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) Asociación de Xordos José A. Rodríguez Díaz (euromonitor de Caixa Galicia) <i>"¿Que é o euro?"</i>	7 maio A Coruña 20.00 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Fernando Castro <i>"Emboscadura: O traballo de Manuel Vilariño"</i>	13 maio Ferrol 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) Demostración: Luis Pillado - Comentarios: José Antonio Riobó e Miguel Costoya (Práctica de técnicas de transformación) <i>Ciclo "Encontros galegos da arte do bonsai"</i>	26 maio Ferrol 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) Juan Luis Dalda Escudero <i>Ciclo "Urbanismo en Ferrol: Alternativas de futuro"</i>
15 abril Negreira 20.30 h. Casa de Cultura <i>"Conferencia do Euro no comercio"</i>	27 abril* A Coruña 17.30 h. Centro de Estudios (Ronda de Nelle, 31) Asociación de Amas de Casa <i>Conferencia</i>	10 maio Lugo 20.30 h. Salón de Actos da Fundación (Praza de Sta. María, s/n) Pedro Alcalde: "O Tristán e Isolda" (Dentro do convenio "Lugo Cultural") <i>Ciclo "Unha pequena historia da ópera"</i>	14 maio Ferrol 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Galiano, 4) Demostración: Carlos Barreiro - Comentarios: José Juan Pantín e Miguel Costoya (Poda estructural. Efectos das distintas técnicas. Terras adecuadas. Tratamiento e conservación) <i>Ciclo "Encontros galegos da arte do bonsai"</i>	27 maio Santiago 20.00 h. Salón de Actos da Fundación (Carreira do Conde, 18) Antonio Escohotado <i>Conferencia: "Usos e abusos das drogas"</i>
15 abril A Baña 20.30 h. Salón Plenos do Concello <i>"Conferencia do Euro no comercio"</i>	28 abril Ourense 19.00 h. Salón de Actos da Fundación (Xoán XXIII, 31) Felipe Benítez Reyes (En colaboración coa Asociación Álvaro Cunqueiro) <i>Ciclo de narrativa española</i>	21 abril - xuño Santiago Laborais: 12.00-14.00h./18.00-21.00h Domingos e festivos: 12.00-14.00h. Sala Fundación Caixa Galicia (Médico Rodríguez, 2-4) Bolseiros da Fundación Caixa Galicia <i>Pintura e fotografía</i>	6-31 maio A Coruña Laborais: 12.00-14.00h./18.00-21.00h Domingos e festivos: 12.00-14.00h. Sala Fundación Caixa Galicia (Médico Rodríguez, 2-4) Manuel Vilariño: "Emboscadura" <i>Fotografía</i>	5 abril - 31 maio Provincia de Pontevedra 6 salidas na provincia de Pontevedra nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>
15 abril Ourense 19.00 h. Salón de Actos da Fundación (Xoán XXIII, 31) Felipe Benítez Reyes (En colaboración coa Asociación Álvaro Cunqueiro) <i>Ciclo de narrativa española</i>	29 abril Lugo 20.00 h. Club Cultural Valle Inclán Covadonga Carreiro - Enrique González <i>"Problemática dos achados arqueológicos en Lugo". "Tratamento dos achados"</i>	24 abril - 27 xuño Santiago Auditorio de Galicia (Avda. Burgo das Nacións, s/n) Varios <i>Colección Caixa Galicia</i> <i>Pintura e escultura</i>	7-25 abril Lalín Auditorio Municipal (Praza de Sta. María, s/n. Lalín, Pontevedra)	5 abril - 31 maio Provincia de Coruña 15 saídas na provincia da Coruña nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>
19 abril* Lugo 20.00 h. Club Cultural Valle Inclán Covadonga Carreiro - Enrique González <i>"Problemática dos achados arqueológicos en Lugo". "Tratamento dos achados"</i>	30 abril - 31 maio Lugo Laborais: 18.00-21.00h. Sala Fundación Caixa Galicia (Praza Maior, 16) (Exposición de grabados) <i>"Tauromaquia - Tauromaquias: Touros e Toureiros"</i> Grabados	30 abril - 31 maio Braga (Portugal) Fundación Copertino de Miranda (Famalicão, Braga) 13 Encontros internacionais da imaxe: Virxilio Vieitez <i>Fotografía</i>	28 abril - 16 maio Ribadeo Casa da Cultura (R/ Antonio Otero, 17. Ribadeo, Lugo)	5 abril - 31 maio Provincia de Ourense 12 saídas na provincia de Ourense nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>
			19 maio - 6 xuño Becerreá Instituto de Educación Secundaria (Rúa do Castelo, s/n. Becerreá, Lugo)	5 abril - 31 maio Provincia de Lugo 9 saídas na provincia de Lugo nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>

exposiciones

20 febreiro - 11 abril Santiago De luns a venres: 10.00-13.00h./16.00-20.00h. Sábados: 10.00h.-13.00h. / 16.00h.-19.00h. Domingos e festivos: pechado Museo do Pobo Galego (San Domingos de Bonaval, s/n) Virxilio Vieitez <i>Fotografía</i>	9-30 abril A Coruña Laborais: 12.00-14.00h./18.00-21.00h Domingos e festivos: 12.00-14.00h. Sala Fundación Caixa Galicia (Médico Rodríguez, 2-4) Bolseiros da Fundación Caixa Galicia <i>Pintura e fotografía</i>	21 abril - xuño Santiago Centro Galego de Arte Contemporáneo (C.G.A.C) (Avda. Valle Inclán, s/n) Varios (Patrocinado por Fundación Caixa Galicia e Xacobeo 99) <i>"Do Impresionismo ó fin de século" (colección particular Carmen Cervera)</i> <i>Pintura</i>	6-31 maio A Coruña Laborais: 12.00-14.00h./18.00-21.00h Domingos e festivos: 12.00-14.00h. Sala Fundación Caixa Galicia (Médico Rodríguez, 2-4) Manuel Vilariño: "Emboscadura" <i>Fotografía</i>	5 abril - 31 maio Provincia de Pontevedra 6 salidas na provincia de Pontevedra nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>
		24 abril - 27 xuño Santiago Auditorio de Galicia (Avda. Burgo das Nacións, s/n) Varios <i>Colección Caixa Galicia</i> <i>Pintura e escultura</i>	7-25 abril Lalín Auditorio Municipal (Praza de Sta. María, s/n. Lalín, Pontevedra)	5 abril - 31 maio Provincia de Coruña 15 saídas na provincia da Coruña nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>
		30 abril - 31 maio Braga (Portugal) Fundación Copertino de Miranda (Famalicão, Braga) 13 Encontros internacionais da imaxe: Virxilio Vieitez <i>Fotografía</i>	28 abril - 16 maio Ribadeo Casa da Cultura (R/ Antonio Otero, 17. Ribadeo, Lugo)	5 abril - 31 maio Provincia de Ourense 12 saídas na provincia de Ourense nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>
			19 maio - 6 xuño Becerreá Instituto de Educación Secundaria (Rúa do Castelo, s/n. Becerreá, Lugo)	5 abril - 31 maio Provincia de Lugo 9 saídas na provincia de Lugo nos meses de abril e maio <i>Itinerarios culturais</i>

OBRA SOCIAL
CAIXA GALICIA

FUNDACION CAIXA GALICIA

FELIPE, UN COMPAÑEIRO BO E FIRME

MANUEL MERA

A pasada semán, o sindicalismo nacionalista perdeu a Felipe, unha das persoas que máis fixo para erguer unha alternativa de clase e vencellada aos problemas do país, durante os anos duros do franquismo. Xosé Anxo García Méndez (Felipe, era o seu nome de guerra durante a "longa noite de pedra"), era un compaño tranquilo, de ideas firmes e claras, que desde 1972 até o nacemento da ING (Intersindical Nacional Galega) foi básico para facer realidade o Sindicato Obreiro Galego.

Contábanme Xaime Garriga e a sua compañeira Pili Costas, que seca estivera colaborando cos CALL (Comités de Axuda á Loita Lobreira) no Ribeiro, durante o ano 72, algo que descoñecía. Mais Felipe salientou especialmente durante as folgas e mobilizaciones que abalaron Vigo durante ese ano, cando el traballaba en Cítróen. Foi secretario xeral de Organización Obreira (agrupación sindical) e da Organización Marxista Leninista de Galiza (partido), que eran un desprendimento do Partido Comunista, nomeadamente das mocidades, críticos co revisionismo que este amosaba. Organización Obreira entrou en contacto coa UPG, para debater un achegamento. Sobre o particular diría Felipe: "pareceus

Xosé Anxo García Méndez (Felipe), á dereita, xunto a Xesús Chaves nun acto da CIG.

natural construir unha organización galega ou unirmos a unha existente". Foi detido e ingresou na cadea. Durante a súa ausencia un grupo decántase cara a OMLE, que despois daría orixe ao PCE(r), outro, intégrase no nacionalismo, entre eles: Felipe, Chaves, Óscar Duarte, Ramón de "Barreras"... sendo unha das bases de construcción do SOG.

En 1976 está traballando na Riouxa (contra-

ta de Freire), é un dos motores da Coordinadora de Traballadores de Contratas. Lembro participar en reunións no baixo dunha academia na rúa Ecuador, na que estaban Felipe e Elvira Souto, entre outros, e falar da situación deste sector laboral. Estamos no outono dese ano. Daquela falábase de que podía ser o próximo Secretario Xeral da ING, que se estaba xestando. Desa mesma época gardo unha entrevista feita polo "Ideal Gallego", do 25 de Setembro, e na que, xunto con outros membros do SOG, presenta publicamente a central (son as primeiras imaxes do sindicato fora da clandestinidad). García Méndez fala sobre a unidade sindical, e argumenta: "O pluralismo é unha forma de dividir. Por eso estamos por un sindicato único. Creo que á clase obreira interésalle a unidade". Meses antes, en Abril de 1976 facíase a primeira asamblea xeral do SOG (seca no Monte Alba, en Vigo, comenta Xavier Alonso, un dos participantes, anque despois de

tanto tempo... dubida). O SOG nacerá en 1975, sobre o mes de Maio, para dar resposta ás eleccións sindicais.

Estas son só unhas pinceladas, cativas, sobre a participación de Anxo García Méndez na construción do sindicalismo nacionalista. Despois a vida fixolle más complicado ter unha militancia tan activa. Pero sempre estivo colaborando, apoiando, dando optimismo aos que continuaban na primeira liña ou aqueles militantes novos, tanto do eido sindical como do político. Coido que persoas como Felipe non morren, que continúan na súa obra e nas vivencias de todos nós, anque nos doa que a súa falta sexa irremplazable".

Continúan na súa obra e nas vivencias de todos nós, anque nos doa que a súa falta sexa irremplazable. Penso que a millor homenaxe é facer realidade aquilo polo que sempre loitou: a xustiza social e un país soberano. ♦

MANUEL MERA é presidente da CIG

RAMÓN MACEIRAS

Emprego, consumo e recesión

Os dados de paro rexistrado e gasto por familia no Estado español apontan a que será difícil que a economía española acade as cotas de crecemento rexistradas no ano 1998 (PIB do 3,8%). Xa os prognósticos da primavera da Comisión Europea marcaban a España un PIB do 3,2% para 1999). Pero a porcentaxe pode ser menor na medida en que se consoliden as tendencias que a continuación comentaremos.

O paro rexistrado polo INEM en Marzo indica que a tendencia á redución do desemprego mostra síntomas de esgotamento, en promedio. Na Galiza xa se esgotara no cuarto trimestre de 1998, como xa

apontaramos aquí. A iso súmase a caída das exportacións pola recesión en Europa, principal receptor das mercancías españolas. Pero os dados más interesantes son os que se refiren ao gasto unitario das familias, os que mostran unha caída en picado no cuarto trimestre de 1998.

O inquérito contínuo de presupostos familiares de 1998 demostra que os gasto unitario dos fogares medrou só nun 1,82% en promedio, en relación ao ano 1997. Pero a porcentaxe más significativa é a do cuarto trimestre de 1998, cando o gasto unitario só medrou nun 1,17%, más grave ainda se tomamos en consideración que o

cuarto trimestre inclue o tirón de Nadal do gasto. No terceiro trimestre o gasto unitario por fogar medrou 2,15%. É dizer, dun trimestre a outro o crecimiento do gasto por fogar reduciuse case a metade.

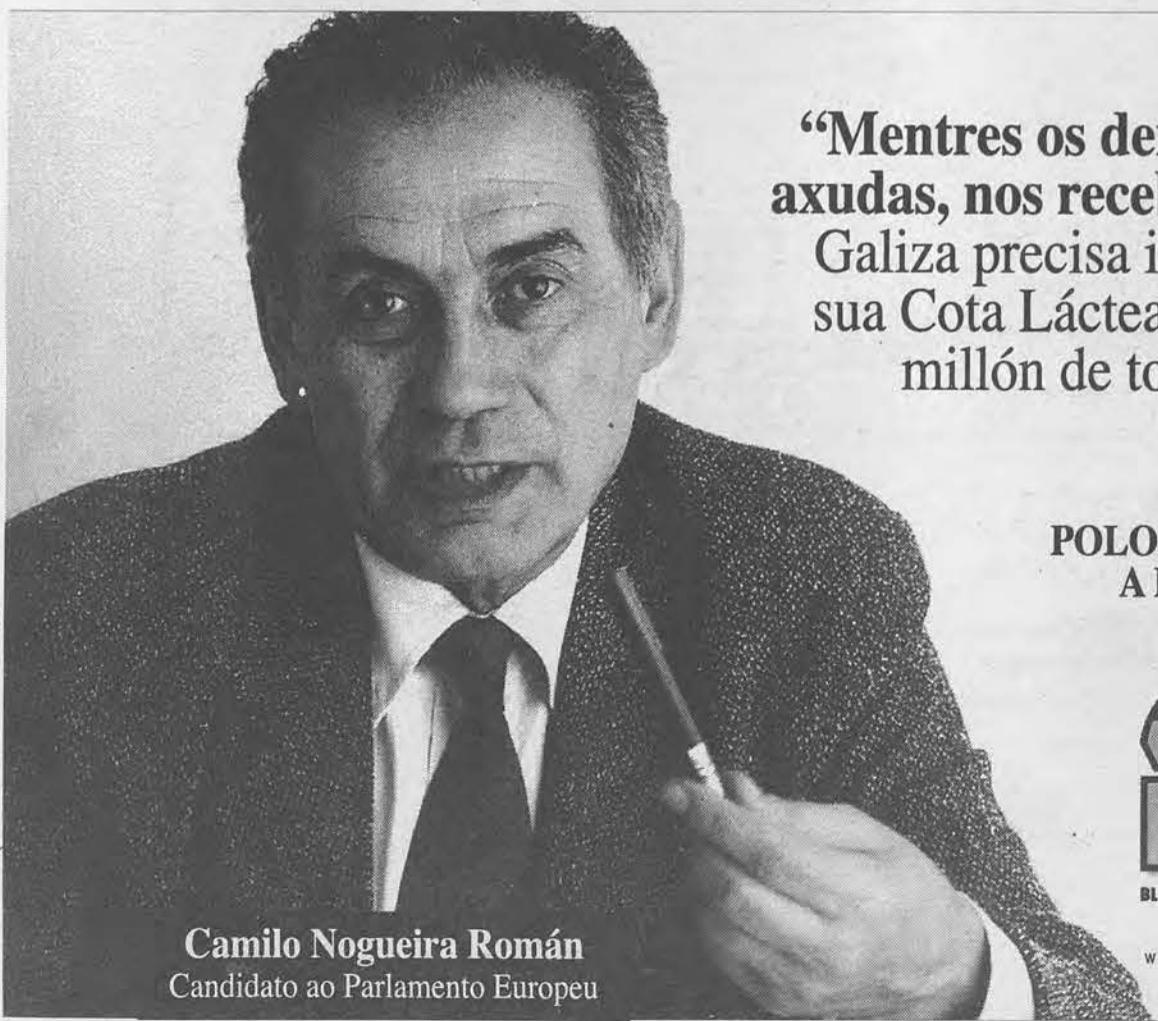
De compararse estas cifras coas do paro rexistrado, vemos que se relacionan na medida en que son os novos ocupados os que mantienen o promedio de gasto ao sumarse en forma agregada a fundar novos núcleos familiares. A formación de novos fogares, sexan unipersonais ou non, xera demanda, especialmente en equipamiento e produtos de carácter duradeiro. Pero esa demanda de bens durábeis prodúcese dunha soa vez na

medida en que o emprego que se está a criar é altamente inestabil. Isto apreciase nas estatísticas claramente, xa que son as mercancías duradeiras as que máis se demandaron no último ano, coincidindo coas tempadas de alta creación de emprego precario. No cuarto trimestre do ano 98 ralentizan as tendencias de creación de emprego, baixa a demanda de bens duradeiros e cae en picado o gasto unitario por fogar.

As cifras de paro rexistrado do primeiro trimestre de 1999 mostraron xa claramente que a creación de emprego está esgotada, o que terá que reflectirse no promedio de gasto por familia. Noutras palabras, as cifras da EPA do primeiro trimestre de 1999 deben indicar xa sen lugar a dúvidas que a economía española entra en ciclo descendente ainda que non recesivo, de momento. Isto é así debido a que é o gasto unitário por familia (o mercado interno) o que podia manter o crecemento da economía, na medida en que as exportacións están a cair desde principios de 1998.

A enquisa continua de presupostos familiares mostra tamén que o personal, en xeneral, se prepara para os malos tempos. As familias gastan con moderación e invisten en aforro de longo prazo, ante as ameazas engadidas da escasa fortaleza do sistema de pensiones, os nubarróns que se cernen sobre o emprego e o enrarecemento da situación en Europa.

Esta situación vese marcadamente en Galiza. A devandita enquisa sinala que o 89,6% dos fogares galegos considera que este non é o momento para facer compras importantes, excluída a vivenda. Tamén revela a enquisa que o 57,8% dos fogares galegos chega a fin de mes con alguma ou moita dificultade. Só o 28,9% dos fogares galegos poden aforrar. Que veñan logo Fraga e Aznar e nos sigan contando contos do camiño. ♦

Camilo Nogueira Román
Candidato ao Parlamento Europeu

"Mentres os demás reciben axudas, nos recibemos multas. Galiza precisa incrementar a sua Cota Láctea en máis dun millón de toneladas"

**POLO NOSO DIREITO
A PRODUCIR !**

BLOQUE NACIONALISTA GALEGO
www.bng-galiza.org

AVANCE DE ACTIVIDADES

FUNDACIÓN CAIXA GALICIA

Abril/Maio
1999

teatro

9-10 abril

Narón

20.00h. Auditorio Municipal
(Estrada de Castela, 214. A Coruña)
Edmon Rostand
Compañía Producciones
Librescena. Dirección Xosé M.
Rabón. Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

14-28 abril

Lugo

20.30h. Auditorio Municipal
Gustavo Freire
V Festival Internacional de
Teatro Universitario
(Entrada libre) Organiza "Lugo
Cultural" (Fundación Caixa Galicia-
Excmo. Deputación Provincial-
Excmo. Concello-Universidade)

15 abril

Lalín

20.00h. Auditorio Municipal
(Zona polideportiva, s/n.)
Pontevedra
Edmon Rostand
Compañía Producciones
Librescena. Dirección Xosé M.
Rabón. Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

16 abril

**Vilanova da Cerveira
(Portugal)**

Auditorio Municipal
P.C. Beaumarchais
Copatrocinada co IGAEM
"O barbeiro de Sevilla"

18 abril

Coimbra (Portugal)

Teatro Municipal
P.C. Beaumarchais
Copatrocinada co IGAEM
"O barbeiro de Sevilla"

23 abril

Vilalba

20.00h. Auditorio Municipal
(Rúa das Pedreiras, s/n, Lugo)
Edmon Rostand
Compañía Producciones
Librescena. Dirección Xosé M.
Rabón. Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

24 abril

Vilalba

20.00h. Auditorio Municipal
(Rúa das Pedreiras, s/n)
P.C. Beaumarchais
Compañía Producciones
Librescena. Dirección Xosé M.
Rabón. Copatrocinada co IGAEM
"O barbeiro de Sevilla"

25 abril

Ribadeo

20.00h. Auditorio Municipal
(Rúa Buenos Aires, s/n, Lugo)
Edmon Rostand
Compañía Producciones
Librescena. Dirección Xosé M.
Rabón. Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

29 abril

Carballo

20.00h. Cine Aloya
Edmon Rostand
Compañía Producciones
Librescena. Dirección Xosé M.
Rabón. Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

30 abril

Boiro

20.00h. Casa de Cultura
P.C. Beaumarchais
Copatrocinada co IGAEM
"O barbeiro de Sevilla"

5 maio

Santiago

20.00h. Teatro Principal
Edmon Rostand
Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

8 maio

Magalofes (Fene)

20.00h. Local Social
G.T. "Sta. Eulalia" de
Limodre
En colaboración coa AA.VV. de Magalofes
Teatro

14 maio

Pontevedra

20.00h. Teatro Principal
Edmon Rostand
Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

21 maio

Boiro

20.00h. Casa da Cultura
Edmon Rostand
Copatrocinada co IGAEM
"Cyrano de Bergerac"

24 maio

Ourense

20.30h. Teatro Principal
Gloria Montero
(Intérprete: Maite Brik. Dirección:
Peter Hinton)
Frida Khalo

26 maio

Santiago

20.30h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)
Gloria Montero
(Intérprete: Maite Brik. Dirección:
Peter Hinton. En colaboración con
el IGAEM)
Frida Khalo

28 maio

O Vicedo

20.00h. Casa da Cultura
P.C. Beaumarchais
Copatrocinada co IGAEM
"O barbeiro de Sevilla"

28 maio

Lugo

20.30h. Salón Regio. Círculo das Artes
Gloria Montero
(Intérprete: Maite Brik. Dirección:
Peter Hinton)
Frida Khalo

29 maio

Pontevedra

20.30h. Teatro Principal
Gloria Montero
(Intérprete: Maite Brik. Dirección:
Peter Hinton)
Frida Khalo

**Centro Dramático Galego:
"Lugar"**

12 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

13 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

14 abril*

Santiago

18.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

15 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

16 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

17 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

18 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

**Centro Dramático Galego:
"Eu estaba na casa e
esperaba que viriese a chuvia"**

19 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

20 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

21 abril*

Santiago

18.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

22 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

24 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación
(Carreira do Conde, 18)

25 abril

A Rúa

Sesión matinal

Teatro Principal

28 abril

Monforte

Sesión matinal

Multicines Hollywood

5 maio

A Rúa

Sesión matinal

Teatro Principal

12 maio

Viveiro

Sesión matinal

Cine Orfeo

13 abril

Cangas

20.00h. Casa da Cultura

Pola Compañía QUÉ PASSA?

15 abril

Ortigueira

20.00h. Teatro de Beneficencia

Pola Compañía QUÉ PASSA?

16 abril

Pontevedra

20.00h. Pazo de Congresos

Pola Compañía Pin y Pon

10 maio

Ourense

20.00h. Teatro Principal

Pola Compañía Pin y Pon

31 maio

Ourense

20.30h. Teatro Principal

Pola Compañía Pin y Pon

12 maio

Pontevedra

20.00h. Pazo de Congresos

Tódolos sábados

17 abril - 19 xuño

A Estrada

20.00-21.30h. Auditorio Municipal

Tódolos venres

17 abril - 19 xuño

Ortigueira

12.00-13.30h. Teatro de Beneficencia

Tódolos sábados

17 abril - 19 xuño

Cangas

12.00-13.30h. Casa de Cultura

Tódolos sábados

16 abril - 18 xuño

Pontevedra

12.00-13.30h. Pazo de Congresos

Tódolos venres, obradoiro de teatro
de teatro infantil (ata 10 anos)

Os grupos sociais non teñen acceso a facer programas propios, algo que si sucede noutros países

A rádio comercial afoga á cultural

O acceso dos distintos colectivos sociais á liberdade de expresión através da emisión de espazos propios na rádio é case inexistente. Frente ao direito que asiste a estes grupos noutros países, na Galiza resinxese ao caso de Rádio ECCA e algunas emisoras municipais. Así, no noso país non hai más rádio que a comercial.

A emigración galega coñece experiencias dábondo de emisoras de rádio que abren as suas ondas a programas realizados por galegos. Casos como o de Galiza Hoxe en Xenevra ou as emisiones radiofónicas en Catalunya son posíbeis porque há lexislacións que contemplan a obriga de destinar, en determinados casos, espazos radiofónicos para quen o solicite. Isto ven dado por unha filosofía que considera que as ondas son públicas e cómpre que a cidadanía se beneficie desta situación. Por exemplo, na televisión pública norteamericana céndense franxas horárias a colectivos que só teñen que correr os gastos de produción.

En Galiza Rádio ECCA conta cunha emisora en Vigo e tamén emite en distintas zonas da Galiza en colaboración coas radios municipais. Desde o pasado Outubro todos os Luns ten un espazo reservado para que as Organizacións Non Gobernamentais, ONGs, podan realizar emisiones. Rádio ECCA ofrece o soporte de persoas e meios técnicos e son as ONGs quen escollen os contidos. "Non chegan con todo o programa feito porque tecnicamente non dominan o meio, pero para nós sería máis cómodo non intervir para nada", explica Carme Dios, traballadora de Rádio ECCA.

"Pero este modelo de apertura, que é atípico, é da propia emisora, non porque sexa obrigado por lei –explica Carme Dios–, no Diario Oficial de Galiza que se concede a emisora de Vigo só se define o horario de emisión e que non hai publicidade, aparte da institucional, que si cabe co patrocínio de programas, ainda que non empregamos esta posibilidade. O que non obriga ese DOGA é a ceder espazo de emisión a nengun colectivo".

Fracaso das emisoras culturais

No noso país había outras duas emisoras culturais semeillantes a Rádio ECCA, tratábase dunha concedida a Lea en Ourense, pero hoxe explotada por Rádio Voz, e outra á Asociación da Prensa de Lugo, que explota a Ser. "O modelo de rádio cultural fracasou na Galiza", explica o profesor de rádio da Facultade de Xornalismo de Compostela, Xosé Ramón Pousa. Para este profesor, "temos unha sociedade pouco viva neste terreo e non se ve na rádio un vehículo de comunicación, quizais tamén porque resulta custoso". Unha proba desta situación ofrécea

Duas das tres emisoras culturais existentes na Galiza remataron en mans de rádios privadas.

A.N.T.

Pousa sinalando ás rádios alegras, das que "en todo o Estado hai 1.500 e na Galiza só 12, cando só en Catalunya hai 750". O fracaso das emisoras culturais chegou acompañado dunha deixadez por parte da Administración no momento de exixir o cumprimento das condicións de explotación destas

emisoras, que remataron nas mans de compañías privadas.

"Hai rádios municipais que ceden parte das suas franxas horárias, rádios culturais, que fracasaron, e rádios comerciais, que só se rexen por aspectos económicos", conta Pousa. Para paliar esta falta de

espazo para os grupos sociais interesados én aceder ás ondas, Pousa admite a posibilidade da intervención da Administración pública, facilitando soportes, pero matiza que "ten que haber unha demanda prévia que non hai, porque a Administración sempre vai a remolque".♦

Policías municipais con placas falsas en Mondariz

Os dous traballadores, un deles fillo do te-

nente alcalde
O Lidi o
Alén,

No concello de Mondariz, gobernado polo PP e cuxo alcalde é Xan Reboredo, o desenvolvemento dos traballos municipais vaise planificando dia a dia. Se uns meses atrás –como se contou nesta sección– un obxector de consciencia destinado no concello foi reconvertido en traballador do servizo de lixo, primeiro, e en limpador de sumidoiros, despois, agora desde a alcaldía tomouse unha solución rápida para darlle uso ao vehículo da policía local que recentemente foi cedido desde a consellaria de Xustiza. Dous funcionarios municipais exercen agora as labores de policía municipal malaia non ter nengun título que os acredite.

pertenecen ao corpo E de funcionarios e teñen asignadas labores de operario, como reparacións ou mantemento das instalacións eléctricas. Segundo unha denuncia interposta polo BNG, os traballadores non teñen nin o título de axentes auxiliares da policía local, que se obtén cun curso específico na Academia Galega de Seguridade e que está formulado na lei como unha solución para os concellos de menos de cinco mil habitantes, ainda que Mondariz supera esta cifra. Sen embargo, eles visten uniforme e exhiben placa de axentes municipais. Regulan o tráfico de veículos na vila e fan funcións de seguimento dos taxistas.

Para o voceiro nacionalista na vila, Emilio González Aviño, o caso é moi grave xa que pon de manifesto "o absoluto desprezo á legalidade vixente, así como á carta de cidadanía dos vecinos e vecinas de Mondariz,

sometidos á vixiancia, acoso e arbitrio de dous empregados municipais que exhiben unha identidade profesional falsa".♦

Manifestación pola retirada dos depósitos de hidrocarburos da ría de Arousa

O Sábado 10 de Abril ás cinco e media da tarde a Plataforma pola defensa da Ría de Arousa ten convocada unha manifestación para exixir a retirada dos 14 depósitos de hidrocarburos que Foresa-Cinsa levantou no Ferrazo. A sua construcción, que xa foi paralizada porque a empresa só tiña permiso para edificar dez, forma parte dun proxecto máis amplio que segundo denuncia a plataforma consistiría en rechear 118 mil metros cadrados para construir un gran parque de almacenamento que poria en perigo vinte seis mil postos de traballo directos que dependen da ría. Numerosas asociacións e organizacións políticas forman parte da plataforma, entre elas, o PSOE, Esquerda de Galiza, IU, Independientes do Grove e BNG. A manifestación parte ás cinco e media da tarde do porto deportivo de Vilagarcía.♦

Amigos da República conmemoran o 14 de Abril con Viglietti

O espírito da República continua vivo e os seus ideais non están vencidos, segundoo sinalan desde a asociación cultural Amigos da República, que organiza unha serie de actos ao redor do 14 de Abril en Vigo. Os días 6 e 7 de Abril tiveron lugar duas conferencias a cargo dos historiadores Dionísio Pereira e Bernardo Maiz, sobre a CNT e as atitudes antifranquistas respectivamente. Como culminación destes actos, o 13 de Abril actua no Caixavigo o cantautor e guitarrista uruguayo Daniel Viglietti, autor de *A desalambrar*, e o mesmo 14 celebra unha cea republicana no hotel Coia.♦

Vinte mil sinaturas contra o desmantelamento das urxencias

As coordinadoras para a mellora da atención de urxencias e no rural veñen de remitir ao presidente da Xunta, Manuel Fraga, 19.019 sinaturas de profesionais da sanidade que piden que se paralice o desmantelamento dos servizos de urxencia. Os profesionais, contrarios a aplicación do *Plano de Urxencias Extrahospitalarias*, demandan a permanencia dos tradicionais servizos de urxencias nos lugares nos que xa existen, o cumplimiento da directiva comunitaria que establece a realización dun máximo de 416 horas extras anuais e ampliación progresiva a todo o país de servicios con profesionais específicos e gardas voluntarias. Tamén critican a falta de diálogo do Conselleiro de Sanidade e solicitan unha entrevista con Fraga.♦

AVANCE DE ACTIVIDADES

FUNDACIÓN CAIXA GALICIA

*Abril/Maio
1999*

11 nov. 98 - 30 abril 99

A Coruña

Centro de Estudios

(Ronda de Nelle, 31)

ICEX-EOI

(Viernes: 16.30h - 21.30h.

Sábados: 09.00h. - 14.00h.)

Curso de comercio exterior

10 marzo - 31 maio

León

16.00h. Sede de Caixa Galicia

(Plaza de C. Leonesas, 3)

Inauguración do curso de E.O.I. "Creación de empresas e xestión de PEMES"

5 - 7 abril

Vigo

9.00 a 19.00h. Salón de Actos da Fundación

(Policarpo Sanz, 21)

Dpto. formación continuada

de enfermería (Xeral Cies)

Fundamentos de coñecidos para auxiliares de enfermería

8 - 10 abril

Ourense

21.00h. Salón de Actos da Fundación

(Xoán XXIII, 31)

Colexio Oficial de Aparejadores e Arquitectos

Técnicos de Ourense

12 - 14 abril

Vigo

21.00h. Salón de Actos da Fundación

(Policarpo Sanz, 21)

Dpto. formación continuada

de enfermería (Xeral Cies)

Plans de coñecidos

CURSOS

próximas publicaciones

Quintela, Beatriz
Colección de cinza
(Accésit en Língua Galega do XVIII Premio Esquíu de Poesía 1998)

Informe de Conxuntura da Economía Galega 1º Trimestre 99

Trillo Trillo, Benjamín
As pegadas de Santiago na cultura de Fisterra

Aleixandre, Marilar
Catálogo de Velenos
(1º Premio en Língua Galega do XVIII Premio Esquíu de Poesía 1998)

Hernández Cala, Leonardo
Como un árbol

(1º Premio en Língua Castelá do XVIII Premio Esquíu de Poesía 1998)

Cuestiones Generales de la economía

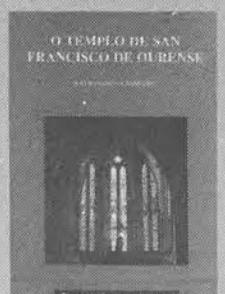

El sector de la vivienda en Galicia

Fraga Sampedro, Mª Dolores
O templo de San Francisco de Ourense. Guías do patrimonio cultural, 5.

(Grupa Marcelo Macias de Colaboradores do Museo Arqueolóxico de Ourense)

A economía galega
Informe 1997/1998

mesas redondas

Mesa redonda: O Alzheimer

6 abril

A Coruña

20.30h. Centro de Estudios

(Ronda de Nelle, 31)

Varios

(En colaboración con AFACO)

4 maio

Cambre

20.30h. Concello

Varios

(En colaboración con AFACO)

13 abril

Betanzos

20.30h. Club de Xubilados Caixa

Galicia

Varios

(En colaboración con AFACO)

20 abril

Laracha

20.30h. Sede de Caixa Galicia

Varios

(En colaboración con AFACO)

27 abril

Oleiros (Santa Cruz)

20.30h. Pazo das Torres

Varios

(En colaboración con AFACO)

Ciclo Murallas de Lugo

26 abril*

Lugo

20.00h.

Club Cultural Valle Inclán

xornadas

9 - 10 abril

Santiago

Aula de Cultura

(Carreira do Conde, 18)

Xornadas de xustiza e

sociedade de Galicia)

15 abril*

Vigo

16.00h. Salón de Actos

ConSELLERÍA de Familia, Muller e

Xuventude

A muller e o novo orden socio-

familiar

outros

1 abril*

Ferrol

20.00h. Sociedad Artística Ferrolana

Jean Cocteau

Proxección de video: "III semana no mar"

8 abril

A Coruña

20.00h. Centro de Estudios

(Ronda de Nelle, 31)

Presentación dos gañadores

do "XIX Premio Esquíu"

(Presentaranse tamén as bases do "XX Premio Esquíu")

Premio

8 abril*

Santiago

21.00h. Salón de Actos da Fundación

(Carreira do Conde, 19)

ADAG (Asociación para o

desenrollo da arte galega)

Reunión

12 abril*

A Coruña

19.00h. Centro de Estudios

(Ronda de Nelle, 31)

Colexio de Arquitectos e

Aparejadores

Roberto Medín

Reunión: 6ª Mesa Seguridade e

Saúde

23 abril*

Vigo

20.00h. Salón de Actos da Fundación

(Policarpo Sanz, 21)

Amnistía Internacional

Roberto Medín

Presentación libro: "Mutilación

xenital feminina" e "Mulleres ó alba"

29 abril

A Coruña

20.00h. Colexio Oficial de Médicos

(Salvador de Madariaga, 66 entlo.)

Foro de debate sanitario: "As

listas de espera na sanidade

pública"

(En colaboración co Colexio Oficial de

Médicos da provincia de A Coruña)

Debate

1 maio*

Ferrol

20.00h. Sociedad Artística Ferrolana

Jean Cocteau

Proxección de video: "III semana no mar"

1 maio*

Pontedeume

20.00h. Concello de Pontedeume

Xabier Alcalá

Presentación libro: "Alén da desventura"

3 - 7 maio

Santiago

Paraninfo da Facultade de Xeografía e

Historia

Seminario internacional de

desarrollo iberoamericano

(En colaboración coa Facultade de

Xeografía e Historia)

Seminario

7 maio

Lugo

13.00h. Salón de Actos da Fundación

Os nacionalistas consideran o *Día da Pátria Basca* como un 'grande paso na reconstrucción nacional'

Todos os partidos aceitan sentarse con EH agás o PP

• A.E.

O *Aberri Eguna* deste ano ti-vo unha grande importancia, tanto simbólica como política, ao celebralo conxuntamente todas as forzas nacionais nos distintos municipios, respondendo ao chamamento dos Representantes da Asamblea de Municipios Bascos. Coincidiu, ademais, cos primeiros cen días do goberno de Ibarretxe e co comezo dunha segunda ronda de consultas do *lehendakari*.

O *lehendakari* Juan José Ibarretxe xa conseguiu o compromiso do PSE-PSOE de sentar con EH nunha mesa para, "sen condicóns previas", falar da pacificación de Euskadi. Agora só falta que o PP aceite un foro de discusión entre todas as forzas políticas e sociais bascas. A vencer o PP vanse dedicar tanto Ibarretxe como os dirixentes do PNV nos próximos días. Desde o PSE-PSOE, embarcada Rosa Díez na candidatura europea, e desde unha banda do PP, ollan o novo foro como un intento de finiquitar o *Pacto de Lizarra* e imprimir unha nova dinámica ao proceso de paz Euskadi, ao que son agora non só son totalmente alleos senón un obstáculo, rentabilizado eleitoralmente en España, pero confrontados socialmente cada vez máis en Euskadi.

Ibarretxe, ao analisar os seus 100 primeiros días de Governo avogou pola necesidade dun novo foro "sen exclusións", criticando aos partidos que seguen a utilizar o proceso de paz como "arma política", ao tempo que os acusaba de "inmadurez" por non responder ás angueiras "dunha sociedade esperanzada".

Tamén ETA está na mesma liña e demanda "pór en marcha un debate democrático en Euskal Herria coa participación de toda a sociedade basca". Así o afirmaron dous dos seus portavoces nunha entrevista concedida a ETB. Consideran ilusionante o *Acordo de Lizarra*, pero mostraron a sua preocupaçón porque

O *lehendakari* Ibarretxe amósase disposto a relanzar unha nova mesa de partidos que impulse o proceso de paz.

"ainda quedan sillas vacías" neste foro. Reclaman así que "os partidos e organizacións sociais que non están presentes se decidan a xogar en igualdade de condicóns democráticas".

Os dous voceiros de ETA mostraron a sua vontade de manter a trégua indefinida "mália aos episodios de represión rexistados nas últimas datas". Neste senso, Xavier Arzallus gabou a ETA por non responder con atentados "á inanición do goberno do PP".

Tamén afirmaron os voceiros de ETA que están dispostos a negociar co Governo español, "mañán mesmo, como superamos esta fase militar do conflito e como nos deixan aos cidadáns bascos, con todas as nosas diferencias e, por medio do debate, decidir entre nós como construir o país".

ETA mostrou tamén a sua intención de non tutelar o proceso político aberto en Euskal Herria, pero, ao mesmo tempo, afirmou que tampoco o Estado español e o

francés deben facelo: "estamos completamente de acordo en que só o povo basco debe decidir o camiño que quer tomar. Somos defensores de Euskal Herria ante unha agresión exterior, non tutelamos nin vixiamos", declararon á televisión pública basca.

O *Aberri Eguna*

O *Día da Patria Basca* de 1999, tivo un carácter moi especial. Desde a transición política os

nacionalistas non voltaran a celebrar conxuntamente esta data. Agora a celebración festeira e reivindicativa inseríuse "no proceso político de reconstrucción nacional e a favor da paz". O chamamento realizado pola Asamblea de Representantes dos Municipios Bascos, para que "povo a povo se demostre a grandeza deste *Aberri Eguna*", tivo un masivo seguimento.

Os partidos políticos realizaron un

chamamento a todos os cidadáns de Euskal Herria, pois "independente de que sexan votantes de UPN, PSN, IU, HB ou das distintas formacións políticas, correspóndelles o dereito a decidir e a tomar a palabra a respeito do futuro deste país", segundo chamamento realizado por EH.

A idea do *Aberri Eguna* era "demostrar que somos un povo por encima das divisiones artificiais, administrativas e políticas e que Euskal Herria é unha nación que exixe, coma o resto das nacións, o dereito a ter voz propia".

EH fixo fincapé en que este é o momento "no que o conxunto da cidadanía de Euskal Herria, sexa de esquerdas, de dereitas ou de distintas ideoloxías, ten a oportunidade de participar no proceso. Non sobra absolutamente ningún na construcción nacional, pero nem España en Francia teñen dereito a decidir o que a este país lle corresponde".

Ademais da celebración unitaria nacionalista, cada seu partido realizou, pola tarde, o seu próprio mitín. Este aspecto foi resaltado polas forzas estatais e polos medios de comunicación afins. O voceiro do PNV, Joseba Egibar sinalou, pola contra, que a "separación", tan destacada, "unicamente se deu entre os que celebraron e os que non celebraron a xornada nacional basca. A grande diferencia está cos que non celebraron o *Aberri Eguna* e, desde o Luns, se dedicaron a criticarnos aos que si o fixemos".

XOSE M. MEXUTO

Adeus ao relativismo moral

Estamos a vivir a fin da postmodernity e se callar sen decatarmo-nos. Pois ben: existe o mal. Voltamos ao maniqueísmo, aqueles felices días de branco e negro. Bos e maus. Pior que maus: criaturas diabólicas. Mellor que bos: mártires da fraternidade universal. Existe o mal e vive en Belgrado, non é doador imaxinar unha conclusión más harmónica do século, xa sabemos a que nos ater, onde está o Ben, onde mora Lucifer.

Devalou o relativismo moral e os heraldos do ben –con todo o aparato mediático abnegadamente entregado– comezan a cruzada, a sua particular caza de bruxas, abenzoado exorcismo.

Poñamos nome a isto: o voceiro do PP, xa firmemente instalado no centro (se callar xa non vale a referencia do centro; é Abstracta de más, refugallo da postmodernity; se callar habría ser más riguroso dizer: firmemente instalado na bondade sen mácula), o voceiro do PP, dicua, convoca unha ronda de prensa e ceiba a sentencia celestial, dirixida desta volta ao PNV: «Co nacionalismo irredento chega-se a conflitos como o de Kosovo». En fin, isto xa non é política: é moral, pura filosofía. Identificada a maldade en estado puro, cumple purgá-la, e xa sabemos como vai rematar isto: os maus a arder na pira purificadora, prendida polo Elia Kazan de turno mentres Spielberg aplaude e a industria marca o camiño cara a redención: Hollywood e o Soldado Ryan como exaltación do intervencionismo en terra dos bárbaros, as novas referencias éticas para a fin do milénio.

Poñamos outro nome a isto: Rosa Díez, candidata do PSOE a Europa, dirigente da cuarta formación política do seu país, Euskadi. A carismática democrática (autora da tese de que un 30 por cento do vo-

to afirmativo lexitima a aprobación da Constitución por parte do povo basco) vén de cualificar o *Pacto de Lizarra* –assinado por forzas políticas que representan a maioria da sociedade na que ela vive– de «espécie de Ku Klux Klan con boina». todo un contributo para a normalización e o convívio entre os cidadáns de Euskal Herria.

Ou sexa: abandoñamos a postmodernity e viramos cara a fraude intelectual sistemática, pomos rumo cara a senraza absoluta. O aparato do poder imperante non discute co discrepante: sataniza-o. E subverte para iso a linguaaxe, correlato do pensamento. Inxenuamente acreditamos durante moito tempo que unha palabra non podía designar un conceito e o seu antónimo á vez. Eles obran, en troca, ese pródixio e converten as vícimas en culpables, o branco en preto. Os curdos son terroristas porque queren un Estado propio e secesionar-se. É dicer, son nacionalistas. Os sérvios son terroristas porque queren evitar que os kosovares teñan un Estado propio e secesionen. É dicer, son nacionalistas.

Ou sexa: din-nos Rosa Díez e Abel Matutes que o mal existe e ten nome: nacionalismo.

E enfrente do mal, o ben, encarnado na única cultura con direito a existir, a que se expresa na língua do resgatado Soldado Ryan, esa na que falaron os que agardaron até finais de 1941 para combatir a Hitler, eses alegres e limpos rapaces que masacraron a varios millóns de vietnamitas ou financiaron e promoveron o sanguinario golpe militar fascista contra Allende en Chile.

Formuladas así as cousas, eu teño-o moi claro: botando mao dunha cantiga dos Stones (¡ai, o império non sempre é perverso!), sinto simpatia polo diaño. ♦

P R I E S E N T A C I Ó N
NA
CORUÑA
DE
"PRISCILIANO, PROFETA CONTRA O PODER"
DE EDICIONES A NOSA TERRA

XOVES 8 DE ABRIL ÁS 20 HORAS NA SALA FONSECA
COA INTERVENCIÓN DE

XOSÉ RAMÓN CHAO REGO
CELIA CASTRO OJEA
CESÁREO SÁNCHEZ IGLESIAS.

Organiza
Asociación Óscar Romero

Sobre a ilegalidade dunha guerra

Desexaría centrar a miña opinión sobre o conflito de Iugoslávia na súa repercusión no ordenamento xurídico español. No momento en que escrebo estas letras, este –¿estado, país, nación, ente leal?–, na que vivimos e do que somos súbditos, (coido que non temos a categoría de cidadáns, ou, polo menos na miña opinión, as nosas autoridades non nos la reconhecen), unidades da Forza Aérea Española están procedendo a atacar en misión de guerra diversas instalacións gubernamentais dun país soberano, situado en Europa, recoñecido pola comunidade internacional, membro da ONU, e que ate o intre do inicio do ataque non realizará nengun acto hostil fóra das suas fronteiras, (estaremos dacendo en que o conflito de Kosovo era un conflito interno da Iugoslávia que en todo caso tiña menos incidencia internacional que a represión de Turquía sobre dos kurdos que ten repercusión mediante incursións do exército turco en Irak, ou a represión de Marrocos sobre dos saharauis, que se deriva dunha anexión ilegal). Segundo as novas difundidas e non desmentidas, polo menos dous caza-bombardeiros da Forza Aérea Española participaron nos ataques sobre Iugoslávia.

Se o Estado Español non está en estado de guerra contra Iugoslávia, entón os que delinquiron son os militares que intervén nos ataques, sendo imperativo que a Xustiza actue contra eles.

Resulta que España declarou a guerra "de facto" a un país saltándose o procedemento constitucional. Poden darse duas circunstancias nas que se contextualice isto feito, que o Estado español esté en guerra con Iugoslávia "de iure", ou que non o esté "de iure", pois é evidente que "de facto" si o está. Se o Estado español está en estado de guerra contra Iugoslávia, na sua declaración non se seguiron as formalidades que establece o Art. 63.3 da Constitución Española, polo que os responsables da declaración de guerra por parte do Estado Español, (o Presidente do Governo, J. M. Aznar, e o Ministro de Defensa, E. Serra,), cometieron vários delitos descritos no Código Penal, especialmente no art. 588, sendo polo tanto delincuentes que deben ser condenados a unha pena de entre quince e vinte anos de prisión polo Tribunal Supremo, dada a sua condición de aforados. Se o Estado Español non está en estado de guerra contra Iugoslávia, entón os que delinquiron son os militares que intervén nos ataques, sendo imperativo que a Xustiza actue contra eles, identificándoos e procesándoos polos delitos de danos, non sei se terrorismo, posiblemente asesinato se produciron mortos, e, en todo caso, dun delito contra o art. 590 do Código Penal.

Polo exposto quero informar

que a título particular interpuxen a correspondente denuncia dos feitos reseñados no xulgado de garda da Audiencia Nacional.

P.D. Para xeral coñecemento transcribo o Artigo 63.3 da Constitución Española: ... "3. Ao Rei corresponde, previa autorización das Cortes Xerais, declarar a guerra e face-la paz."

V. RIVAS
UEI0947191900@EUROCIBER.ES

Postura proserbia

Quero manifestarvos a miña discrepancia coa posición xeral mantida polo semanario sobre o tema de Kosovo. Relativizar, ou mesmo defender, a "limpeza étnica" levada a cabo contra os albanos-kosovares é lamentable. Por

suposto que a intervención militar é rexeitable e que existen moitos intereses alleos en xogo no tema xugoslavo, pero non se pode recoller sen crítica axeitada as manifestacións de certos privilexiados deportistas xugoslavos.♦

X.A. FRAGA

Fútbol pola paz

Son un afiliado ao BNG, nacionalista e de esquerdas, e polo mesmo estou fronte ao ataque da OTAN a Iugoslávia; se algúen tiña competencias nesta asunto eran as Nacións Unidas. Penso que habería que facer algo para axudar humanitariamente (a verdadeira axuda) a ambos bandos e tamén pedir unha ONU democrática e que serva pra algo. Organizar un partido de fútbol entre os xogadores xugoslavos que se atopa en España e unha selección galega podería ser unha boa forma pra protestar por esa guerra, pedir unha ONU como ten que ser e darlle a ambos dous bandos unha

axuda, que desde logo necesitarán de contado.♦

ABELARDO FERNÁNDEZ
(VIGO)

Solana

Por min, que lle dean polo saco a Sadám Husein. Por min, que lle dean polo saco a Milosevic. Por min, que lle dean polo saco a Solana e a Clinton. E suma e sigue. Son cuspidos. Non hai distingos. E, se é que os hai, son de índole meramente cuantitativo. Os catro son xenocidas. Pero más Solana e Clinton. Está clarísimo.

Se Solana non fose dos de Felipe e fose dos de Aznar, quenoiría aos intelectuais progres agora mudiños.

Son curmáns senón irmáns no oficio de matachíns. Os mortos de uns e de outros tamén son igualíño de tristes entre si. Non hai diferencias. Nem exiguas. A orixe da sigla do partido no que milita o matachín non os distingue. E para más inri, más alá dos mortos, de todos os mortos, e

"Tinamos un problema e xa está solucionado
J. M. Aznar"

A revista Gam, que dirixe Manuel Canedo Rios, publica unha reportaxe, no seu número 63, co orixinal título de: **Vámonos de putas!** Non é extrano. Xa se sabe que a tendéncia dos profisionais á comodidade dá lugar a que escriban daqueles temas que teñen máis próximos. O artigo remata coa seguinte frase: "A veces dan gañas de ser executivo para poder probar calquera cousa que se poña a tiro".

En Andalucía hai pelexas para ser **costalero**, é dizer: portador de imaxes na Semana Santa. Na Galiza hai que **pagar** para conseguir xente suficiente que poña o lombo. Povo de pouca fé!

As Caixas do Sul, que andan no proceso de fusión, propoñen como nome da nova entidade o de: **Caja Gallega-A Caixa**. Nome redundante e tímido: "No vaia ser

VIA NORTE - ROCK BAR (LA RUTA)

XIXÓN - ASTURIAS

que no te nos entienda fuera". Se teñen tanto medo a **galeguizarse** que volvan ao estilo clásico: *Caja de Ahorros y Monte de Piedad del sur del Noroeste*.

Chaman a atención esas imaxes dos anuncios de cremas antiselulite ou de produtos lipo-redutores onde sae unha muller (de 16 ou 18 anos) cun corpo de top-model que por suposto non necesita a mencionada crema. Ou esas parellas da publicidade que sempre son loiras. Ou esa permanente xuventude nos reclamos de produtos dirixidos a persoas maduras. Os profisionais do sector din que non importa: que a publicidade está para vender soños. (Claro que si! E ademais tiñan médio traballo feito, desde o dia que os curas nos convenceron da **resurrección da carne**).

Nen sequera as guerras fan esquecer o bon humor. Os norteamericanos puxéronlle, aos seus helicópteros de guerra, o nome de *Apache*, denominación da tribu índia de Norteamérica que más se resistiu á invasión dos colonos ianquis. Un xeneral da OTAN nos Balcáns ven de afirmar por televisión que teñen problemas: Estánsele a acabar as **bombas**.

Carme Becerra presentou a sua candidatura á alcaldía de Pontevedra por IU coa presencia de Saramago e por diante dun rótulo en perfecto castelán: *Tiempos de ceguera*. Poden aplicarse o conto.♦

máis alá dos matachíns, de todos os matachíns, o motivo de fondo é o afán de lucro maldito. Nesta guerra namais pode un opositor a ela e sentilo polas vítimas. Por todas as vítimas. Entre Solana e Milosevic eu non elixo. As siglas en si a min nada me din.

Solana procedía da pana. Era profesor de física cuántica. Tiña cara de bo o rapaz, de non capaz de matar unha mosca, de non romper un plato. Pero chegou a Ministro e a Secretario Xeral da OTAN e alá vai, pon cara de cordeiro degollado, pero fai magas: apreta o botón de matar coma se nada. Pasou de pomba antiotaria a falcón dos intereses xeoestratégicos dos emperadores do mercado mundial. Está cubrindo de crespo lugoslávia tal cal lle indican. De crespo masivo. Por se fose pouco o crespo que alí había. Será xenocida este falso profeta socialista. Será asesino. Mais que Milosevic. Milosevic mata en lugoslávia. Solana mata onde e cando lle manden os que lle asignaron tan alto destino. Non con ningún outro fin o puxeron aí. A OTAN nunca foi outra causa que xenocida. Nen de entrada, nen de saída. Solana ben o sabía a onde ía. Causa que asumiu moi asumido. Desde o primeiro dia. A súa fasquía riseira favorecendo moiísimo para medrar en política. Para chegar a onde chegou moi ao seu favor o saber matalas calando e o ser socialista. Disque.

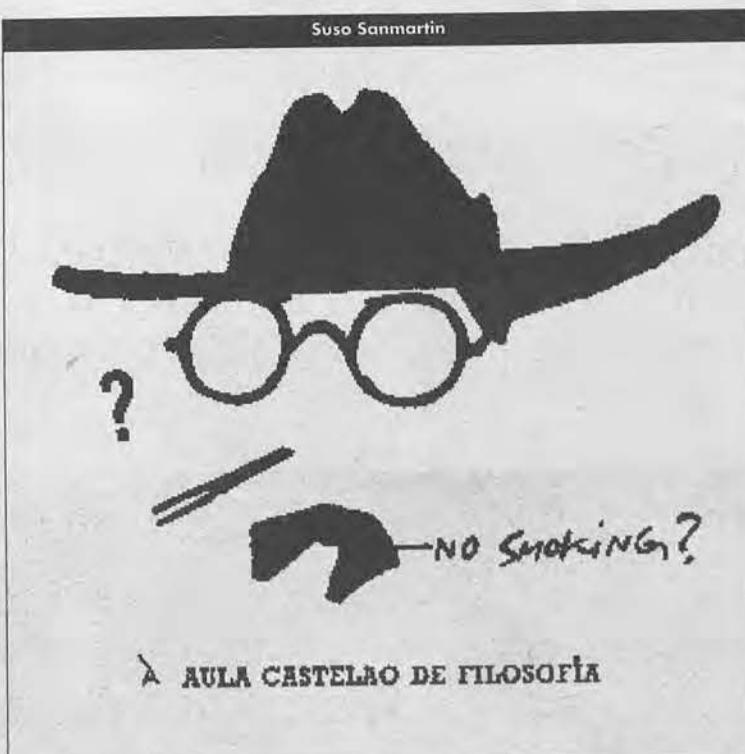
Se Solana non fose dos de Felipe e fose dos de Aznar, quen oiría aos intelectuais progres agora mudiños. Incluídos Ana e Víctor. Xá non digamos se en vez de ser dos de Felipe fose dos de Anguita. Estarian coma unha piña ao redor de Mijatovic na manifestación de Madrid. Ao mellor até Antonio Gala chamaba a acudir na Tronera dese dia. Pero como Solana é dos de Felipe, parécelles unha torpeza que Izquierda Unida estivera ali pedindo tallantemente xunto a Mijatovic que Solana cese de apretar o botón xenocida e que sexa ao redor dunha mesa onde se deriman os antagonismos deste perigoso conflito. Sería inxénuo sentirse aquí lonxe do perigo: estamos a tiro de misil. Pero ainda que non fose así, habería que esixir que a OTAN deixe de existir e de meter o nariz en ningún sitio. Non é ela nengunha *oenegé*: é un sinistro *piqueiro repressivo* do capital monopolista. Da gran patronal imperialista. Un factor de risco. De alto risco. Hai que abulila. A OTAN nacerá co pretexto do Pacto de Varsovia. O Pacto de Varsovia xa non existe. Os de Solana tiñan "50 boas razóns para que España non entre na OTAN". Agora tería que ter 51: o Pacto de Varsovia xa non existe. Os Milosevic e os leitins (ben o saben os artistas agora mudiños) foron upados ao poder por eles mesmos hai ben pouquiño. Son as súas, bágoas de cocodrilo.♦

XESUS REDONDO ABUIN

Groba e Beethoven

No nº 876 de A NOSA TERRA, leo unhas declaracions do compositor Roxelio Groba: "Non podemos esquecer que os compositores ás veces creen que as suas obras son boas, pero non sempre teñen calidade. Beethoven tamén fixo cousas malas."

Teño que coincidir co Mestre na primeira parte da súa opinión.

Cousa moi semellante matinei cando escoitei o seu concerto "Fauno" en Pontevedra, nas pasadas festas de Nadal. A segunda parte sorprédeme. De segurro que Groba pode poñer un par de exemplos de obras malas de Beethoven.♦

KONSTANZE ETZION-SANTISO

Cando o teito cae enriba

Hai unhas semanas contabades nestas páginas co gallo do acontecido nesta comarca por mor das chuvias que aqui cairon que aló pola época na que Fraga era ministro franquista

todas as vilas e ciudades foron obrigadas a poñeren un lema, elixindo Compostela –non sei se satíricamente ou por falta de imaginación– un que dicía: "Donde la lluvia es arte". E é que, de tanto chover, rematouse por facer deste fenómeno climatológico un reclamo turístico ou publicitario.

Asi e todo, nos últimos tempos o poder establecido debeu-se decretar de que a chuvia non só ten porque servir para atrair turistas xaponeses á Rua do Vilar, a Prazerias ou á Quintana e que pode ser empregada cuns fins moi más razoábeis polo que, xa positos, deron en poñé-la como xustificación dos problemas de gravidade que puidesen xurdir.

CLÁUDIO LÓPEZ GARRIDO

KOSOVO

Descrebendo os efectos da guerra, tratam de nos explicar as causas da mesma. Mas as dramáticas imagens dos refugiados kosovares devem situar-se junto ás dos 300.000 sérbios expulsados da Krajina polos croatas e ás dos 120.000 de Sarajevo polos musulmáns, e as massacres de musulmáns de Srebrenica junto ás de sérbios nas gorjas de Kazanj. Milosevic nom é pior que Tudjman autor de *A derrota da verdade histórica*, libro no que se fai responsable aos judeus das massacres de que foron vítimas na II guerra mundial.

Nom é fácil dar solucom ao fracaso do Estado federal multiétnico do Socialismo Autogestionário. Bósnia, convertida num protectorado de facto, no que as tropas da OTAN terán que permanecer *sine die*, é o melhor exemplo do contraditório projeto multiétnico implantado por Occidente no marco de duas entidades étnicas. As instituções comuns saídas das eleições de 1996 son inoperantes, o 73% da populaçom segue dislocada e non quere retornar, o ódio étnico foi substituído polo pánico a estar dentro das fronteiras equivocadas, na lógica de cada ovelha ao seu curral. A reconciliação é impossivel e os 50.000 bósnios que emigram anualmente amostram qual é a única alternativa.

Kosovo é um capítulo mais deste fiasco. O seu desequilibrio étnico nega validez a unha solucom autonómica perene e, após a purificación étnica, a única alternativa será outra Bósnia. Macedonia, com quase o 40% de populaçom albanesa, onde a reivindicación confederal nom é nova, com a chegada dos refugiados pode ser a seguinte vítima desta trágica cadeia.

A desintegração iugoeslava em plena construcom da unidade supranacional europea non deixa de suscitar perguntas numa ciadania que busca, mas non encontra, respostas numha intelectualidade que parece incapaz de gaguejar unha opiniom nas matérias non subsidiadas, nem nuns políticos que aceitam a substitución da ONU pola OTAN e a conversom dos Balcáns num polígono de tiro. Para opinar já están os tertulianos. Entre todos non fam medio jornalista.♦

O pasado 8 de Marzo, con suposta orixe nas chuvias que caíran sobre A Coruña durante as anteriores horas, viña-se abajo o teito dunha aula do IES Eusebio Da Guarda desta cidade cun grupo de estudiantes de Nocturno no interior. Como por sorte non lle pasou nada a ninguén –pésie que xa era a segunda vez que acontecia algo semellante no mesmo centro– deu-se en non darlle más importancia e deixar a cousa como unhas simple anécdota local dos "feitos da auga caida na comarca". Todo así até que a Comunidade educativa, co alunado de Nocturno á cabeza, chegou á conclusión de que aquilo non era cousa da auga, senón problema dun instituto cuxa estrutura é do século pasado e que conta cunhas instalacións lamentablemente deficientes que precisan dunha reforma urgente a fondo, polo que decidiu mobilizar-se. Claro que para entón, o señor Delegado provincial de Educación tamén tivera tempo de cavilar e de chegar á conclusión de que iso da chuvia no era aló moi críbel, polo que, se non eran os fenómenos naturais, os culpables debían ser "os propios centros pola sua mala xestión" e "os estudantes, que os deterioran". Para nós esta moi claro que as causas non son outras que un abandono de moitos anos e a exclusiva preocupación da administración á hora de ter o edificio como un monumento, mais esquecendo-se del como centro de estudos.

Os CAE da Coruña temos moi claro que isto nos é un feito illado: o outro dia pasou neste lugar e mañá pode pasar en Ferre, pasado na Fonsagrada e o mes que vén en Tomiño ou na Rua. Coidamos que os estudiantes non debemos ter a exclusiva preocupación cando vaimos a clase de que nos poída cair o teito enriba; cando menos, que nos dean o direito de pensar noutras cousas.

Está claro que a política educativa que o PP está a realizar desde a Xunta é esencialmente a mesma en todos os puntos do país: unha actuación baseada nos recutes de orzamentos, na precarización de servizos básicos como os transportes e os comedores e na improvisación.

A aplicación da ESO, que xa supón unha alternativa para os centros de por si, está-se a facer a máis mínima planificación... e sen cartos nenguns. Despois chegan os retrasos, as faltas de material, profesorado e instalacións axeitadas...

Queixamo-nos de que á metade do curso hai moitos institutos en obras e está ben denunciálo. Mais cómpre nos esquecernos que hai outros tantos que non sequera as comezar a facer.

A conclusión más factibel que tiro disto é: "Para un teito que caia na Privada, cairán cen na Pública".♦

FRANCISCO X. REI GARCIA
RESPONSÁBEL COMARCAL DOS
CAE-A CORUÑA

Independéncia económica para a autodeterminación, clave da Semana de Filosofía

Saramago denúncia a impoténcia de Europa na guerra dos Balcáns

• C. VIDAL - C. ADÁN

A autodeterminación está a ser o tema de debate da XVI Semana Galega de Filosofía, organizada pola Aula Castelao en Pontevedra dos días 5 a 9 de Abril. "A identidade cultural non abonda, se un povo está dominado polas empresas transnacionais non se pode falar de autodeterminación", destacou Domingos García, coordinador da Aula, na sesión de apertura do congreso ao que asisten máis de mil participantes e vinte congresistas. O Nobel de Literatura, José Saramago defendeu en Pontevedra a necesidade do respeito aos outros e avogou por unha volta ao diálogo.

A autodeterminación como tema de debate urgente polo que está a acontecer tanto a nivel mundial como polo enfrentamento no Estado entre nacionalismos periféricos e centralismo español foi a razón que levou á Aula Castelao á celebración da Semana. De certo, están a ser conflicto dos Balcáns e o camiño cara a autodeterminación das nacionalidades históricas os temas centrais dos debates da Semana de Filosofía. Domingos García defendeu tamén a necesidade de reivindicar o político, o asunto público fronte ao pensamento único que non deixa de ser a tecnocracia unidimensional da que xa falara Marcuse e tamén fronte aos meios de comunicación que pechan aos individuos na casa mentras desaparece o debate. A respecto da recente comemoración do cincuenta cabodano da Declaración Universal dos Direitos Humanos, o coordinador da Aula afirmou que "funciona como encubridora das desigualdades, como eufemismo dos grandes estados ao tempo que se incumpren sistemáticamente. Neste sentido, pásase por riba, por exemplo, da autodeterminación colectiva coa un deses direitos".

Fronte á idea de que abonda a identidade cultural, Domingos García apontou que se un povo está dominado polas empresas

O conceito de esquerdas "igualdade" debe estar vinculado tamén ao de autodeterminación, dixo Domingos García. A.N.T.

transnacionais non se pode falar de autodeterminación, compre así reivindicar a igualdade coma palabra de esquerdas vinculada tamén ao conceito de autodeterminación. A análise cuantitativa deu paso na reflexión do economista Manuel Delgado a dividir territorialmente o Estado español entre centro e periferia Galiza sería país periférico de maneira que ser territorio periférico implica a dependencia. O profesor de Filosofía do direito, Xacobe Bastida, despois de destacar que a

Constitución se fundamenta na indisoluble unidade da nación española como nación só se reconoce unha, concluiu que non é posibel compatibilizar o sentimento democrático coa negativa ao direito de autodeterminación.

Para o filósofo José María Ripalda autodeterminación é unha maneira distinta de dizer democracia. Democracia designaría o modo de funcionamento do político, autodeterminación referiríase ao seu momento constituinte, un momento que en realidade é permanente, porque se refire ao contido mesmo que dá a realidade ás reglas de xogo democráticas sinalou Ripalda. Conceitos tamén unidos no discurso de Michael Löwy quen afirmou que entre os principais valores de carácter universal do socialismo encontra-se a democracia, ora, unha das exigencias de calquier programa democrático é o direito de autodeterminación das nacións. En tanto a escritora Mª Xosé Queizán, ao facer unha leitura feminista da autodeterminación e criticar a exclusión das mulleres do galeguismo e o nacionalismo, recla-

mou que será precisa unha cidadanía democrática na que a inclusión dun nos feminino significaría un cambio na política.

Crise nos Balcáns

O politólogo Carlos Taibo mudou a intervención prevista para tentar responder aos interlocutores que se apresentan a respeito da intervención da OTAN no conflito dos Balcáns. Segundo Taibo, a intervención en Kosovo débese á necesidade de resolver un problema de imaxe xa que levaba un ano anunciando respuestas e, por outra parte, na previsión de que o confronto se extendería á Macedónia. Pero a OTAN non está a defender os direitos humanos senón resolvendo un problema de eficacia e iso apreciase tamén pola pasividade das suas actuacións ante sistemas tan destructivos como pode ser o de Turquía. Criticou o politólogo a demonización interesada dos nacionalismos e a atribución colectiva de responsabilidades e determinou que a autodeterminación é unha das posibles consecuencias da democratización.♦

Xacobe Bastida.

Saramago contra a invención da残酷de

Pesimista e cun discurso marcado polo humanismo chegou o escritor José Saramago a Pontevedra. O Prémio Nóbels de Literatura respondeu ao conflito dos Balcáns criticando a actuación da OTAN polas mostras que deu de imprevisión política, atacando sen ter feito sequer unha declaración formal a pesar de que é por definición unha alianza defensiva. Aproveitou o escritor para falar da exclusión dos outros como a enfermidade

do século que se atopa coa impoténcia política e moral de Europa, "estamos gobernados por políticos incompetentes que comienzan por non coñecer a historia", afirmou. "Todos pintamos a capela Sixtina, pero tamén inventamos a残酷de" engadiu. Saramago, que viña de asistir á conferencia de Mª Xosé Queizán, condenou a intolerancia e a represión que comeza no fogar e pasar á rua e defendeu, pola contra, a solidariedade duns cos

outros e a obriga a se respeitar, que non é necesariamente amarse.

Reparou o autor do Memorial do convento na sabiduría da infancia, sementada de perguntas na busca do coñecemento. Afirmou así que cando o neno deixa de perguntar por que, cando se resigna, é cando comeza a tragedia, antes está a loita por saber. Aproveitou para reclamar dos políticos a responsabilidade de

governar mentres se aceita, ao seu ver, a frase que no seu momento pronunciou un político portugués: a política é a arte de non dicer a verdade. Ao cabo de cincuenta anos da Declaración Universal dos Direitos Humanos, Saramago denunciou que a situación é a mesma e o recordatorio da comemoración só serviu para pasar á páginas dos xornais naqueles días cando, para el debiese facer dela o documento de máxima reivindicación.♦

Humanitário

VÍTOR VAQUEIRO

*L*eo, escrito, leo e escrito ao tempo, que a Santa Alianza, que diga, a Alianza Atlántica, ve-se na obriga, contra a súa vontade, de proceder ao bombardeamento das cidades da antiga Iugoslavia para evitar que se produza unha desfeita humanitaria no vespero dos Balcáns (os media gostan de adxectivar o que descoñecen ou tentan facer incomprendible con arcanos enigmáticos: algúns outros notábeis son o labirinto basco ou a Galiza profunda). Quen pronuncian as frases que eu leo, escrito, leo e escrito ao tempo, son persoas das que, en principio, non teñen motivos para pensar que sexan deficientes –entenda-se o termo no seu xusto contexto– no manuseo da lingua. Son, por poñermos algúns exemplos, un presidente do goberno, un ministro de asuntos exteriores ou un secretario xeral da OTAN, todos eles de idade abonda como para supormos que aprobaron con suceso o cuarto curso de Bacharelato elemental, coa conseguinte Reválida, e, por tanto, posuían o título de Don. E, sen embargo, en todos os anos que transcorreron dende que posuíso xamais escoutei o termo humanitario aplicado a desfeitas, catástrofes e outros acontecimentos luctuosos, motivo polo cal acudo ao diccionario da Real Academia Española, que é a lingua na que adoitan falar as personalidades ás que antes me refiro (agás o presidente do goberno, que non é infrecuente que, en privado, halle que perguntar a Ana Bolena, que diga Ana Botella, se exprese con soltura en catalán) para poñer a proba os meus coñecementos e, con efecto, af o está, o termo humanitario definido como: 1. que mira ou se refire ao ben do xénero humano. 2. Benigno, caritativo, benfeitor, de onde habemos de inferir que unha catástrofe humanitaria é o mesmo que unha desfeita benigna ou unha desgracia caritativa, conceitos que resultan incomprendíveis para este modesto plumífero que desexaría que alguém lle explicase se se trata dunha tradición semellante ás que estamos afeitos, aínda que, falando honradamente, este cronista desexaría que lle explicaran o presidente do goberno, o ministro ou o secretario xeral da OTAN –recoñecido pacifista dende hai, alomenos, trinta anos– porque onto os aliados non interviron en Chile ou Arxentina, para evitar a desfeita humanitaria que Pinochet e Viola (verdadeiramente, con este apelido non había que surprenderse dos acontecimentos ocorridos durante o seu mandato) compuxeron, ou porque hoxe non bombardean Turquía, para evitar a desfeita humanitaria que vive o povo kurdo, ou porque se produciu lostregante intervención en Somália, mais non en Ruanda, que os ruandeses son tan humanitarios como calquera outros.♦

■ A Escola de Teatro Alternativo viaxa a Bruxelas para representar a Galiza

Do 10 ao 18 de Abril celebrase en Bruxelas un encontro de arte e criación xoven organizado co gálico da capitalidade cultural do 2000. O festival xirará en torno ao século XX e desde Galiza viaxarán os membros da *Escola de Teatro Alternativo* (ETA) de Santiago cun espectáculo de música e teatro sobre a ditadura franquista que leva o nome de *Le galice*. Conseguiron axudas de empresas como Xerais, Laiemento e Castro-mil e son o único grupo do país que vai participar no evento.♦

Arturo Cuadrado.

■ A fantasia de Arturo Cuadrado na Fundación Luis Seoane

Coincidindo co 20 aniversario da morte de Luis Seoane, o Luns 5 de Abril a sua Fundación inauguruou na Coruña a exposición *Arturo Cuadrado, a fantasia dun pozo*. Con esta mostra, que foi comisariada polo poeta Lino Braxe e que se instalou na Casa da Cultura "Salvador de Madariaga", a Fundación Luis Seoane quer render homenaxe ao escritor e editor que finou a finais do ano pasado en Buenos Aires e que foi estreito colaborador de Seoane. Durante a inauguración celebrouse un recital poético no que participaron Manuel María, Xavier Seoane, Pilar Pallares, Miguel Anxo Fernández Vello e Luisa Villalba. A exposición reúne fotografías nas que Cuadrado aparece na compañía de intelectuais galegos e arxentinos e debuxos nos que aparece retratado por artistas como Arturo Souto, Carlos Maside, Siro, Xosé Vizoso ou o próprio Seoane fixeron de Cuadrado. Por outra banda, o dia 14, aniversario da proclamación da II República, celebrarase unha mesa redonda sobre a sua figura na que participarán António

Chaves, biógrafo do escritor homenaxeado, Albino Fernández, gravador arxentino e íntimo colaborador en dícticas de proxectos con Seoane e Cuadrado e Rodolfo Alonso, escritor bonaerense e estudioso dos intelectuais galegos exiliados na cidade do Prato.♦

■ Os estudiantes promoven un debate sobre o audiovisual

A situación actual dos profesionais dos medios de comunicación, así como a sua formación son algunos dos temas centrais das xornadas que durante os días 7, 8 e 12 de Abril se están a celebrar na Facultade de Xornalismo de Santiago. Os CAF, organizadores dos actos, pretenden achegarse a este sector en auge e facer posibel un debate sobre a asignación da titulación de Comunicación Audiovisual entre representantes das tres universidades galegas. O Mércores 7 o crítico de cinema Miguel Anxo Fernández e Angel de la Cruz, da produtora Artemática achegáronse a historia e ás novas expectativas do cinema galego. Para o Xoves 8 ás sete de tarde e baixo o lema *O audiovisual no sistema universitario galego* está prevista a participación de Manuel Fernández Areal, decano da Facultade de Ciencias Sociais da Universidade de Vigo, Xosé López da Ciencias da Información de Santiago e Xosé María Paz Gago, director do Servicio de Meios Audiovisuais da Coruña. Finalmente, o Luns 12, representantes das Escolas de Imaxe e Son da Coruña, Ourense e Pontevedra explicarán a sua experiencia. Durante as sesións exhibiran documentais e curta-metrages feitos por alumnos da EIS e de Xornalismo.♦

■ Catro actrices, protagonistas da última montaxe do CDG

O Venres 9 de Abril estréase no auditório municipal de Vilalba *Eu estaba na casa e agardaba a que viñese a chuvia*, a última producción escénica do Centro Dramático Galego. A obra, orixinal do autor belga Jean-Luc Lagarce está dirixida polo lisboeta Xosé Martins e foi verquida ao galego por Dores Vilavedra, Iolanda Ogando e Noemí Pazó. Trátase dun diálogo intimista entre unha nai e catro fillas que acontece na sua casa apartir da chegada inesperada dun moribundo. O grupo de mulleres está formado polas actrices Rosa Álvarez, Maxo Barjas, Mariana Carballal, Inma Souto e Luma Gómez. A dramaturxía realizouna Alexandra Moreira da Silva, o estudio crítico é de Noemí Pazó e como auxiliar de dirección figura Belén Arnejo. A montaxe, que xa foi producida en Portugal polo Centro Dramático de Viana do Castelo, forma parte da programación do Xacobeo 99 e despois de visitar Vilal-

■ Chucky, o moneco diabólico, fala galego

Chucky, o moneco diabólico regresa a pantalla grande pero desta volta falando en galego. O Venres 9 de Abril estreáse no cinema *A noiva de Chucky*, o terceiro filme dobrado a nosa llengua através do convénio que o pasado ano asinaron a distribuidora Filmax e a TVG. A película, dirixida polo cineasta xaponés Ronny Yu, chega despois de terse convertido no filme máis taquilleiro en Estados Unidos a semana do seu estreno. Na *Noiva de Chucky*, o moneco diabólico segue coa sua imparábel carreira criminal en compañía dunha compañeira tamén terrorífica, que interpreta Jennifer Tilly, nominada ao Oscar á mellor actriz secundaria por *Balas sobre Broadway*. O filme obtivo o Prémio do Públco no Noir Film Festival de Courmayeur, en Itália, unha das citas do cinema fantástico más importante de Europa, así como o Prémio do Xurado no Gerardmer Festival de Francia.♦

ba representarse no Barco, Santiago, Ferrol, Ourense, Lugo, Ribadeo, Pontevedra e Vigo.♦

■ Fin de semana punk na Guarda e Vigo

A tenda de música *Janie Jones*, que levan os membros de Skacha,

organiza dous concertos *punk-oi!* cos grupos *Oi! The Arrase*, de Mallorca, *Des-Kontrol* de Arrasate e *The Capaces* de Barcelona. O dia 10 de Abril estarán en Vigo na Sala Anoeta ás dez da noite e o 11, ainda que inicialmente estaba previsto que o concerto fóra no Aturuxo de Bueu, actuárán na Sala Darka-Blar da Guarda. O prezo é de 1.000 pesetas o primeiro e 500 o segundo e, caso de que haxa fútbol, os concertos serán unha hora despois do partido.♦

■ Xornalistas e escritores debaten sobre como comunicar cultura

Comunicar cultura en Galicia é o lema das xornadas que a ponencia de comunicación do Consello da Cultura organiza o 9 de Abril e que analizará a presencia de contidos culturais nos medios de comunicación galegos, así como as relacións más frecuentes que se establecen entre xornalismo e cultura. Pola mañá, apartir das dez, Margarita Ledo Andrión, escritora e profesora da Universidade de Santiago e Luis Alvarez Pousa, director de *Tempos*, falarán das estratéxias institucionais e comunicativas arredor da cultura. Seguirállas unha mesa redonda sobre como comunicar cultura na que participarán os xornalistas Tucho Calvo, Antón R. López, Ana Román, Rosa Castro, Francisco Xosé Gil, Luis Pousa, Antón Grande, Lalo Pavón e Xan Carballa. A tarde Lluís Albert Chillón, profesor da Universidade Autónoma de Barcelona, e Victor Freixanes, escritor e profesor da USC, disertarán sobre as relacións entre o xornalismo e a cultura, e para fechar, terá lugar un debate sobre a contribución dos colaboradores na configuración dos contidos culturais dos medios na que participarán Xesús Alonso Montero, Claudio Rodríguez, Suso de Toro, Pilar Pallarés, Xosé Antón Castro e Miguel Anxo Fernández.♦

Xosé Estévez.

■ Bernardino Graña e Xosé Estévez premiados polo Patronato do Pedrón de Ouro

A Fundación do Padroado do Pedrón de Ouro ven de concederelle o galardón deste ano ao poeta Bernardino Graña pola súa vinculación ao galeguismo e a súa contribución á cultura galega contemporánea. O prémio de Honra foi concedido ao profesor Xosé Estévez que desde a súa participación na universidade basca impulsou a fundación dunha cátedra da cultura galega en Euskadi. Os galardóns entregaránse o vindeiro 23 de Maio na Casa da Rosalía de Castro en Padrón.♦

TABLA DAS LTRAS

FICCIÓN

1. MORNING STAR
Xosé Miranda. *Xerais*
2. O CAMIÑO DE PRISCILIANO
Ramón Chao. *Espiral Maior*
3. O LAPIS DO CARPINTERO
Manuel Rivas. *Xerais*
4. LUZ DE ABRENTE
Tucho Calvo. *Galaxia*

NON FICCIÓN

1. ROBERTO BLANCO TORRES
Marcos Seixo. *A Nosa Terra*
2. HISTORIA DA LITERATURA GALEGA
Dores Vilavedra. *Galaxia*
3. ALÉN DA DESVENTURA
Xavier Alcalá. *Galaxia*
4. DISTO E DO OUTRO
Roberto Blanco Torres. *Galaxia*
5. HISTORIA DA LINGUA GALEGA
Freixeiro Matos Gómez Sánchez. *A Nosa Terra*

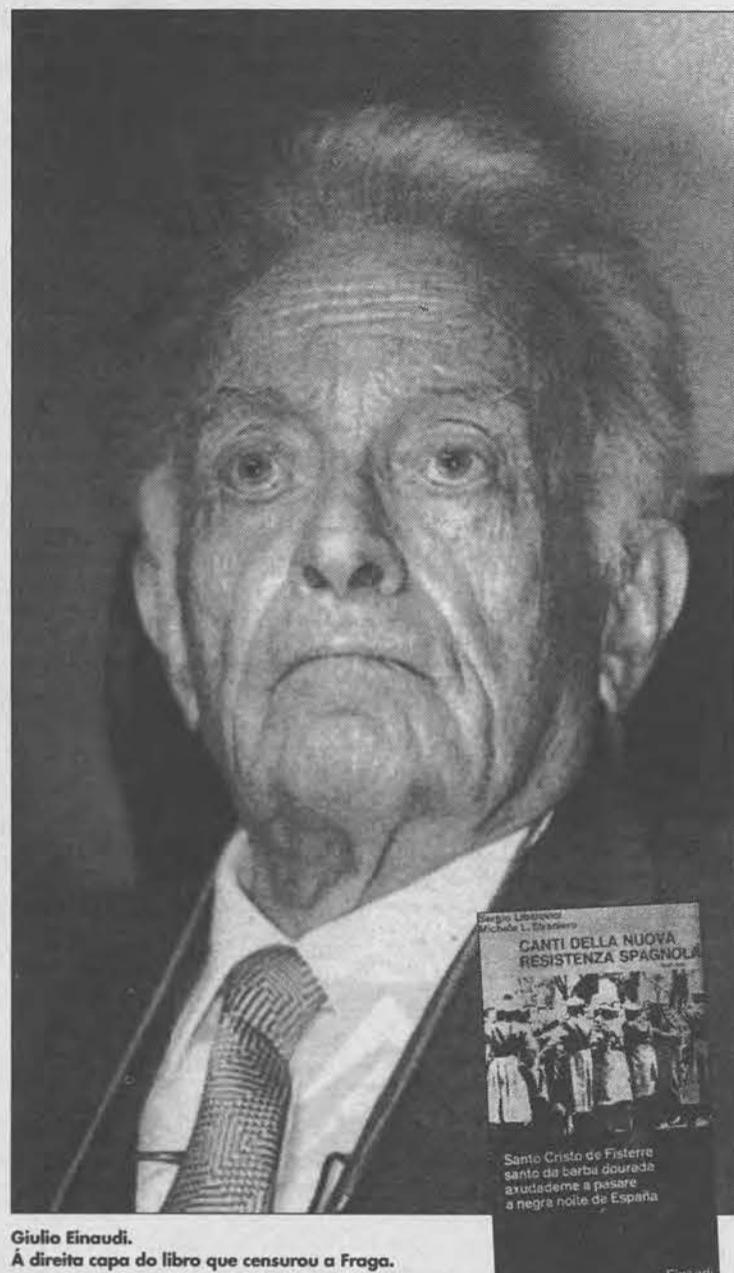
Librarias consultadas:
Cartabón (Vigo). Couceiro (A Coruña). Índice (Ferrol). Michelena (Pontevedra). Pedreira (Santiago). Souto (Lugo). Torga (Ourense).

Fraga perseguía ao editor antifascista Enaudi

Giulio Einaudi finou hai tres días en Italia aos 87 anos e desde todas as posicións políticas comentaron con admiración o labor deste editor antifascista que publicara clandestinamente contra o governo do Duce e despois de 1945 colaborou na imprenta de diversos textos contra a ditadura franquista.

Desde unha posición liberal, Enaudi abriu o seu prelo a primeiras edicións de António Gramsci e Palmiro Togliatti e a Democracia Cristiana nunca lle perdoaria esta xenerosidade coa esquerda, eficacísima colaboración de compaño de viaxe que lle abria eidos escusados e camiños vedados ao pensamento e a criación da esquerda.

Por iso os diarios dos dia 6 lembran a desaparición do patriarca da casa Einaudi pero a penas que en Xaneiro de 1963 o ministerio da censura de Franco declarara un anatema durísimo contra os *Canti della Nuova Resistenza Spagnola* que difundian co carimbo da prestixiosa editorial de Giulio Einaudi versos e cantares antifranquistas. O encargado da Censura era Fraga, o máis novo e menos discreto dos ministros de Franco, que declarou en roda de prensa a puñetazos sobre a mesa, o seu

Giulio Einaudi.
Á direita capa do libro que censurou a Fraga.

propósito de proibir as décimas antifranquistas non só no territorio submetido as leis do Réxime, senon no mundo. "Repugnante libelo italiano con graves ofensas ao catolicismo e a España", titu-

laba en primeira o diario oficial *Pueblo* para dar conta da nota de Fraga. "Elementais escrúpulos de decencia pública -sinalaba o Ministerio- impiden reproducir o repugnante contido deste libelo

que ten ataques blasfemos contra a relixión católica, en especial contra a advocación española do santísimo Cristo de Limpias, xunto coas ofensas más viles e brutáns para persoas e institucións españolas".

Para Fraga, non podía ser a actividade editorial "un pozo negro ao servizo de inobres lucubracións" e noutro momento da sua intervención calificaba ao libro de Enaudi de "pestilente ataque". A prensa toda pechara fileiras con Fraga para anatemizar os cánticos de resistencia que en nenhum caso podían ser citados integralmente ou en parte, como sinalaba a nota do ministerio. Que ofensas terríbeis merecian tanto madrugón de Fraga e a incitación de comentários nas publica-

ciones fachas de toda Europa? Entre outros o soneto *Cabron*, atribuído a Celso Emilio Ferreiro, que indicaba que o Ditador era cabrón pola muller e polos fillos, por vocación e por ralea. "Y aquí [remataba a peza] mi cabronada terminara/ si no hubiera un cabrón más pervertido/ que es el pueblo cabrón que lo consiente". Das ofensas ao clero e aos símbolos da relixión católica, o más citado e denostado era o pareado do cristo de Limpias (Santander) "Al Santo" (Pasa á páxina seguinte)

Para Fraga, non podía ser a actividade editorial "un pozo negro ao servizo de inobres lucubracións" e calificaba ao libro de Enaudi de "pestilente ataque".

conta de libros

Voltando a Rompente

Gracias ao colectivo Rompente, "electrificouse" a poesía nas décadas do setenta e os oitenta, e remataron os complexos pola cantidade de festas de callos que todos os Domingos se celebraban no país. Xabier Cordal introduce ao leitor nesta alternativa poética que protagonizou Antón Reixa, Alberto Avendaño e Manuel Román e da que agora se fai unha escomela en *Upalás*, editado en Xerias.

Helena González e Iris Cochón foron as encarregadas da selección "dun idíoma que deixaba ser artiluxio de succión para xente cultivada aíllalo, e comezaba a morder doutra maneira, qué remedio: producción, información, mercadoría".♦

Unha traxézia de Francisco Duarte

Con *Geografía do medo*, o portugués Francisco Duarte Mangas gañara o Premio Eixo Atlántico de Narrativa-Galaico-Portuguesa. Apaece agora *A Fenda no Cavalo*, unha traxézia sobre a fin do milénio contada por diversas voces, na que latexa a idea de que o mundo é un abismo no que as persoas están perdidas, como reféns. Está publicada en Editorial Teorema.♦

Onde queda alguén

Tres voces deixan escutar en *Onde queda alguén pra aguantar dos nomes*: Uxío Novoneyra, Federico García Cabezo e Emilio Arauxo. O libro, editado en Noitarengá, auna a palabra e a fotografía, de García Cabezo, facendo un retrato da despovalación do rural galego. Novoneyra e Arauxo aportan a escrita do sentimento que producen "os ruiiros agónicos da Galicia interior", da Ribeira Sacra, da Terra do Deza, do Val do Límia. Di Novoneyra que "o despovoamento de zonas que foran de sempre povoadas impón unha responsabilidade que non se pode despachar coa disculpa do signo dos tempos como é práctica habitual dos que mecanicamente a asumen".♦

Sobre a cuestión nacional

Patria ou Terra Nai? é a pregunta que se fai Michael Löwy neste volume que recolle ensaios sobre a cuestión nacional, baseados na regla de que o marxismo defende por principio o nacionalismo dos oprimidos. Defende o investigador francés que o esencial é que as nacionalidades deban decidir o seu futuro libremente. O autor do libro, editado en Laiovento, participa este ano, como xa fixo en anteriores edicións, na Semana de Filosofía de Pontevedra.♦

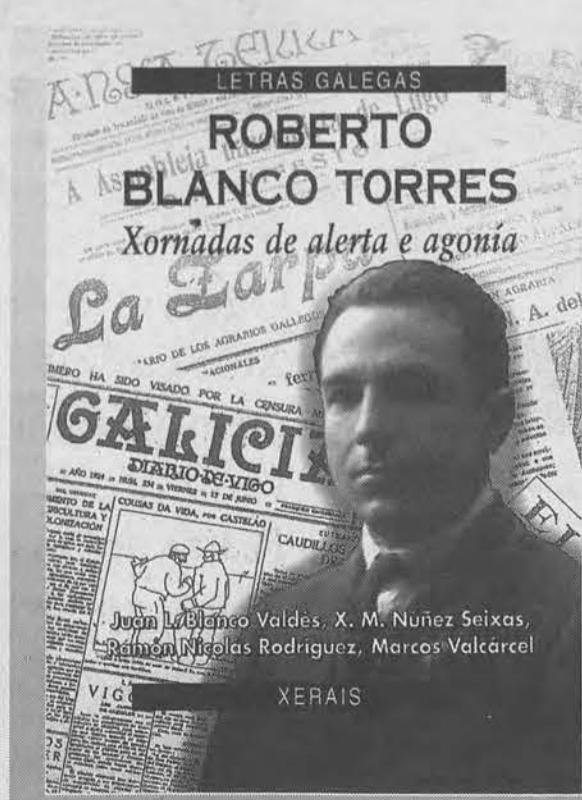
LETRAS GALEGAS

ROBERTO BLANCO TORRES

Xornadas de alerta e agonía

Neste libro colectivo, preparado por Juan L. Blanco Valdés, Xosé Manuel Núñez Seixas, Ramón Nicolás Rodríguez e Marcos Valcarcel, ofrécese catro asequibles análises que pretenden actualizar e situar no seu xusto lugar a dimensión creativa e humana de Roberto Blanco Torres e mais o tempo que lle tocou vivir.

XERAIS

Leituras

(Ven da páxina anterior)
Cristo de Limpias/dicen que le crece el pelo/ lo que le crece es la polla/ de darle por culo el clero".

"Nunca o insulto, o agravio soez e velenoso chegara a tan repulsivas profundidades e estas cantigas botan sobre os seus propios autores e editores o mesmo fedor que pretendan verquer sobre o honrado povo español", aseguraba o ministro Fraga. Para a portada do libro, Einaudi escolhera estes versos, tamén atribuidos a Celso Emilio: "Santo Cristo de Fisterra/ Santo da barba dourada/ Axudádemel a pasare/ a negra noite de España".

Moitas editoriais españolas corresponderían á demanda de Fraga de dirixirse á asociación internacional de editores para protestar polo libro de Einaudi. Entre outras, Aguilar, Morata, Espasa ou José Ortega Spottorno, fundador de *El País*. ♦

G.L.T.

Desde Cuba sen luvas

Título: Al duro y sin guante.
Grupo: Garaje H.
Edita: Esan Ozenki.

O primeiro disco de *Garaje H* non foi editado en Cuba, senón que foi a basca Esan Ozenki a que se encargou de editar *Sin azucar*, un título que xa describia o xeito de difundir a súa mensaxe. Volta a ser a casa de Esukadi a que publica *Al duro y sin guante*, gravado nos estudios Pablo Milanés da Habana cun resultado contundente. Os de *Garaje H* conciben a súa cidade, La Habana, como un territorio ao que poñen música berrando as suas verdades: as dificultades da pobreza, a necesidade

conta de discos

de comunicarse e a loita pola supervivencia a diario. Considerados "militantes pero nunca delirantes", avalan o socialismo coa súa música e adérense á resistencia na illa, ainda denunciando a corrupción que os dólares imponen en Cuba. Fan rock marcado polo funk e o rap como fixeron antes en Estados Unidos músicos como Ice-T. Ao berro de unión contra o bloqueo do Norte, os cubanos agraden a Esan Ozenki o seu apoio dun xeito particular, adicándolle a canción *Atrincherados*. Díñ que cando ensayan, a potencia da percusión e da voz do cantante e compositor de letras Abel Garcia, fai sair aos seus veciños á rúa mentres dura a sesión. ♦

A banda de Manolo Kabezabolo

Título: Resina, agua y ajo.
Grupo: Manolo Kabezabolo y los se van do bolo.
Edita: Grupo Salvaje.

Os que se van do bolo eran, nun principio, os seguidores deste peculiar cantautor punk, cuxa creatividade ten a orixe

no psiquiátrico no que residia; agora son tamén unha banda, a necesaria para que os berros de Manolo esteñan ben acompañados. Resina, agua y ajo –dito abreviado de Resinación, aguantarse y ajoderse– continua a súa liña "antisocial" pero, desta vez, con música. Este poeta, que continua buscando gafos e radios libres para deixar a súa pegada, faille

versos ás gafas de sol, ao apetito sexual e ás raias de speed. Ademais de ter banda, Manolo Kabezabolo conta con amigos como Evaristo da Polla Records, cantando o

tema que dá título ao CD, Albert Pla, en *Kuando Nazí*, e Pepe Bolton (membro do grupo *Los de Otilia*), en *Ayer*. Para os seguidores do zaragozano, actua con Zenzar na Nasa en Compostela o día 8 de Abril, con Konflikto no Punto 3 da Coruña o día 9, na Iguana de Vigo o 10, e no Rock Club de Ourense o Domingo 11. ♦

Revista de Pensamento Anarquista, que á súa publicación habitual suma unha bagaxe de dossieres, que desta volta adican á situación da antiga Iugoslavia. Documentación exhaustiva, con análises tanto do conflito nacional e as suas raíces.

O cordel

La Campana

Número 15. Prezo 200 pta.
Edita: Escola Errico Malatesta. Sindicato Único de Trabajadores "Solidaridad Obrera". Apartado 97 Pontevedra.

Revista de Pensamento Anarquista, que á súa publicación habitual suma unha bagaxe de dossieres, que desta volta adican á situación da antiga Iugoslavia. Documentación exhaustiva, con análises tanto do conflito nacional e as suas raíces.

históricas, como sobre a experiencia do socialismo autoxestionario de Tito. ♦

Tempos Novos

Número 22. Marzo 1999. Prezo 500 pta.
Dirixe: Luís Álvarez Pousa.
Edita: Atlántica de Información e Comunicación de Galicia S.A.

Case a piques de cumplir o seu segundo ano de vida, *Tempos* adica desta volta a súa portada ás mulleres maltratadas, nunha reportaxe de María Xosé Porteiro, que reaparece como xornalista. Ademais das seccións habituais inclúise unha entrevista con Rosalia Mera da Fundación Paideia, e un traballo sobre a Axenda 2000 de Xavier Vence e Edelmiro López Iglesias, e unha entrevista

co escritor Bieito Iglesias, colaborador cotián da revista. ♦

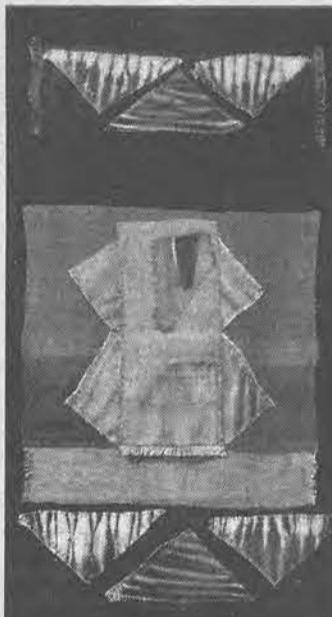
Abrente

Número 11. De Balde.
Edita: Primeira Linha (MLN). Apartado de Correos 760 Compostela.

Ademais de analisar o tratamento xornalístico que tivo o seu recente congreso a revista Primeira Linha, inclúi artigos de Brais Rocha (*Mouros e cristãos ou a resurreição de Ho-Chi-Min*); Domingos García (*Algunas apontamentos para filosofar respecto da democracia*); Fran Alonso (*O labirinto saaraui*); Carlos Taibo (*Para que serve a ONU?*); Alexandre Pérez (*Reintegracionismo: Do tabu a... donde queremos ir*) e Manuel Vilar (*Unha arte e un país*). ♦

A técnica do tapiz

O Faro de Elisabeth Salgado Úbeda.

Artistas: Chus Grandal (Pontedeume), Xosé Sede e Jeanne Picard (A Coruña), Denyse Husson, Pilar Vallejo, Cuca P. Fariña, Blanca Bodetón (Santiago), Elisabeth Salgado (Ourense), Teresa González (Noia), e Xosé António Carrera (Gondomar).
Data: Até o 10 de Abril en Gondomar. Desde o 11 de Abril na Gudiña. En Xuño en Tui.

Esta mostra de tapices que agora colga en Gondomar para viaxar máis logo a Tui, ten recorrido xa boa parte da Galiza, desde que iniciara a súa andaina, no Museo do Pobo Galego de Compostela en Outubro do pasado ano.

A mostra ven ser a resposta de once persoas ante unha idea: a árbore. O tema da árbore, non sei a razón de porque se escolleu, pero todos sabemos a importancia que Castelao daba a árbore, que xunto a vaca e o peixe, poñía como as tres fontes da riqueza da Galiza. Cando estas tres fontes están hoxe en perigo, convén reler o que Castelao escribeu no *Sempre en Galiza* no 1937 sobre do símbolo do señorío espiritual da Galiza que era árbore, segundo decía. E seguía: "a árbore é un engaño dos ollos, danos froita, pídelle auga ao ceo, danos sombra. Da árbore facemos as portas da casa, a cama, o berce, o báculo da veleza e a caixa para baixar a terra. A árbore dános o papel barato que nos trai a decotio as novas do que pasa no mundo". E remataba o ensalzamento da árbore con estas verbas: "Val más unha Terra con árbores nos montes que un Estado con ouro nos Bancos. Na nosa Terra dánse as mellorres árbores. O dia que saibamos o que val unha árbore aquel dia non temos necesidade de emigrar".

Aquí está o mérito destas dez ar-

tistas en criar nos teares a súa interpretación deste símbolo de riqueza. Todas elas utilizan unha técnica tan antiga como primaria, xa que mesmo se teñen recollidos datos de tecidos na prehistoria. Pero serían os habitantes do Alto Exipto, os que elevaron o tecido a matéria artística segundo amosan as pinturas de Beni-Hassan.

Da Baixa Idade Média europea, conserváñse exemplares, sendo Francia o país onde nos séculos XV-XVI se deu o apoxeo que logo recollerian os talleres de Flandes. Alí pintores tan importantes como Van Eyck ou Roger Van der Weyden, farian cartóns para tapices. Co Renacemento, na Itália, os grandes artistas como Xilio Romano, Leonardo ou Mantegna, tamén farán tapices.

Pero será Colbert, o ministro francés do século XVII quen, coa creación do establecemento nos Gobelinos, dará de novo o auxe que tivo nos séculos anteriores, ademais de que servirá de nome, para unha das técnicas de facer tapiz.

No Estado español, Mengs, Beireu e o seu cuñado Goya, fornecerán de cartóns a Real Fábrica de Tapices que no XVIII e a imitación das europeas, criou o Borbón Felipe V.

Se a industrialización, é dicir a máquina supuxo un duro golpe, para o tapiz artesán, artistas como Leger, Picasso ou Miró, utilizaron o tapiz non só como reacción contra do maquinismo, senón polas posibilidades que vían na súa técnica.

Na Galiza, debido a causas históricas, terá moito auxe o tapiz de tipo artesán, que abastecía as casas de tecidos de lá ou de liño. Pero como proxecto estético non aparecerá na História da Arte galega até que Luis Seoane, no exilio arxentino dos anos cincuenta e sesenta deseñe cartóns de gran corido para tapiz. Xa nos anos sesenta e setenta Camilo Otero, tamén deseñará tapices na súa estadia parisiense.

A arte en xeral, tras das vanguardas históricas, ou da chamada post-modernidade adopta múltiples linguaxes, nas que aparecen novos xeitos de facer arte como as instalacións, as performances, etc. Por outro lado indágase e profundizase ao mesmo tempo que se crea arte a partires dos elementos tradicionais. Así non é de extrañar a aparición de bordados ou costuras dentro de tendencias novas da arte actual.

E o interese crecente polo tapiz transformando o seu concepto tradicional. Teresa Lanceta ou Grau Garriga son dous exemplos do renacer do tapiz, tanto en Madrid como en Catalunya.

A mostra ven ser a resposta de once persoas ante unha idea: a árbore.

Desde estéticas más conservadoras, no senso de non arriscar, dentro dunha técnica gobelino, pasando por poéticas onde a cor e as formas xogan un papel importante, conseguindo manchas ou profundidades dos tapices. Tamén nos ofrecen un guiño a unha arte acolóxica, dando entrada a propia natureza. Pero tamén os *collage* teñen a súa representación. E a utilización de distintos materiais dentro dun tapiz lévanos a contemplar unha estética postmoderna, que se aparea coa poética do tapiz urdido artesanalmente e pintado, borrando a fronteira entre pintura e tapiz.

Todas estas poéticas non fan más que definirse dentro das características da arte contemporánea e que Elena Vozmediano define no dislocamento das formas, ausencia de centro, acumulación de elementos, a repetición ou serialización, o recurso ao obxeto ou material atopado, contraste de texturas, o afán arquitectónico, o concepto de instalación nun espazo, a intervención no medio, a invitación a participación do espectador, etc.

Non cabe dúbida de que a exposición destes dez artistas que recorre toda Galiza está a servir para espallar unha labor que, se ben artesanalmente xa é estúdio da antropoloxía, estéticamente ainda ten un longo camiño por diante. ♦

XESUS A. LÓPEZ PIÑEIRO

O CGAC prepara unha mostra antolóxica de Castelao

Fernández Mazas e Luis Seoane son outros artistas galegos programados

As antolóxicas de Cándido Fernández Mazas e Luis Seoane -además das mostras dos galegos Baixeras e Santiago Mallo- dentro da programación xa pechada confirman unha nova liña do Centro Galego de Arte Contemporáneo. A entrada de artistas galegos foi unha das reclamacións más repetidas desde a creación do centro. Miguel Fernández Cid anunciara na sua toma de posesión do cargo de director que un dos seus obxectivos sería dar entrada á arte galega nuns espazos até entón dominados por proxectos conceptuais foráneos. As conversas encetáronse tamén, segundo o próprio Fernández Cid confirmou, para a organización de cara ao ano que ven dunha mostra de Castelao, no 50 aniversario do seu pasamento.

A entrada de Castelao no Centro de Arte Contemporáneo supón o recoñecemento da sua obra artística a meio dun proxecto expositivo de carácter público. A demanda de creación en

resolva a situación de mínimos que mantén a obra de Castelao no Museo de Pontevedra.

"Máis semellar abondo cofiada, a obra de Castelao precisa dunha revisión que resolva as carencias que sobre a sua pintura e arte gráfica ainda se manteñen", comenta Fernández Cid. O cincuenta cabodano do seu pasamento pode adivinarse como unha ocasión privilexiada para procurar a búsqueda de obras perdidas ou esquecidas e solventar o paradeiro das estampas do álbum Nós. Unha recuperación crítica da obra de Castelao contribuiría a poder espallar por centros afins ao CGAC a sua traxectoria artística, influenciada primeiro polo modernismo e deslumbrada máis tarde polo expresionismo centro-europeo. Sendo a face de artista moitas veces descoidada no seu estudio, a fasquia da obra de Castelao ponzo á par doutros grandes criadores do século XX do que non se

pode separar, en nengun caso, a sua faceta como novelista e dramaturgo -con ilustración e escenografía- nem, por suposto, a sua intensa actividade política como figura de referencia do nacionalismo galego contemporáneo. Cartelista, deseñador, debuxante, escenógrafo, pintor, ilustrador ou muralista, a obra de Castelao merece unha cuidada mostra antolóxica que dé conta da sua riqueza.

A espallada obra de Fernández Mazas

De grande relevancia pode ser tamén a antolóxica de Cándido Fernández Mazas, artista represaliado tras o levantamiento fascista. De Fernández Mazas hai que recorrer por obriga á sua faceta gráfica como humorista e ilustrador e recuperar tamén a obra correspondente aos anos trinta, dispersa pola prensa republicana. O artista, nado en Ourense no 1902, pertenceu a un grupo xeracional moi influenciado polas ideas da esquerda comunista e, ao igual que outros intelectuais galegos como Euxénio Granell, estivo tamén relacionado coa actividade política do POUM. Fascinado por Cézanne, Matisse ou Van Gogh, Fernández Mazas realizou estudos artísticos en París, pensionado pola Deputación de Ourense.

Os seus debuxos, ao igual que os seus escritos, sementaron a prensa más combativa da época. Con seudónimos como Dichi ou Denys apareceron colaboracións en *La Zarpa* ou *Vida Gallega*. Dun talante claramente político é a sua presencia nas páginas de *El Pueblo Gallego* ou *La República* de Ourense. Anímico activista republicano, participou desde 1933 nas Misións Pedagógicas no deseño de cartazes ou decorados. Destinado no fronte de Teruel durante o levantamiento militar, Fernández Mazas foi feito prisionero e foi a intercesión de Sebastián Martínez-Risco quen o librou da condena.

A mostra de Luis Seoane, xa anunciada, realizarase en colaboración coa Fundación que leva o seu nome. Na anterior etapa do Centro só dous artistas galegos foran protagonistas de exposicións antolóxicas. Con Maruxa Mallo abrírase o Centro ao

Á esquerda, Estampa de chinos, debuxo auga tinta de Castelao.

público na que fora a sua primeira inauguración mentres que Laxeiro centrou unha mostra pouco antes da sua morte. A ca-

pacidad do CGAC pode permitir a recuperación da obra de Castelao, Seoane e Fernández Mazas que continua espallada e

a proxección da sua calidade artística tanto no país coma outros centros semellantes cos que mantén relación. ♦

A TRABE DE OURO

PUBLICACIÓN GALEGA DE PENSAMENTO CRÍTICO

36

TOMO IV / ANO IX / 1998
Outubro • Novembro • Decembro

OS BRANCOS DO POSTMODERNISMO
Francisco Sampedro

O PODER DOS ACTORES:
O RENACEMENTO DA HISTORIA POLÍTICA
Xosé Ramón Quintana Garrido

PLANIFICACIÓN CULTURAL E RESISTENCIA
NA CREACIÓN E SUPERVIVENCIA DE
ENTIDADES SOCIAIS
Itamar Even-Zohar

CONSELLO A TEMPO
E OUTROS POEMAS
Ilse Aichinger

sotelo blanco

Dolores Juliano

'Esquecer a experiencia da emigración galega seria un desperdicio social'

• C. VIDAL / C. ADÁN

ESTUDOU AOS MAPUCHES, AOS SAHARAIS E AOS CHIAPANESES COMO "CULTURAS QUE ESTÁN ENSAIANDO CAMINOS NAS SUAS REIVINDICACIONES ESPECÍFICAS". A ANTROPÓLOGA DOLORES JULIANO TRABALLA SOBRE A CONSTRUCCIÓN DA IDENTIDADE ÉTNICA E DE XÉNERO. NA SUA PARTICIPACIÓN NA XVI SEMANA GALEGA DE FILOSOFIA, JULIANO SINALOU QUE A EMIGRACIÓN CONFORMOU UNHA IDENTIDADE GALEGA ABERTA E FLUIDA. PARA A ANTROPÓLOGA, CONTRA O DESENVOLVIMENTO DUNHA IDENTIDADE IMPERIAL "GALIZA CONSTRUISE DESDE UNHA POSICIÓN MARXINAL QUE A OBRIGOU A NEGOCiar E ISO DETERMINOU O SEU ENRIQUECIMIENTO". O EMIGRANTE CONFÓRMASE, AO SEU DICER, NO "CIDADÁN DO FUTURO, QUE APRENDE A RECONOCERSE EN NOVOS ESPAZOS".

Como se manifesta a discriminación de xénero na consolidación da identidade?

A identidade tende a considerarse en masculino mentres que a feminina se transforma nunha identidade secundaria. O importante para definir os límites de calquier criterio identitario é ver a quen inclue e a quen deixa fóra. A muller soe ser a excluída con grandes dificultades de ser incorporadas como suxeito. A o mesmo tempo que se crea a idea do participante prodúcese a exclusión sistemática das mulleres, constituída desde a Revolución Francesa coa creación dos estados nacionais. No caso da legislación española tivemos que esperar até a Constitución para que se revisara unha cláusula segundo a que a muller que casaba perdia a súa nacionalidade. Negábase a pertinencia étnica á mu-

ller porque se lle asignaba a do home.

É unha exclusión parella a outras?

Non é a única discriminación posibel pero si das más asentadas e unha das que mantivo máis tempo a súa versión legal. Na actualidade a única discriminación con base legal é a da ciudadanía, a excisión entre nacionais e estranxeiros.

Que papel cumplen as mulleres na conformación e transmisión da identidade?

Como xénero excluido non se incorporan co mesmo modelo. As feministas traballaron nisto a partir de que Virxínia Wolf se preguntase pola irmá do ciadá en *Tres guineas*. Non é só que entren nun momento dado senón que se

incorporan criticamente, cuestionando o marco. O feminismo fixo unha redefinición das pertenencias fixas, das verdades establecidas, cuestionando os moldes. Falamos así de interacciones fluidas, a inclusión do excluido non amplia simplemente o marco senón que o reformula. A proposta feminista é fundamental porque permite pasar de conceptualizaciones estáticas a interacciones: as cousas están agora neste punto pero poden variar, os valores pueden ser distintos.

Entón como vincula a súa encomenda de transmisoras á articulación dese novo modelo?

Temos que distinguir un papel real e outro asignado. As mulleres son transmisoras no sentido conservador pero na práctica participan da continuidade cultural de xeito dinámico, é dizer,

nunca en termos estritamente conservadores ou temporais senón que sempre estiveron no ámbito das interacciones, actuando socialmente e transmitindo selectivamente. Non respondieron ao que os prohomes esperaban senón que fixeron de canle do que entendían como valioso para elas e os seus fillos.

Esa faceta acentúase na Galiza pola forte emigración masculina?

A pesar das poucas políticas de conservación do patrimonio cultural e lingüístico considero que a cultura galega se mantién moi viva e a sua transmisión fixose no seno de cada casa, onde as mulleres seguiron falando galego. Se na actualidade os nacionalistas galegos poden desenvolver as suas propias estratéxias e reivindicar unha leitura en positivo da propia cultura é porque se transmitiu sempre, a partir precisamente das mulleres.

En que condicións actua esa identidade reivindicativa das nacións sen estado?

Pódese entender no contexto da política franquista uniformadora e non só nela senón na propia idea do Estado moderno, de por si centralizadora. Crian unha identidade cultural que non é más que un imaxinario porque o próprio dos estados é a diversidade. O problema da se sobre o modelo no que se asenta esta reivindicación. Cando os alemanes facian limpeza étnica e exterminaban aos xudíos estes tiñan razón ao reivindicar a súa especificidade. Se despois os xudíos fan o mesmo cos palestinos a súa especificidade desaparece. Poderíamos chegar das identidades estatais a limpezas étnicas partindo dun modelo estático e homoxéneo. Non se trata de definir o recorte territorial no que é lexítimo reivindicar unha identidade estatal. O verdadeiro desafío non é facer a mesma reivindicación nun territorio distinto senón cambiar a idea da identidade que se está demandando e pasar de defender unha liña esencializada a partir do que poderíamos chamar identidades móviles ou fluidas. Un novo conceito que

permite o diálogo pola súa propia definición.

Nese sentido, vostede defende que a identidade galega é "aberta e fluida".

Está en mellor posición de construir un modelo de identidade reivindicativa que sexa fluido e relacional porque a súa experiencia histórica foi a da emigración, a viaxe de ida e volta que consideraba que podía recibir aporte de toda parte, ser completada. Nunca tiveron a posibilidade histórica de tratar de impor a súa identidade senón que sofría a debilidade da posición do emigrado que tivo que manexars sempre con renegociacións. Contra o desenvolvimento dunha identidade imperial, recoñeceu a existencia dun ancho mundo co que Galiza entraba en relación. Unha identidade construída desde unha posición marxinal obriga a negociar e iso significa un enriquecemento. O emigrante viría ser unha espécie de cidadán do futuro, que sabe recoñecer novos espazos para convivir e esta posibilidade é ben más prometedora que o das identidades pechadas.

Distingue entón un nacionalismo aberto como o galego doutrinos pechados?

A demonización do nacionalismo é un falseamento pero a defensa non pode estar en dizer que o meu recorte territorial é o lexítimo. A defensa do nacionalismo é reivindicar que debaixo deste rótulo hai modelos de convivencia diferentes e non teñen por que ser excluyentes, entre outras causas porque parten de experiencias históricas diferentes. Os povos receptores preocupáronse máis da integración dos inmigrantes, un povo emigrante como é o galego faixa, pola contra, más permeábel e flexible á comunicación. Unha identidade pechada non ten posibilidade de crecer, só lle espera o deterioro. Compre partir do suposto que o importante é o conxunto de experiencias, a maneira de insertarse no mundo, o conxunto de memórias históricas, é dizer, novas negociacións e non só unha defensa do pasado. Esquecer a experiencia da emigración sería un desperdicio social. ♦

Dille Berce ao Inimigo

Traducir para normalizar

José Saramago referíuse en Pontevedra á longa carreira dos escritores portugueses polo Nobel. A apertada axenda con compromisos até o 2000 dá conta da súa xenerosidade, pero tamén da popularidade que está a dar o galardón tanto á súa literatura como ás letras portuguesas. Na súa aparición na XVI Semana Galega de Filosofía, o autor de *Todos os nomes* referíuse á proposta galega de Xosé Luís Méndez Ferrín para o prestixioso prémio. "Unha condición é que o escritor ten que estar traducido, moi traducido", dixo. Deixou ver Saramago que ese presupuesto non ten a ver coa calidade literaria do candidato. De certo, en Portugal nas últimas décadas houbo abundo nomes que nada tiñan que envexar aos nomes aos á fin designados e, na Galiza, hai neste momento escritores e escritoras á altura dos más recoñecidos autores internacionais. Fóra as razões políticas que marcan a concesión do prémio -unha nación periférica ten ben difícil a non existencia da nosa escrita fóra das fronteiras do Miño e do Padornelo marcan a imposibilidade de gabarnos da nosa cultura. O goberno basco concede cada ano un prémio destinado a dar a coñecer a obra dun autor fóra por medio de traducións a distintas linguas. Cómprate para iso acreditar nos autores propios e confiar na rendibilidade de exportar a cultura. A Xunta non reparou na necesidade de dar a coñecer aos escritores, e tamén artistas galegos fóra. Ou desconfia deles e a súa calidade ou non lle interesa que fóra se note que na Galiza hai unha cultura propia. ♦

Frei Rosendo Salvado, o Bartolomé de las Casas galego

Unha mostra en Austrália lembra o seu labor misioneiro cos aborixes

A visita que o presidente Fraga vai cursar a Austrália non só servirá para tratar de establecer lazos comerciais coa illa-continent, senón que tamén para dar a coñecer, através dunha mostra, a vida do galego Frei Rosendo Salvado, que ademais de importar os eucaliptos á Galiza, realizou unha labor misioneira en Austrália na que amosou grande sensibilidade coa povoación aborixe.

Cando frei Rosendo Salvado introduciu os eucaliptos na Galiza fixo con vocación ornamental. Mal sabía el que rematarian sendo unha espécie tan impopular como negativa para o meio ambiente, pero a sua boa fe non lle librou de ser anatemizado polos ecoloxistas, mesmo polos más moderados. Outra faceta do bieito, se cadra menos cofecida, é a de misioneiro en Austrália, onde mostrou unha sensibilidade especial cos aborixes.

Frei Rosendo Salvado non deixaba de ser herdeiro da tradición mesiánica da Igrexa Católica, pero co enfoque que deu Bartolomé de las Casas, o fraude que en América loitou contra a explotación dos indíxenes, ainda que a cámbo foi responsável da importación dos africanos para traballar como escravos.

Lucas Xosé Rosendo Salvado e Rotea naceu en Tui o primeiro de Marzo de 1814 e tomou os hábitos no mosteiro compostelán de San Martiño Pinario o 25 de Xullo de 1830. Os anos trinta do pasado século foron unha década

de desamortizaciones na que o pensamento liberal chocou cunha Igrexa ainda profundamente contrarreformista. Así as cousas, frei Rosendo Salvado rematou por marchar para Itália acompañado polo catalán frei José Benito Serra, o que había de ser o seu

compañeiro e *alter ego* durante o seu apostolado até que as diferencias entre ambos provocaron a sua separación en 1856.

O caso é que cando o Vaticano autoriza a Salvado e a Serra ir ás misións, estes manifestan as suas

preferencias por terras "habitadas por selvaxes". Son enviados a Austrália ao mando de John Brady, nomeado bispo da recién criada diócese de Perth (Sul-oeste da illa). Saen o oito de Xuño de 1845 a bordo do "Isabelle" e, tras várias escadas europeas, o sete de Xaneiro de 1846 arriban ao porto de Fremantle.

Denúncia do exterminio

Ao chegar o galego hai en Austrália unha povoación de entre cien mil e un millón de indíxneas e os británicos levan adiante unha política de exterminio que Salvado critica con dureza. Para o fraude galego, "os australianos foron tratados, cando menos nas colonias de Nova Gales do Sul e da Austrália Feliz [Vitoria], do modo más vituperábel e vergonhoso. As enfermidades que lles pegaron, o arsenico e as armas de fogo foron outras tantas causas primordiales do considerábel decrecimiento da povoación indíxena". As posiciones indigenistas de Salvado foron recollidas no libro "Un galego civilizador de Austrália", de Santiago Rodríguez, un mestre de Tui que en 1944 escrebeu unha biografía do fraude cun ton de simpatía cos aborixes ainda que un chisco resexado.

Contrariamente á política dos británicos, Salvado orientase pola conciliación, procurando o benestar socio-económico dos nativos para posteriormente proceder ao apostolado. "Antes de nada convén satisfacer no australiano as necesidades da exis-

tencia (...) e despois abrillle o entendimento", chega a dizer. Esta política permite o desenvolvimento da misión que Frei Rosendo cria en Nova Nósia (New Nósia) –posteriormente é nomeado bispo de Porto Vitoria– e fai que o fraude gañe prestíxio en toda Austrália e chegue a ser considerado de consulta obrigada polo Governo da colónia nas cuestións relativas aos aborixes.

Pero o afán "civilizador" do fraude –asi se consideraba el mesmo– chocou coas intrigas da Igrexa, que lle obrigan a regresar a Europa en varias ocasións para negociar en Roma o futuro da misión que dirixe. Precisamente nunha das viaxes volve á Galiza e planta na sua casa de Tui vários eucaliptos e acacias. As sementes que lle sobran regálaas entre os coñecidos, xa que ignora o efecto nocivo que para o ecosistema galego van ter estas árbores e porque as suas plantacións de vides, oliveiras e árbores frutales en Austrália teñen grande éxito e pensa que de igual xeito pode suceder na Galiza.

En 1899 regresa definitivamente a Europa e falece en Roma o 29 de Decembro do ano 1900 á idade de oitenta e sete anos. Os seus restos son trasladados a Nova Nósia, onde repousan. Deixou escrita un tratado sobre botánica, antropología e cultura de Austrália titulado "Memorie Istoriche Interna dell'Australia, particularmente della Missione Benedettina di Nuova Nósia" (Roma 1851), obra traducida ao francés e o castellano.♦

A SERPE DOS CAMÍNOS

Xa á primeira hora enchan turistas e peregrinos a pequena sala da portaria do mosteiro onde se collen os billetes para a visita. Os viaxeiros falaban do mal que pasaran a noite polo bruído dos velllos canos da auga e o son das campás dos reloxos. Logo veu-lles o susto pola conta das habitacións. Os bieitos tiñan Leire feito un puro negocio, caro e mal atendido. Así que isto enfastiou-nos e quitou-lles unha migra a ilusión tan necesaria nas viaxes.

Sen embargo, as cousas que alí viron foron-lles devolvendo o interese. A cripta de Leire, esmagada ela como se buscase o corazón da terra, cos grandes capiteis, ciclópeos, realmente, asegurados en curtísimos e delgados fustes, e o xogo de bóvedas e arcos en pedra grande e dura, resultou-lles unha grata descuberta. Non por que carecesen de referencias, senón pola impresión producida polas suas dimensións e a particularidade das catro naves da sua planta fronte ás tres ábsides. A guia, que falaba de corrido e rifaña de cando en vez se non lle poñían atención, dixo-lles que aquela pedra era máis dura que o diamante e que pensasen o que iso significaba para traballar nos xigantescos capiteis os lindos de-

buxos de liñas rectas e curvas "tan maravillosas". Na cripta de Leire hai que zugar e racionalizar esa impresión de primitivismo até situá-la no primeiro traballo do románico do século XI. Foi, pois, o pioneiro da península, mesmo antes que Jaca. A imaxe de san Virila mantén, nunha das ábsides, a presenza do paxariño cantor da eternidade. Nos seus primeiros tempos, a cripta serveu para panteón dos reis navarros, que fixeron de Leire a súa Corte, en comunión coa sé dos propios

bispos que eran elixidos de entre os frades da orde.

Da mesma época é a cabeceira da igrexa superior. Pero se na cripta topa o visitante co misterioso sabor ctónico do profundo, nesta sente cumplidamente o ascenso da liña cara ao ceo. As bóvedas e arcos son altísimos, e adornan-se con capiteis que repiten os mesmos temas que os da cripta ou crean outros novos con caras e arcos característicos ou bolas colgantes anunciadoras

Leire

LOIS DÍEGUEZ

visita dos viaxeiros. O frescor da mañá e a intimidade volven-nos graciosos e divertidos. Despois da tensión sempre ocorre isto. Di-se que o mestre Estevo, aquel arquitecto que no século XII andou por Jaca e que posiblemente tivo que ver coa Porta das Platerías de Compostela, traballou, tamén, aquí. Asinaba el coas duas aves peteirando nas suas propias gadoupas. Ali está a obra, nun dos capiteis, perfeita. O demais son figuras ben ordenadas ou colocadas nos ángulos da parte superior da portada a xeito de puzzle ou rompetestas. Os viaxeiros pasan a sua boa hora na contemplación, estudiando figura a figura, pois este é o mellor xeito de entrar-lle nas tripas ás representacións. Despois vén a festa de remate, na hospedaria que, iso si, resulta apropiada para os petos no prato que peden: aña ao "chilindrón", porco bravo con mollo escuro e viño novo. Ao final, antes de abandonar Leire, miran para o leste a masa enorme do Arangoiti e os altos farallóns da serra, e para a direita, o encoro de Iesa, abaixo, fundido no verde tenro. Saef agarda-os no cruzamento de camiños que levan a Sangüesa. Tamén aquí terán moitas surpresas.♦

ANACOS

BOROBÓ

As reivindicacións históricas de C. Nogueira

Alá polo novembro de 1997 din conta niste espacio semanal da creación da cátedra UNESCO, na Facultade de Ciencias da Información, da Universidade Complutense, adicada fundamentalmente ao estudo das *Minorías, nacionalismos e culturas transnacionais*. Sinalei entón que rexenta a cátedra o cultísmo xornalista ourensán Ramón Luis Acuña, efémero director de *El Correo Gallego*, e logo delegado da Axencia EFE en Londres e en París. Obtendo méritos pra lucir a Lexión de Honor e ser nomeado asesor periodístico da UNESCO.

As leccións do singular profesor Acuña viñeron sendo complementadas —como anunciaba— coas extraordinarias disertacións dos mellores expertos nos nacionalismos europeus e, particularmente, dos peninsulares. Tales leccións foron recollidos nun nutrido volume que leva o certeiro epígrafe de *La porfía de los nacionalismos*.

Comenza o libro coas aportacións ao estudo das nosas realidades nacionais baixo o título de *Anatomía de España*, seguindo pola síntese da *Europa heterogénea*, que precede á análise pormenorizada e partido así: *Al Oeste: tendencia a la fusión y Al Este: rebrote de Babel*; rematando coa consideración de *Un mundo de pensamiento múltiple*.

Ocuparía o resto do anaco resenhar

os nomes dos catorece conferenciantes e os títulos dos seus respectivos relatorios. Aparte, das dez leccións do propio director da cátedra. Por iso, limitareime a destacar os textos que más directamente nos atinxen, cal o do propio R.L. Acuña, *El nacionalismo gallego, tenuo pero resistente*, e a importante intervención de Xosé Manuel Beiras, *Galicia, políticamente viva*. Lección, a de Beiras, que moi sentín non escotiar; xa que Ramón Luís —meu veciño na Ciudad de los Periodistas— esquenxeu de avisarme que Xosé Manuel fa falar na súa cátedra.

Per acordouse a tempo P. Acuña, nunha mañá do pasado marzo, de que falaría Camilo Nogueira, ise meiodia, nisa mesma tribuna da UNESCO, tamén a propósito do noso nacionalismo. Levándome entón consigo o director da cátedra a ouvir nela ao flamante candidato do Bloque pra os comicios europeos. Falaban tamén aquela mañá, o profesor irlandés, John Dew, acerca da eterna cuestión do Ulster, e Carlos Taibo, outro talento galego, sobre a candente traxédia de Kosovo, que inda estaba na fase das fallidas negociacións. Foi-nos apresentando aos tres meu colega, veciño e paisano.

Quedou pra o último Camilo Nogueira, e coma preludio das suas palabras leu Ramón Luis o citado texto de *El nacionalismo gallego, tenuo pero resistente*, pu-

blicado no libro antedito, que semella escrito apostado para presentación do profeta da "Europa das Nacións e dos Povos", pois empeza decindo:

"A reconquista fixose en galego". Un nacinoalista galego, imaginativo, aberto, lembrábase hai pouco esta circunstancia histórica con satisfacción manifesta. Na época da Reconquista falábaxe galego na Corte e en todas partes. O solar do reino de León, orixe de España, era Galiza. Fernando III o Santo, por exemplo, pode considerarse como un rei galego".

A certou Acuña, xa que case toda a disertación do futuro eurodeputado (se Deus e os galegos queren) tivo un carimbo historicista coa quente reivindicación do papel do Reino de Galicia na construcción de España. Non deixá de ser sorprendente ista preocupación dun excente nacionalista galego pola esquenida, e tantas veces decisiva, participación dos nosos coetáneos do Medioevo, na corte que, falando galego, pasou de Santiago a establecerse en León, en Toledo, en Sevilla.... Anque agora permanezan acurruchados os osos dos seus monarcas na Catedral Xacobea.

Sorprende que un enxeñeiro, un economista como é Camilo, posuía tanta cultura histórica; que nil non é pasiva, de erudito, de

anticuario, senón activa, coma unha bandeira, ou unha catapultta, na loita, na polémica política. Ferindo Nogueira coas súas ben claras constancias históricas a sensibilidade rexional, ou localista, da xente que ata hoxe estaba brezada nun entendemento ortodoxo, asturiano e castelán, da Idade Media. Proba diso é como alporiou a máis de un alumno ovetense ou vallisoletano, da Facultade Xornalística que o escotaba e non podía imaginar que o protagonismo galaico na Reconquista fose tan evidente.

Quedáronme ganas de contribuir á argumentación nogueiriana, coa lembranza duns vellos anacos nos que sostinha que a primeira universidade santiaguesa fora a de Salamanca; occurrence que se conformaba coas investigacións do historiador dista, o P. Beltrán de Heredia.

Nembargantes, o que máis me fixeron recordar as reivindicacións históricas do prestixioso político nacionalista, foron as abraiantes conferencias de Santiago Montero Díaz arredor da influencia dos acontecementos e personaxes galegos en tres momentos culminantes da Historia da Península. Aquela xenial visión histórica da testa máis fenomenal da época, serviría como pauta a *Galicia Histórica* que tiña pensado elaborar o Instituto P. Sarmiento de Estudios Galegos. ♦

FRANCISCO A. VIDAL

"dezaseis velas", coa misión de romper as cadeas que protexían a entrada fluvial á cidade hispalense.

Durante a travesía, frei Pedro, cunha vela acesa, que nin apagaba o vento mariño, alentaba aos soldados a gañar aquela batalla. E gañárona.

Tras a súa morte, como os paisanos non se afacían a quedan sen un home tan animoso, capaz de contaxiar un alento de esperanza en época de guerras e preitos, esforzáronse por mante-lo vivo, e daquela, o pobo, que por medio da memoria é tan capaz de resucitar a un morto como de enterrar a un lingoreteiro, quixó ver os signos de que el ía seguir axudando á xente a superar as calamidades: primeiro facendo brotar do seu sepulcro un bálsamo que curaba as chagas e despois cando, deitados sobre a mesma pedra da súa campa, os paralíticos recuperaban a mobilidade.

Máis tarde, os homes do mar acrecentaron a súa fama, e quando deron en crer que esa fosforescencia que nas noites de tormenta aparece no cumbe dos mastros, eran e son as "luces de san Telmo", un aviso do santo para indicarles que xa pasou o perigo e ven a calma. ♦

Xesus Jares

'Educar para a paz e formar persoas que loiten pola xustiza'

La era del vacío de Gilles Lipovetsky, un conxunto de ensaios que tratan sobre a construcción da sociedade asentada en comportamentos como o individualismo, a apatía, a cultura da apariéncia ou a violencia. De poesía estou re-lendo a Goytisolo e *Más de cien poemas* de Bertolt Brecht.

Que recomenda ler?

A colección basca de cadernos *Bakeaz*, que significa camiñando cara a paz, e en concreto o monográfico *A violencia e a educación no País Vasco*. Para a xente ligada á educación clásicos como Paulo Freire, Lorenzo Milani ou Celestin Freinet, que ten traducido ao galego *Técnicas da Escola Moderna*. Recomendo tamén Albert Camus, Pedro Salinas, literatura infantil e todas as xeracións de poetas galegos.

Ven de publicar *Educación e Dereitos Humanos*, un tema de especial actualidade pola guerra en Sérvia.

Os educadores non podemos quedar impasables ante acontecimentos bárbaros como os que están a suceder na ex-Iugoslávia. Sen caer en plantexamentos idealistas, como os que se fixeron a principio de século ou despois da segunda guerra mundial, o educador ten que adquirir un compromiso e evitar a indiferéncia. Hai que desterrarr a interpretación da paz como auséncia de conflito. A vida é consustancial ao conflito e educar para a paz é formar persoas que loiten pola xustiza. Cumpre reivindicar o texto dos direitos humanos, un pacto que ainda non se cumpliu e ao que hai que engadir, por exemplo, o direito á paz, á autodeterminación ou a un meio ambiente san. Estase a producir un desequilibrio porque os avances tecnolóxicos non levan parello logros de tipo social. Máis do 50% dos presupostos adicados polo Estado español á investigación engrósanse no capítulo militar. O sistema de relacións internacionais acentúa as diferencias entre o Terceiro e o Primeiro mundo, unha fractura que tamén se produce a nivel interno. ♦

Viana do Bolo, 1955. Autor de artigos e ensaios sobre a educación para a paz e os direitos humanos.

CAMIÑO VELLO CONGOSTRA NOVA

San Telmo

Animar ás persoas diante das adversidades da vida é unha virtude tan santa como calquera outra, e a xente agradécea; como lle agradeceu ao freire Pedro González Telmo, a capacidade de acender unha luz de esperanza fronte ás calamidades.

San Telmo non era dos que sacaban o traballo das mans aos seus fregueses, o seu era alentálos a facelo.

Contáñase unha chea de casos nos que o santo demostra unha forte convicción para estimular á xente e axudala a perderelle o medo aos atrancos ou ao fracaso, e a non renderse diante das contrariedades. Facío con tal convencemento, que os paisanos ensalzárono, revestindo os seus actos dunha serie de efectos sobrenaturais, propios, unicamente, de que ten pacto co ceo.

(Para que logo digan que a xente non sabe agradecer unhas labriñas de alento).

Unha das anécdotas que se conta del refire como, durante a construcción dunha ponte en Castrelo de Miño, os obreiros,

queixáronse do moito traballo e da pouca comida que os patróns lles daban, e entón el, facendo uso da súa boa relación con Deus, rogoulle que lles facilitase a aqueles homes algo con que repousar as forzas necesarias para rematar a obra. E dito e feito, nun instante, todos os peixes do río, como obedecendo a unha chamada de urxencia, fóreron acercando á beira para deixarse coller sen necesidade de redes nin liñó.

A especialidade de san Telmo semellaba encamiñarase a predicar entre os constructores de pontes, tal cando se estaba dirixindo aos obreiros da ponte da Ramallosa, en Baiona, e apareceu unha nube ameazando con tormenta, o que provocou que os fregueses se fosen indo, e deixándoo só, para refuxiarse da iminente maldadura. Entón el, facendo o sinal da cruz cara ao ceo, partiu a nube en dous anacos, que descargaron a súa auga fóra do lugar ocupado polos congregados.

Quizabes, estas dúas marabillas: apartar unha nube de tormenta e proporcionar unha

presa milagrosa, fixeron efecto, sobre todo, entre as xentes de mar, sen embargo, a máis coñecida relación do santo con este gremio, ven de cando o rei, Fernando III, o chamou para alentar coa súa predica aos soldados. Daquela, quixó a casualidade que acompañase ao almirante e poeta Paio Gómez Chariño, quen saíra do porto de Noia ao fronte de

LeCer

AÑOS TERRA

• PÁGINAS COORDENADAS POR ANDRÉ LUCA •

Bueu

■ MÚSICA

TRIO HAYDN

O Sábado 10 ás 22 h, na Casa da Cultura, actuación do Trio Haydn, cello e duas frautas, interpretando temas de Sanmartín, K. Stamicz, Bach e Haydn.

■ TEATRO

¡VEÑAN MAIS QUINCE!

Montaxe do grupo Teatro Aurín no que se apresentan algunas cenas de dez dos seus melhores espectáculos nos quince anos de andaina. Venres 9 ás 22 h, na Casa da Cultura.

THE MAGICAL BROTHERS

O Domingo 11 ás 21,30 h, o Aturuxo acollerá a actuación dos *Magical Brothers* cun espectáculo cómico de máxica. Goldi, Luis Tosar e Piti son os compoñentes do grupo *Magical Brothers*.

Carballo

■ EXPOSICIONES

DESASTRES DA GUERRA

A colección de debuxos de Francisco Goya, que levan por título *Los desastres de la guerra*, pódese ollar, até o 11 deste mes, na Casa da Xuventude.

A Coruña

■ EXPOSICIONES

ARTURO CUADRADO

Luis Seoane, Lorenzo Varela e Arturo Cuadrado volven estar xuntos na ex-

A Fundación Luis Seoane da CORUÑA rendelle unha homenaxe a Arturo Cuadrado cunha exposición. Á esquerda, Cuadrado visto por Seoane.

ticos, coleccionistas... coordinados por Manuel Vilariño. A proxima conferencia impartiría Julio Álvarez, director da galería Spectrum de Zaragoza e de Huesca Imagen. No ciclo xa citado de Cinema Independente Americano podemos ollar: o Xoves 8 e Sábado 10 *Normal life* de John McNaughton; o Martes 13 *Hard eight / Sydney* de Phil Thomas Anderson. No adicado a Kenji Mizoguchi podemos ollar o Venres 9 *Shin hikeshinogatari / História do clan dos Taira*; e o Mércores 14 *Akase Chitai / A ruta da vergonxa*. Entradas a 200 pta. Carné xove 10. Sesións, de Martes a Venres ás 20,15; Sábados ás 18,30

Ferrol

■ EXPOSICIONES

MANDRÁGORAS: NUS E PLANTAS

Na galería Sargadelos encontra-se a mostra de pintura de Cristobal Novoa González, que leva por título *Mandrágora; nus e plantas*. De Luns a Sábado de 11 a 14 e de 17 a 22 h, Domingos de 12,30 a 14,30 h, até o 10 de Abril.

A Guarda

■ MÚSICA

OI THE ARRASE

Os mallorquinos Oi the arrase ofrecen o seu potente directo na sala Darda Blar. Xunto a eles están os Des-Kontrol que apresentan o seu novo traballo en mini cd. Tamén participarán no concerto o grupo de Barcelona The Capaces formado por excomponentes da Entrevandals. Domingo 11 ás 21,30 h.

Lalin

■ EXPOSICIONES

APRENDE A MIRAR A PINTURA

Dirixida fundamentalmente a escolares, encontra-se na Sala de Exposicións do Auditorio Municipal do 7 ao 25 deste mes. Poden concertarse visitas no 986 784 004. Organiza Caixagalicia.

O Trinque

Para que ler non te arruine

Esa cantilena de que se le pouco, que é como chamarlle á xente burra, ten no fondo bastante que ver cos prezos dos libros. Pois ben, cur pouco de ollo e de procura, pódense atopar magnas obras por un díñeiro módico. Tanto en galego como en castelán. Edicións Xerais puxo en marcha, xa cun feixío de títulos, a sua colección Peto. Ali pode atopar o amigo da leitura o *Amor de Tango* de María Xosé Queizán, *Un millón de vacas* de Rivas ou o *Grifón* de Alfredo Conde, entre outros.♦

29

Nº 877 - ANO XXII
8 DE ABRIL DE 1999

Carteleira

AMIGOS E VECINOS. Cal foi o seu mellor polvo? É a pregunta que fai xirar esta película. Clases medias, na fronteira da mocidade e a madurez, cometan adulterio e conversan bastante explicitamente sobre sexo. Pouco apropiada para emitir nos cine-clubes de colégios relixiosos.

THE FACULTY. O norteamericano de orixe hispana, Robert Rodríguez, volve con outra parodia cinematográfica. Neste caso tocoulle ás películas de institutos, mesturadas co cine de terror e alieníxenos.

AVIDA É BELA. Comédia ambientada na Itália fascista. Humor e traxédia ensarillados por un inspirado Roberto Benigni. Magnifica a primeira metade. Mais floxa na segunda.

A CEA DOS IDIOTAS. Empresarios e altos executivos teñen por costume buscar individuos supostamente parvos para convidalos a cear e rírse deles. Comédia francesa, que ten como base unha obra teatral. Entretida, ainda que non seña unha grande película.

MORTOS DO RISO. Un guión que avanza a saltos non impide rir en varias ocasións. Correcta interpretación de Santiago Segura e o Gran Wyoming. De la Iglesia confirma a sua boa posta en escena, pero non as suas potencialidades narrativas.

CELEBRITY. Outro Woody Allen ben realizado, ben interpretado, crítico coa superficialidade da sociedade do espectáculo. O guión queda, sen embargo, un pouco corto e alguns diálogos fanse reiterativos. Ben o protagonista, Kenneth Branagh.

ENTRE AS PERSONAS. Película de enredo que desperta o interese na sua última media hora. Interpretes: Carmelo Gómez (aceitábel), Javier Bardem (ben intencionado, pero inmaduro) e Vitória Abril (que é desde hai anos a mellor actriz española con diferencia). Mais cutrez que erotismo, con cenários mal iluminados (non se sabe se por falta de medios ou a mantenta).

BÁGOAS NEGRAS. Un mozo namorase dunha esquizofrénica con tendencias asasinas e, nunha tentativa de redimila, trata de fuxir con ela, pero a protagonista sabe que a sua doença vai levarla á loucura más absoluta, por iso a súa vida carece de sentido. Bon papel de Ariadna Gil nunha película moi frrouxa.

VELVET GOLDMINE. Dous mozos benfeitos escandalizan a conservadora sociedade británica dos sesenta coa súa música glam e a súa estética bisexual. Moito videoclip e un chisco de socioloxía da época.

A DELGADA LIÑA ENCARNADA. Un soldado que é obrigado a participar na II Guerra Mundial pergunta polo seu papel contendo e chega á conclusión que esta corrompe ao individuo e non ten utilidade. Filme anticlericalista que critica a presenza norteamericana nesa guerra.

A VIDA SOÑADA DOS ANXOS. Duas rapazas francesas rexitan a explotación da fábrica, viven nun piso prestado e tratan de buscar unha vida mellor. Só unha leve membrana separa este filme da realidade. Aconsellábel, ainda que o centro da película seña un pouco demorado.

ESTACIÓN CENTRAL DO BRASIL. Caro lle costou ás pantallas comerciais pasar este filme de Walter Salles que narra a busca interminable de tenrura dunha muller na madurez da vida e un pequeno comezando a súa. Personaxes que buscan e fuxen da amenaza que pesa sobre os desposeidos. A candidatura ao Oscar abrelle por fin as portas dos cinemas.

A GUERRA DO ÓPIO. Retrato do imperialismo británico através dos sucesos que en 1840 desembocaron na guerra do ópio entre o Reino Unido e a China, tras a decisión chinesa de prohibir a venda desta droga. Esquemática.

ESTADO DE SÍTIO. Desaparecido o demo comunista, os integristas islámicos acosan á nación americana. Unha campaña terrorista en Nova York leva ao exército ás ruas e nese momento debérese o conflito entre seguridade nacional e direitos civis. Filme maniqueo escorrido ás teses do Partido Demócrata.

INIMIGO PÚBLICO. Un avogado é vítima dunha persecución de todos os poderes do Estado sen saber por qué. Ao cabo descobre un plano dos servizos secretos para montar un operativo que vixie todos os movementos da cidadanía. Guión bien construído para unha película intrascendente.

GATO NEGRO, GATO BRANCO. Dous pícaros ciganos, pai e fillo, sobreviven ás beiras do Danubio acondicados por todo tipo de estafadores até que un deles pretende casar á súa irmá co fillo do cigano. Filme do Kusturica más anarcoide.♦

Lugo

■ EXPOSICIONES

X. LUIS ARAUXO

Unha escolma dos traballos más recentes da pintura de Xose Luís Arauxo, pódense contemplar, durante estes días, na Sala de Exposicións da Biblioteca Provincial.

Moaña

■ EXPOSICIONES

A REVOLUCIÓN DOS CRAVOS

O Café Teatro do Real adica este mes a Portugal e á sua Revolución dos Cravos, organizando unha mostra de fotografía e cartaces sobre José "Zeca" Afonso e a revolu-

ción do 25 de Abril. Están previstos outros actos para as noites dos Xoves, ás 20,30 h, coma proxeccións de documentais e mesas redondas sobre o mesmo tema.

■ MÚSICA

TREIXADURA

Os gaiteiros de Treixadura ofrecen un concerto no Café Teatro do Real o Sábado 10 ás 23,30 h.

Ourense

■ EXPOSICIONES

PINTURAS

É o título da mostra de Joán Hernández Pijuan, que se inaugura iste Venres 9 na galería Marisa Marimón.

Ponteceso

■ TEATRO

O CANTANTE E AS MULLERES

A compañía pontevedresa Migallas porá en cena o seu

O grupo de gaitas Treixadura está o Sábado 10 no Café-teatro do Real de MOAÑA.

spectáculo *O Cantante e as Mulleres*, o Xoves 8 ás 12 h, no IESP. Espectáculo vetado na feira de Teatro do IGAEM.

Manolo Kabezabolo

Manolo Kabezabolo e los *Ke se van del Bolo* andan de xira polo país apresentando o seu último traballo. O Xoves 8 estarán na *Nasa* en SANTIAGO, xunto cos *Zenzar*. O Ventes 9, actuán na CORUÑA, en *Punto 3*, xunto cos *Konflikto*. O Sábado 10 chegan á *Iguana* en VIGO. E o Domingo 11 remata a xira en OURENSE na sala Rock Club.♦

Pontevedra

■ EXPOSICIONES

SIMULTANEIDADE

A coruñesa Carme Hermo exhibe a súa pintura na galería Anexo. Baixo o título de *Simultaneidad*, reúne os últimos traballos nos que se mistura debuxos de personaxes de cinema e televisión coa pintura máis vanguardista. Até o 19 de Abril.

ÁLEX VÁZQUEZ

A mostra itinerante da pintura de Álex Vázquez, organizada pola Consellería de Cultura, chega esta semana á sala Teucro.

■ MÚSICA

PEDRO GUERRA

O cantautor canario Pedro Guerra presenta o seu último traballo no Pazo de Exposicións o Sábado 10 ás 21 h.

Santiago

■ EXPOSICIONES

LAS HURDES

Segunda exposición que se realiza no mundo sobre a obra do cineasta aragonés Luis Buñuel. Encadrada no movemento surrealista internacional que marca a traxectoria do cineasta, pódese contemplar até o 5 de Maio no Centro Galego de Arte Contemporánea. Tamén no CGAC se encontra a mostra de fotografía do arxentino Humberto Rivas: escolma de 56 fotografías realizadas desde 1979, nas que se amosan arredores das cidades de Buenos Aires, Barcelona, Lisboa, Coimbra e Santiago de Compostela.

AJMER, PEREGRINOS DO SUFISMO

No Museo das peregrinacións está aberta a mostra de fotografía de Ignacio Castellano, na que se recollen 62 fotografías en branco e preto sobre papel baritado ao clorobromuro e tratadas ao selénio. Ajmer é un lugar santo da cidade de Rajstán, no subcontinente asiático.

Carme Hermo mostra a sua pintura na galería Anexo de PONTEVEDRA.

Exposición fotográfica de Humberto Rivas no CGAC de Compostela

Convocatorias

PRÉMIOS CASA DAS CIÉNCIAS DE DIVULGACIÓN CIENTÍFICA

A Casa das Ciencias da Coruña concede os *Prismas de Bronce* aos melhores vídeos, libros editados, textos inéditos, traballos en soporte informático e traballos periodísticos de divulgación científica. Os prémios nas cinco modalidades teñen dotacións económicas e están suxeitos a normas que se especifican en cada caso. Maior información no teléfono 981 271 828.

CERTAME DE FOTOGRAFIA MEIO AMBIENTE 99

O Ateneo Ferrolán, coa colaboración da Dirección Xeral de Xuventude, organiza un concurso fotográfico para aficionados e profesionais, que apresenten traballos relacionados coa Ecología nos seus diferentes aspectos (fauna, flora, agresións...). Cada participante poderá enviar un máximo de tres fotografías, en branco e preto ou cor. Non poderán exceder dun máximo de 30 x 40 cm e un mínimo de 18 x 24 cm. Deberán presentarse montadas sobre unha cartolina con dous tamaños únicos de 30 x 40 ou 40 x 50 cm. O certame está dotado de 175.000 pta. o primeiro prémio máis unha cámara; de 50.000 o segundo prémio e un terceiro de 25.000 pta. Os participantes indicarán o seu díname e o título da obra no reverso da cartolina na que se deberán montar as fotos. En so-

bre pechado achegaranse os datos persoais. Os traballos remitiranse, antes do 28 de Maio de 1999, ao Ateneo Ferrolán, Rua Madalena, 202-1º, cp. 15.402. Ou entregar persoalmente no local do Ateneo ou na casa comercial Tramas (Rua Real 98). A entrega dos prémios terá lugar o 4 de Xuño, coincidindo coa inauguración da exposición dos traballos presentados. Mais información no teléfono 981 357 970.

FESTIVAL FOLCLÓRICO

O prazo de inscrición para o Festival Folclórico, organizado polo Concello de Vigo que se desenvolverá entre os días 16 e 25 de Xullo, está aberto até o 9 de Abril. O Concello oferta oito cenários ou recintos de actuación para acoller a edición do festival. As condicións que imprescindiblemente debe cumplir os recintos de actuación de cada entidade ou asociación son as seguintes: Cenário completamente liso e cunhas dimensións mínimas de 10 x 10 m. e 1 m. de alto. Conexión eléctrica (xerador ou enganche oficial) cunha potencia mínima de 100.000 w. Caixas necesarias segundo a súa capacidade e camerinos próximos ao cenário con capacidade mínima de 30 persoas. O Concello achegará a cada unha das entidades beneficiadas os seguintes elementos: Equipa de luz e son, tres grupos folclóricos, elementos publicitarios e todo o concernente á organización.

Información no teléfono 986 810 192.

ENCONTRO GALEGO-PORTUGUÉS DE EDUCADORES POLA PAZ

Educadores pola Paz-Nova-Escola Galega e Educadores para a Paz de Portugal organizarán o VI Encontro Galego-Portugués de Educadores pola Paz, a desenvolverse do 23 ao 25 de Abril nas Torres de Santa Cruz, Oleiros, A Coruña. A matrícula máis pensión completa, para toda a fin de semana, no Hotel Porto Covo, en Santa Cruz, é de 14.000 pta, para sócios e estudiantes. Mais información no teléfono 981 636 598.

CURSO DE ESCRITURA MUSICAL

Dirixido a intérpretes, musicólogos, profesores, estudiantes e coñecedores da lingua musical, o Taller de Música Berenguela, organiza un curso de escritura de musical, impartido por Manuel Rodeiro, a desenvolver nos meses de Abril, Maio e Xuño en Santiago, no Taller de Música Berenguela. A matrícula está aberta até o 10 deste mes. Maior información no teléfono 981 573 580.

CERTAME MUNDANAL DE ARTE DESFIGURATIVA

O Café das Artes e a revista Alén-parte convocan o I certame mundanal de arte desfigurativa aberto a todo o público en xeral. O soporte sobre o que se

realice o traballo de desfiguración debe estar editado, tanto ten que sexan libros, comics, publicidade, cartaceas... Admitense calquier método de traballo, agás os onográficos, calquier técnica. Os orixinais remitiranse acompañados de placa na que figure o título da obra e unha foto do autor ademais dos datos persoais e unha fotocopia da páxina na que se realizou a desfiguración. Os traballos remitiranse ao apartado de correos 47 de Chantada, Lugo, antes do 8 de Maio de 1999. Mais información no teléfono 982 462 160, de Xoves a Domingo, a partir das 19 h.

CONCURSO NACIONAL DE CONTOS INFANTIS

A Agrupación Cultural O Facho co patrocinio de CaixaGalicia convoca o XXX Concurso Nacional de contos infantis. Os contos para nenos versarán sobre tema libre, sendo orixinais e inéditos. A extensión máxima dos traballos será de seis follas mecanografiadas a duplo espazo. Cada concursante poderá presentar tantos traballos coma deseñe. Os orixinais mandaranse por triplicado e baixo placa ao local social da Agrupación Cultural O Facho: Federico Tápia, 12, 1ºC, 15.005 A Coruña, ou ao apartado de correos 46. O primeiro premio está dotado con 45.000 pta. O prazo de presentación dos traballos pecha o 29 de Abril de 1999. Maior información no teléfono 981 120 156.♦

Continua no CGAC de Santiago a proxección Las Hurdes de Luis Buñuel.

■ TEATRO

PASAJERO DE LAS SOMBRAS

Os do Teatro del Norte, de Asturias, presentan na sala Galán o seu espectáculo *Pasajero de las sombras*. Dramaturxia, dirección e interpretación de Etelvino Vázquez. As actuacións terán lugar nos días 9 e 10 ás 22 h.

DOENTES

O Luns e Martes, 12 e 13 deste mes, o teatro Principal acolle a actuación do grupo Teatro do Aquí co seu espectáculo *Doentes*.

■ CINEMA

CICLO EXTRAÑAS FAMILIAS

Ven desenvolvendose desde o Luns 5, no Teatro Principal, pero ainda podemos ollar, o Xoves 8, ás 18 horas *No corazón da mentira* de Claude Chabrol; ás 20,30 *Os idiotas*, de Lars Von Trier; ás 23 horas, *Amigos y vecinos* de Neil LaButte. O Venerdì 9: *Amigos y vecinos* ás 18 horas; *The house of yes*, de Mark Warters, ás 20,30 e *La grande bouffé*, de Marco Ferreri, ás 23 horas. O Sábado 10, ás 18 horas *La grande bouffé*; *Amigos y vecinos* ás 20,30 e *No corazón da mentira* ás 23 horas. O Domingo 11, ás 16 horas, *Amigos y vecinos*; ás 20,30 *No corazón da mentira*; e ás 23 horas, *Os idiotas*. Entrada a 400 pta. Venda a partir das 17 horas.

O Teatro Galán de Compostela acolle a actuación dos asturianos "Teatro del Norte" con *Pasajero de las sombras*.

A Real Filarmónica da Galiza, baixo a dirección de Christoph Poppen, á esquerda, toca o Xoves 8 en Compostela.

Poppen interpreta, no Auditorio da Galiza, temas de Haydn, Mozart e Shostakovich. Xoves 8 ás 21 h.

BOB DYLAN E ANDRÉS CALAMARO

O Venerdì 9 de Abril no Multiusos Fontes do Sar. Andrés Calamaro sube ao escenario ás 20,45 e Dylan

Permanece aberta, na sala NASA, a mostra colectiva de Montse Amigo, John Eastham e Fernando Arenz. No número 3 da Tráns de Salomé, exbense, no pub A Reixa, os debuxos e esmaltes de Sivía Viveiro e Sandra Torrente. E no pub Foco Lois pódese contemplar, até o 12 deste mes, a mostra de María del Carmen Gallego.

■ MÚSICA

REAL FILARMONIA DA GALIZA

A Real Filarmónica da Galiza, dirixida por Christoph Poppen, toca o Xoves 8 en Compostela.

fáno ás 22 horas. Entrada antecipada, na oficina municipal de turismo ou nos centros Seur, 3.500 pta., billeteira 4.000.

Tui

■ EXPOSICIONES

LIS

O Venerdì 9 ás 20,30 h,

Anúncios de balde

■ **Bicis pola Paz** vende sudadeiras para financiar a doazón de bicis a médicos de Latinoamérica e África. Prezo 1.500 pta. Pago por talón ou xiro postal ao apartado 35 de Chantada 27.500. Fai deporte solidario.

■ **Véndese Ford Fiesta XR2. 110 CV.** En perfecto estado. PO-AN. Teléfono 986 450 776 de 20 h en diante.

■ **Lixo Urbano, novo catálogo** com mais de 300 referencias musicais (punk, rock, hardcore, metal, ska, reggae...), fanzines, revistas, livros... Especial atención á música feita no noso país. Pídeo de balde ao apdo. 304 de Compostela (15700) ou a lixo@ctv.es. Página Web actualizada recentemente: members.xoom.com/lixourbano.

■ **Se vivides en Ferrol e queredes esmendar os co riso,** os Luns de 11 a 12, oide en Radio Kaos, 96,3 FM: *O que nós sabemos e vostede non*. Chama á tertulia radiofónica definitiva no 981 337 413 e resolvéremos todas as tuas dúbidas.

■ **Esquerda Nacionalista-Mocidade vende os textos da sua IV Asamblea Nacional.** Interesados envíen 300 pta. en sellos ao apartado de correos 384. 15.780 Compostela.

■ **Asociación Cultural e Viciñal Emilio Crespo** (Návia - Vigo) ofrece primeira oportunidade de actuaciones a novos grupos musicales de calquier estilo. Chamar polas tardes de 5 a 8 ao teléfono 986 241 534.

■ **Novo grupo de música fusión-folk da zona de Vigo busca os seus primeiros concertos e oportunidades.** Seriedade. Chamar polas noites de 10 a 11 ao teléfono 986 240 431.

■ **Enfermeira titulada busca trabalho na comarca do Salnés ou próximas.** Experiencia en coidado de enfermos hospitalizados e a domicilio. Teléfono 630 787 633 ou 988 216 562.

■ **O Centro Social semente convidados a que passeades unha tarde connosco** disfrutando dunha boa conversa, dunha mejor compañía, ou se preferedes, lendo un libro da nosa biblioteca, o tempo que vos tomades algo. Estamos na Paz 16 (Zona os Malhos-Coruña) podedes vir as sestas feiras e os Sábados das 18 ás 21 h. e das 18 ás 20 h, respectivamente. Também podes organizar acó os vossos actos e

fazer as vossas assembleias.

■ **Grupo independente do Povo Basco vende duas camisetas ao prezo de 3.000 pta.** Todas as tallas e todas os cores. **Euskadi Independente e Euskal presoak.** Baraka-Taldea r/Economía nº 17-4º esq. c.p. 48.902 Barakaldo (Bizkaia).

■ **Lixo Urbano, novo catálogo** com más de 300 referencias musicais (punk, rock, hardcore, metal, ska, reggae...), fanzines, revistas, livros. Especial atención á música do país. Pídeo de balde ao apartado dos correios 304 de Compostela (15700) ou a lixo@ctv.es. Página web: members.xoom.com/lixourbano

■ **Cursos de verán en Irlanda.** Swan Lut. Grupos acompañados por guia. Teléfono 986 702 131. Carmen.

■ **Se queres ter o Nº 2 do vozeiro Alén do Cícito ou o manifesto Mal-Dito,** só tes que enviar um selo de correios (mínimo 35 pta.) a: Pub Trinchera, Rua d@s Irmundinh@s, 15-baixo. 36201. Vigo Galiza.

■ **Precísase persona para compartir piso céntrico en Vigo.** Dúas habitacións tranquilas e cuarto de baño próprio. 30.000 pta. máis gastos. Teléfono 986 228 748

■ **Alúgase apartamento en zona de praias.** Xullo e Agosto. Teléfono 986 702 131. Carmen.

■ **Synergia é un Boletín,** que con periodicidade trimestral, contén as últimas novas das nacións sen estado de Europa-Oeste, escrito en inglés e editado en Catalunya. Synergia está abierto para quem crea no direito de cada nación a preservar a sua identidade e a decidir o futuro co direito ao autodeterminación. Encomendas a Liga Celtaica Galicia. Apdo. 2167 da Coruña. Envíase gratuitamente.

■ **Alúgase apartamento en Carnota (A Coruña)** ao lado da praia, con terraza e vistas ao mar. Completoamente equipado. Para Semana Santa ou tempada de verán. Teléfono 981 761 144 preferentemente á noite. Daniel.

■ **Enfermeiro cubano** ofrece os seus servicios para cuidar enfermos e ancianos. Teléfono 986 266 282.

■ **Se es radioaficionado e na-**

cionalista luta connosco por unha entidade galega (ham e 11mts). Escreve ao apdo. 111-15920 de Rianxo (A Coruña) ou ben ao correo electrónico xoanpin@teleline.es.

■ **A Asociación de Mulleres Andanza** ofrece información e asesoramiento sobre maus tratos, alcolemia, violacións, ludopatías, drogo-dependencias, actividades culturais, cursos de interese, etc. Mais información no café bar A Esquina, urbanización Sol e Mar, Oseiro, Arteixo ou no tel. 981 602 266.

■ **Auxiliar de clínica con experiencia ofrécese para trabajar en Santiago,** coidando nenos, enfermos, ancianos ou calquer traballo relacionado coa rama sanitaria. Teléfono 617 065 527.

■ **Véndense cinco encyclopédias novas.** A Nosa Terra, Nós, Documentos Galegos, Alfare e História de Galiza. De Luns a Venres, de 15 a 16 horas no 981 716 203. Preguntar por Marcos.

■ **Coral Máximo Gorki. Se entendas a música como un acto de solidariedade entre povos.** Se tes un par de horas libres á semana e queres empregalas de xeito lúdico e creativo. Esperámolo os Luns e Xoves de 19,45 a 21,15 no Instituto Santa Irene de Vigo. Tlf. 986 224 457 ou 986 366 381.

■ **Celebreraram-se Conferências Juventude-Festival Mundial Juventude-1998 (Portugal).** No marco da Conferencia Mundial Ministros Juventude (Declaração de Lisboa), solicitou-se-lhe en 8 Agosto (escritos em mao) a Kofi Annan resolución ONU favorável á libre determinación, independencia, soberanía da Galiza. Quem desejar máis información escreva ao apdo. 1.012, Ferrol. CP 15406.

■ **Necesito urgentemente un traballo en Santiago para vivir,** ofrézome para limpar, como asistente, etc. Teléfono 617 065 527.

■ **Moto inválida.** Véndese seminova no Saviñao en 300.000 pta. e outra de más uso en 100.000 pta. Teléfono 982 410 244 despois das 16 h.

■ **Precisamos calquer tipo de material galeguista para espallar a nosa ideoloxía polo Bierzo.** Colectivo Fala Ceibe, Avd. do Castelo 203, 2º C. 24.400 Ponferrada.♦

X.L Méndez Rodriguez
"Lis"
inaugura exposición en TUI.

inaugúrase, na galería Trisquel e Medulio, a mostra de pintura de Xosé Lois Méndez Rodríguez. O acto de apresentación contará coa participación de Luís Correá que ofrecerá un pequeno concerto.

■ EXPOSICIONES

MANUEL COLMEIRO

Até o 11 deste mes o Auditorio CaixaVigo e a Casa das Artes acollen a mostra antolóxica de M. Colmeiro, 140 traballos, entre pinturas e debuxos.

CARLOS TRONCOSO

O Xoves 8 ás 20,30 h, inaugúrase no Coléxio Oficial de Arquitectos, a mostra de pintura de Carlos Troncoso.

DIEGO ANTONA

Iste Venres 9 inaugúrase no Centro Cultural CaixaVigo a mostra de pintura de Diego Antona.

XURXO MARTÍÑO

Até o 10 de Abril, pódese oír, na galería Abel Lepine, a mostra de pintura de Xurxo Martíño.

■ MÚSICA

PEDRO GUERRA

O cantautor Pedro Guerra presenta no Centro Cultural CaixaVigo o seu último traballo que leva por título Raiz. Venres 9 ás 22,30 h.

FESTIVAL PUNK

A sala Anoeta acolle o concerto de punk-oi organizado pola Janie Jones no que participan Oi the arrase de Mallorca, Des-Kontrol

de Arrasate e The Capaces de Barcelona. A poténcia ao vivo dos Oi the arrase está acompañada dos Des-

Kontrol que apresentan o seu novo mini cd. Os The Capaces nova banda composta por algun dos excomponentes do grupo Entre-vandals. Sábado 10 ás 22 h.

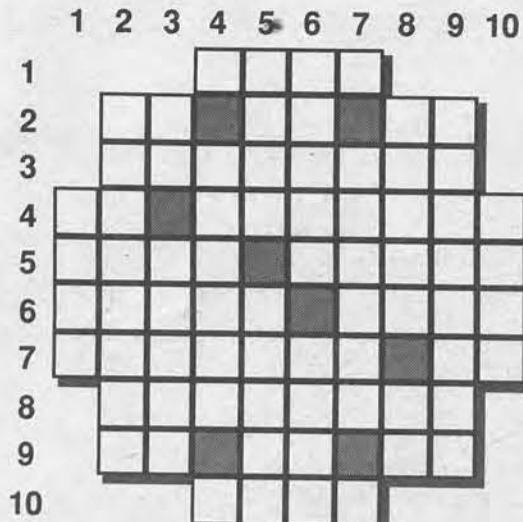
■ TEATRO

FINIS MUNDI CIRCUS

Baixó a dirección de Quico Cadaval, Mofa e Befa presentan o seu espectáculo teatral Finis Mundi Circus o Xoves e Venres 8 e 9 no CaixaVigo.♦

Encrucillado

XOAN COSTA

Horizontal

1) Persoa que non cre en Deus. 2) Nalgúnha parte de Galicia, ti ~ En números romanos catro ~ En números romanos, seis. 3) Secas. 4) Ao revés, pronome persoal ~ Estouros, crepitacións. 5) Traxe distinto usado só en solemnidades ou días festivos ~ Que estima outra persoa e é estimado por ela. 6) Suxeitade con cordas ~ Proxección metálico de arma de fogo. 7) Pintor cubista ~ Ao revés, que non ten compaña. 8) No plural, unión de dúas pezas de pano cosidas polas bordas. 9) Ao revés, unidade coa que se mide a velocidade dos barcos ~ Símbolo do actinio ~ Pelo da ovella e doutros animais. 10) Espazo de doce meses, no plural.

Vertical

1) Escola Galega de Administración Pública. 2) Relativo a tema. 3) Ao revés, que non está vestido ~ Pata de diante do porco salgada e curada. 4) No plural, o orballo conxelado. 5) Irmáns do pai ou nai ~ Achanse presentes. 6) Escapa, esquia ~ Rego feito polo arado. 7) Instrumento de percusión. 8) Mercedimento ~ Ao revés, nota musical. 9) Liña convencional que limita rexións coas mesmas características glotolóxicas. 10) Que non teñen compaña.♦

Para a inclusión de información nestas páginas do LeCeR pregámos-vos nolas fagades chegar antes das Luns. Pódese facer a través do correo, Aptdo. 1.371, 36200 Vigo; por Telf., 986 222 405, por Fax 986 223 101 ou correo electrónico antpcg@arkakis.es

Caldo de letras

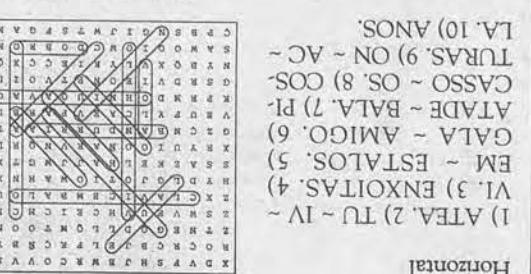
X	D	V	F	S	H	J	B	W	R	C	O	V	V	S
R	O	Q	C	R	B	J	E	L	F	K	Ç	Ñ	B	Y
Z	T	N	E	G	Q	D	L	L	Q	M	T	O	O	N
Z	S	W	V	F	U	V	H	C	E	I	C	M	C	E
Z	X	C	L	A	V	I	C	E	M	B	A	L	O	U
H	Y	D	L	G	J	O	T	I	O	W	A	H	N	X
S	S	A	Z	K	E	L	H	A	J	J	W	G	T	X
X	R	Y	U	I	O	O	Ñ	A	R	V	N	Q	R	L
G	Z	Ç	N	B	A	N	D	U	R	R	I	A	A	T
V	E	U	F	Y	L	C	A	E	V	P	A	R	B	L
K	P	R	M	D	O	H	N	I	U	Q	A	V	A	C
G	S	R	D	V	I	E	O	Ñ	P	T	V	O	I	L
N	Y	B	Q	X	V	L	Y	K	I	E	Ç	Q	X	Q
S	A	W	O	O	I	O	W	C	D	O	B	R	O	M
Ç	P	B	S	N	G	I	J	W	T	S	F	G	A	M

Catorce instrumentos musicais de corda.

SOLUCIONS AO ENCRUCILLADO

Vertival
ESTAN. 6) EVITA ~ GLOSA. 10) SOS.
VALIA ~ AL. 9) ISO. ~ CO. 3) UN ~ LACON. ~ 4) XEADAS. 5) TIOS. ~ SUCC. 7) TAMBOI. ~ 1) EGAP. 2) TEMATI.

SOLUCIONS AO CALDO DE LETRAS

A NOSA TERRA

DIRECTOR: Alfonso Eiré López. EMPRESA KORNALISTICA EDITORA: Promocións Culturais Galegas S.A. PRESIDENTE: Cesáreo Sánchez Iglesias
Príncipe, 22, planta baixa (36202) Vigo. Tel.: Administración, Subscriptions e Publicidade (986) 43 38 30*. Redacción (986) 43 38 86 - 22 24 05. Fax (986) 22 31 01.

• 8 DE ABRIL • 1999 • N° 877 • ANO XXII • IV XERA •

00877
8 400021303104

Xurxo Souto, cantante de Os Diplomáticos

'É falsa a confrontación rural-cidade; somos fillos de aldeáns que nos cremos señoritos'

• SANTI CARBALLIDO

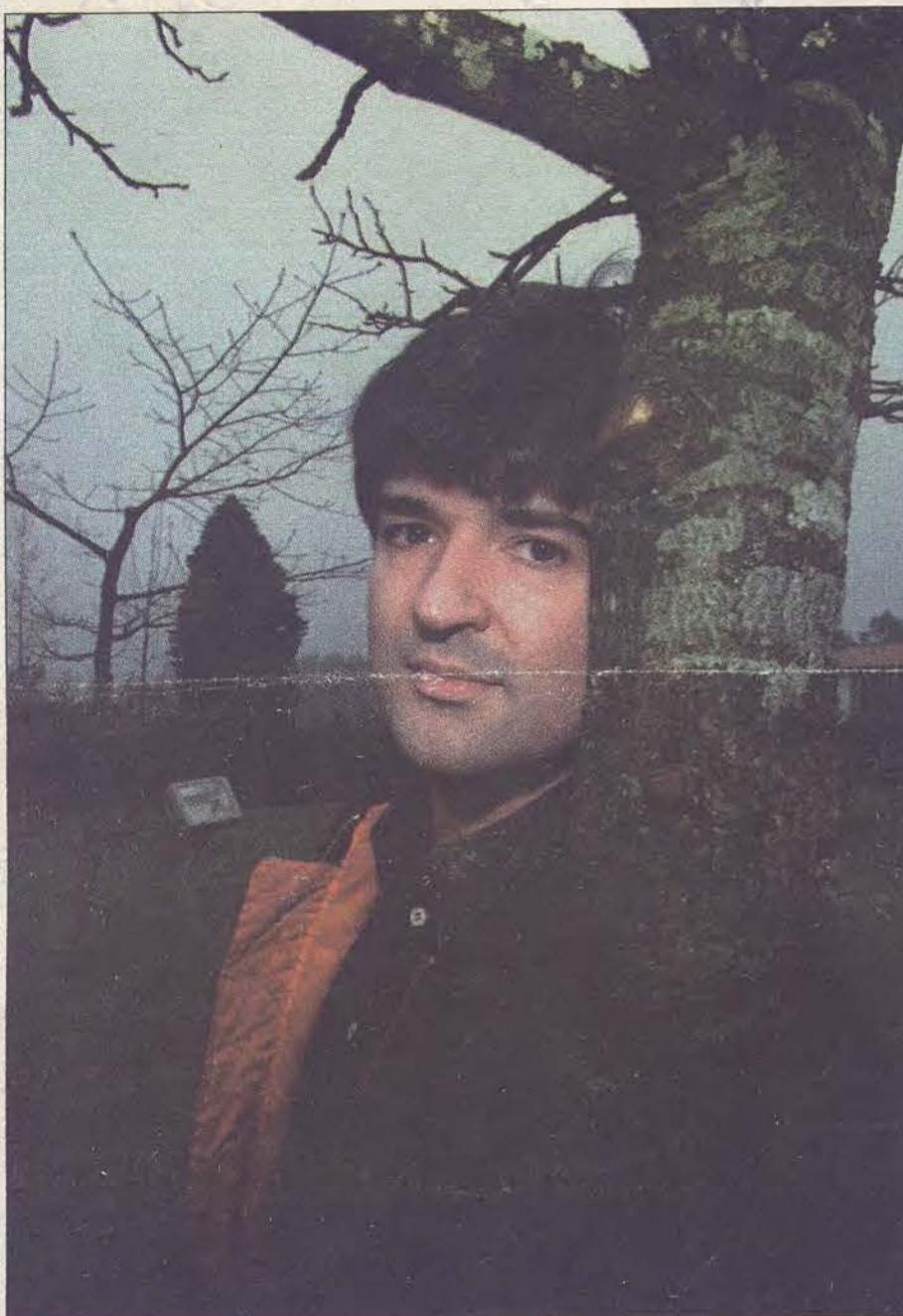
"Moitas veces buscamos historias exóticas, doutras latitudes e é precisamente ao noso lado onde están esas historias inmensas e poderosas". Así explica Xurxo Souto a te se do último disco de *Os Diplomáticos de Monte Alto, Capetón*. "Para cosmopolitas nós que coñecemos coma poucos o que é a mestizaxe. Na praza de Ourense da Coruña, hai unha señora que sempre me di: *home, Xurxo, a mi tamén che me gusta viajar. Eu estiven na Antártida*. Mi madriña! Vas tomar unha cunca de viño e fálanche da Antártida. Tratábame dunha señora de Melide que emigrara a Arxentina, o seu home coñecía alguén da armada do país e aló foron á Antartida", engade.

Escoitar a Souto é escocitar a un rapaz de Monte Alto que procura rachar as fronteiras artificiais tecidas entre a sua Coruña natal e o universo inmediato da aldea. *Capetón* achéganos de novo á Galiza constante e brava. "Un mariñeiro pode non saber onde queda Riotorto, pero todos saben de Antuerpe, Capetón ou da tasca do Rompecarros de Terranova. Ademais, está tamén a capacidade que temos os galegos para soñar e contar historias. No noso ser está a capacidade de o asulagar todo, mesturalo todo e darlle unha identidade. Neste disco empazamos coa despedida que facian os emigrantes na dársena da Coruña cando marchan cara América nos primeiros anos da ditadura: *'Aí vos quedades, aí vos quedades, entre curas frades e militares'*". Comentábanme tamén que cando chegaba un galego a Bos Aires o primeiro que facia era perguntar onde estaba o sindicato para poñerse a loitar contra o governo. Pero a nós nunca nos contaron esta parte da historia, só a imaxe da emigración chorquenta, que é verdade, pero hai tamén un anaco da nosa historia ben certo e ben grande, que ten que ver co orgullo e a liberdade".

A Souto non lle gostan as palabras rural e urbano. "Os que van ao fútbol e cantan *Vigo, non!* quizais non se decatan de que a quen realmente apoian é ao cacique da Coruña. Realmente, un rapaz dos Castros ten moito que ver cun rapaz de Coia ou de Beade en Vigo. Pero entramos como borregos nesa dinámica. Claro, o partido que nos goberna é o PP, o partido caciquil por excelencia e o caciquismo baseou sempre o seu poder en manternos divididos".

Viaxe a Capetón

O disco, de novo, é unha radiografía de personaxes con nomes e apelidos, como antes fixeran con Arsénio Iglesias ou Constante Permuy. "Estou a piques de rematar unha pequena

A. PANARO

novela, ambientada na Coruña. Paseilla a algunha xente e todos me din que é moi complicado porque detalla polo miúdo a procedencia e andainas do personaxes. Un exemplo é Serafín Mourelle, un patrón de pesca do bairro dos Castros que che espeta: *O mar non é poesía é traballo e esforzo, Eu nacín en Corme, crieime na Coruña casei en Noia e vivin no Gran Sol. De onde son? Son do mar más que de sitio ningun*. E logo dicía que o mar non era poesía".

Dous cuestións centran o disco, a primeira refírese a visión que os galegos teñen do mundo, non imposta desde fóra. "Os mariñeiros de Baiona que che falan do Océano Índico e che din que as Seichelles están ben, e que hai moita festa tamén que din que Madagascar é moito más pobre pero que hai moita más alegria. Eso é unha descripción do que para mi é o mundo", explica. A segunda parte de *Capetón* é outra viaxe, esta vez interior, a da xente da

os e deformados saen cousas interesantes. Reivindicabamos a falsidade da idea de que na Coruña ninguén fala galego, que era unha idea vendida pola política municipal, nesa época e más agora. Nós seguimos a dicir que más ben A Coruña é un resumo en cadanseu bairro de todos os puntos de Galiza, xa que ata aquí viñeron xentes de todo o país", di Souto referíndose ao himno ao bairro que en *Capetón* interpreta o escritor Manuel Rivas.♦

'Gravar con Os Satélites foi un soño'

Para *Os Diplomáticos*, a música das orquestras está venceñada ás suas orixes e Souto señala que percurran a mestura deste "son orquestra" co rock e coa foliada. "Levamos catro anos sen facer un disco e iso tense que notar. A anovación fundamental foi que no canto de ir gravar a uns estudios de Madrid moi bonitos e despois en cinco ou dez días marchar ás presas a Euskadi, como faciamos antes, desta volta gra-

vamos no Peruleiro, antiga aldea de mariñeiro, que tiñan a sona de ser os mellores remeiros da Coruña. Por ali pasaron Manuel Rivas, Vítor Abundancia, Mercedes Peón, Manolo Maseda, *Os Satélites* –o cal para mi foi un soño–, e xente nova como Lola, unha percusionista de Ribeira".

Souto poñeríalle unhas aspas a palabra *bravú*, que non concibe como movemento pero si

como unha "verdade empírica". "Fúmonos atopando unha serie de grupos e todos coñeciamos a *Mano Negra* e a *Negu Gorriak*, pero por exemplo *Os Rastreadores de Chantada* non sabían ren dos *Skornabois de Lourenzá*". A etiqueta é para Xurxo, unha canle de saída para grupos que non tiñan acceso aos medios de comunicación. "O *bravú* foi unha proposta para quer a quixera utilizar e más nada".♦

Desconcerto

XOSÉ A. GACIÑO

G uerras houbo sempre (espero, ou desexo, que non as haberá sempre) pero agora parece que dá vergüenza declaralas formalmente. Non deixa de ser positiva esa mala consciencia dos belicosos de hoxe, pero tamén ten os seus aspectos desconcertantes. Difícilmente imaxino a un Winston Churchill, por exemplo, de vacacionés en Doñana mentres o seu país libraba batallas contra Alemania, como ten feito Aznar esta Semana Santa, como se os avións españoles que bombardean Iugoslavia (na parte proporcional que lle adxudican na estrutura militar da OTAN, esa na que non íamos participar, segundo a pergunta do famoso referéndum) estivesen ali de manobras rutinarias.

España está en guerra con Iugoslavia pero é tal o desconcerto ou a indiferencia cidadá ante unha guerra non declarada que até os xornais e os programas deportivos acollen con toda naturalidade as declaraciones de teóricos "inimigos": os iugoslavos que xogan en equipas españolas de fútbol ou baloncesto. (Nisto, por outra banda, tamén hai clases: non se pode comparar a difusión e repercusión das declaraciones do multimillonario madridista Mijatovic coas do modesto xogador albanés dunha equipa ourensá de terceira).

O que realmente non cambia é a manipulación dos discursos e o cinismo das xustificacións. Non teño claras as razões polas que, entre outros casos de violacións dos direitos humanos, se decidiu atender o problema do povo kosovar, pero si teño claro que a OTAN non é o mecanismo máis axeitado para emprender tal defensa, cando entre os seus membros figura un Estado, Turquía, que leva anos praticando o xenocidio co povo kurdo.♦

VOLVER AO REGO

C ada avión B-2 das forzas armadas norteamericanas que está operando en Iugoslavia custa 325.000 millóns de pesetas. Esta cantidade representa o 37,27% do orzamento de defensa español. Todo o orzamento da Xunta, incluídos os salarios dos funcionarios, serviría para mercar dous aviões e medio deste modelo. Os Estados Unidos controlan o 54% das vendas mundiais de armamento. O seu principal sector exportador é a aeronáutica (incluída a de guerra); o segundo: a industria do espectáculo (incluídos os medios de comunicación, como a CNN). A guerra de Iugoslavia é un super-mercado, nesta sociedade de mercado libre.♦